

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér, vasúti állomásokon 12 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi munkatárs
ÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

A triumfátorok.

Budapest, márczius 17.

Római hadvezérek nem voltak büszkébbek triumfusaikra, amelyeket ádáz ellenség fölött arattak, mint az erőszaknak magyar gyászalakjai most, hogy vannak a véres küzdelmeken. Valósággal halotti tort ülnek mámorukban és fennen, harsogva s túlköelve hirdetik, hogy elértek mindent, amit el akartak érni. Most már a jövőre gondolnak s szövik-fonják a jövőendő terveit. Amit zsákmányoltak: a hatalom, még most az övék. S mert azt hiszik, hogy ez a hatalom örökké tart, nem esoda, hogy a halottak fölött örületes táncot járnak.

Csak oda kell figyelni, hogyan nyilatkoznak Lukács és Khuen a jövőendő terveiről. Különösen Lukács, aki a politikai morál insanity egy nemével elakarja hitetni a világgal, hogy nagyobb győzelmet aratott, mint akármilyen hadvezér a múltban. Pedig mindenki látja, mindenki tudja, csak ő nem, hogy pirrhusi győzelem az, amelyet aratott. Sőt lehetséges, hogy ő is tudja, csak nem akarja tudni, hogy csak az ő csufos és gyalázatos vereségét jelenti az, hogy nem tudott másképpen eredményt elérni, csak a karhatalom és fegyveres erő felvonultatásával és azzal, hogy sáros lábbal, wérengrzó szándékkal, hóhérmódra gázolt keresztül a nemzet legföltettebb javain.

Ha gondolkozni tudna, vagy akarna, be másképpen ítélne magáról és győzelméről! Nem volna kedve halotti tort

ülni és diadalmi táncot járnak. Megjelenének előtte azoknak az intézményeknek az árnyai, amelyeket megölt és a fegyveres erő mozgósításával halálra gázolt. S III. Richárd módjára ezek a halottak megzavarnák álmait, lidércnyomás gyanánt nehezednének lelkére, megrontván triumfusát, amelyet oly nagyon szeretne az ő diadalának feltüntetni, noha a nemzetet és annak jogait törte le.

De nem gondolkozik. Azt tartja nyilván, hogy nem jó nagyon utána esni egy gondolatnak. Mert nem a bűn az, a mitől visszaretten, hanem annak a mérlegelése. Nem mérlegel tehát, hanem azzal áltatja magát, hogy örömnapijai elkövetkeztek. És örömnapiokat jövőendő magának és pártjának.

Abban bizakodik, hogy az általános választások ideje még messze van. Mire majd a nemzet számon kéri bűneit és súlyos vétkeit, majd csak feledésbe megy talán mindaz a bűn, amelyet elkövetett. A jóságos és expialó feledésben bizik és ez teszi hangját oly elbizakodottá, sőt fenhéjazóvá és mámorossá.

De a szimptomák egész tömege azt engedni következtetni, hogy ez a feledés, amelyet oly nagyon vár és amelyben oly nagyon bizik, soha bekövetkezni nem fog. Kezéhez vér tapad: a nemzet elkobozott, megölt jogainak a vére. Ez a vértől beszennyezett kéz maga teszi lehetetlenné, hogy bűnös tettei fölé a feledés fátyla boruljon. A vér színe és szaga el nem mulik, el nem homályosul. Nemesak a legközelebbi jövőendő, de késői nemzedék

is emlékezni fog arra, mit követett el a Lukács-Tisza kormány a legtisztább és legszentebb jogok ellen, amelyekért a mult dicsőséges harcaiban annyi vér folyt, amelyekért annyi mártír szállt sírba.

A jelen idők eseményei is emlékeztethetnek erre. Az egész parlamenti opposíció a proletáriátussal együtt leírhatatlanul hatalmas és ünnepléses meetingen egyesülve kimondották a szakadatlan, soha meg nem szünő, a végtelen és ádáz harcot a kormány ellen, melynek, mint Vázsonyi kifejtette, kölcsönzött fénye, kölcsönzött pompája mögött ott áll a kölcsönzött erőszak. Ez a harcos hadsereg majd gondoskodik róla, hogy az a bizonyos feledés be ne következzen. Ennek majd lesz eszköze és lesz módja rá, hogy az emlékezet örökre maradjon és hogy Lukács és Tisza lelkiismerete, amely oly nagyon szeretne álomba merülni, ne alhasson el. Vagy, ha már egyáltalában nincs lelkiismerete a jogok és a népszabadság bakóinak, legalább ne aludják el a nemzet lelkiismerete.

Mert ha a nemzet napirendre térhetne a bűnök fölött, s ha nem állna azoknak a háta mögött, akik érte, szabadságáért és jogaiért harcolnak, az egyet jelentene azzal, hogy Magyarországon a köztisztesség is kiveszöfélben van. Ezt pedig a magyar népről föltételezni nem lehet. Letörhetett az erőszak alatt, amint letört akkor, amikor nagy szabadságharcunk idején a muszka tul-

A tavaszi tárlat.

Nemesak a természet mindenható ura hártározta el, hogy tél után tavasz következzen: a városligeti Mücsarnok bizonytalan sorsának intézői is kitalálták valamikor, hogy a téli tárlat után a tavaszinak kell következnie és azóta nem jöviünk ki ebből a sablonból, bár-hogyan is lázadunk fel ellene. A mücsarnoki tárlatoknak ez a szabványos rendje, egymásutánja újból és újra kénszerit a kérdés felvetésére: szükségesek-e a mücsarnoki hivatalos tárlatok, van-e létjogosultságuk, játszanak-e valamilyen szerepet nemzeti művészetünk továbbfejlődésében? A három kérdés mindegyikére habozás nélkül lehet háromszoros nemmel felelni. A Mücsarnoknak volt valamikor hivatása, be is tudta azt teljesen tölteni és ez a multja tette meg a jelen hivatalos művészeti fórumának. A hivatalos tényezők sajátították ki maguknak a művészet számára a nemzet által alapított hajlékot, anélkül, hogy egyéni céljaikon kívül valamit is törődnének a művészettel. El kellett következnie az időnek, amikor magánintézmények, apró művészcsapatok kénytelenek a magyar művészet ügyét kézbevenni, nehogy elposványosodjék, mult századbeli hagyományos formák kötött maradjon továbbra is, úgy, amint ez a Mücsarnok kiállításain látható. Nem ujak ezek a megállapítások, de jellemző, hogy minden alkalommal újra le kell őket szegezni.

Holnap nyílik meg az idei tavaszi tárlat. Egyes sikerültebb, tehetségesebb alkotásoktól eltekintve, ismét a bekeretezett végtelen unalom ez a kiállítás. A mult század közepéről itt felejtett módorosság éled újra ezekben a képekben. A mücsarnok hivatalos kiállítói elfelejtik, hogy már a németek is régen elpártoltak ettől a módortól, az ő hivatalosaik siettek megemészteni, vérükbe fogadni a Franciaországból jövő tanításokat. A mai német művésznemzedék megdöbbenve nézné, hogy Magyarországon ünneplésen, a hivatalos tekintély egész súlyával hódolnak olyan irányok előtt, melyeket náluk régen meghaladtak, eltemettek. Régi német folyóiratból kivágott képek sorakoznak aranykeretbe foglalva a Mücsarnok falain, ha akad a dus anyagban némi kitünő, kvalitásos festmény, vagy már eleve elutasítja a zsüri, vagy pedig olyan helyre akasztja, hogy ember legyen, aki megtalálja.

A rendezés! Erről külön fejezetet kellene írni, ha nem volna éppen a mai vernissagenak olyan eseménye, amely minden hírlapi cikk-nél hangosabban irányítja a közönség figyelmét arra a végtelenül könnyelmű, hozzáértés nélküli képakasztásra, ami a Mücsarnokban rendezés örve alatt történik. Egy művész összeszevagdálja a képeit, Micsoda nagy felháborodás kell ahhoz, hogy ezt az alkotó megtegye műveivel, amelyek rendszerint egy a szívéhez vannak növe, mint az anyának a gyermekei! Ma csak összevagdalta őket, legközelebb

már be sem küld a tárlatra semmit és hovatovább elérkezik az idő, amikor a Mücsarnok a mai parlamentiünkhöz fog hasonlítani: csak a kormányon lévő párt multat majd benne.

A kvalitás túlyomó hiánya mellett a tavaszi tárlatnak két főjellemonása van: feltűnően sok a női festő és egész légió azoknak a száma, akik egyszeribe fölcaptak Pentelei-Molnár János utánzóinak. Benczur volt egy időben olyan divatos utánzásra ösztökélő, mint amilyen ma Pentelei-Molnár. Jellemző a tárlat értéke, hogy még az első terembe, a hagyományos díszhelyekre sem tudott a zsüri érdekes és megkapó vásznakat akasztani. Szenzációt már régebben hoz számunkra a Mücsarnok, de mégis megszoktuk, hogy az első teremben olyan képekkel találkozunk, amelyek előtt érdemes megállni, időzni, gondolkozni. Ma egy sincs ilyen. Közömbösen haladunk végig a falak előtt, a lelkünk nem tud revelálni, szürke unalom borul le ránk, pedig a tető üveglakain át pajkos tavaszi nap-sugár esik lábaink elé. Rottmann Mozart bibliai képpel, Glatz Oszkár néhány jóhatású tájképpel, Bükkerti Mariska, mint első nő és Pentelei-utánzó, Glatzer Ármán jó női portréval, báró Mednyánszky László két hangulatos, borongós tájképpel — ezek az első terem lakói. A többi: unalom, régi témák clavult feldolgozása, gics. Kivétel még csak Javor Pál, kinek azonban nem az itt függő interieurje a főműve. Képeit, mint sok más festőt, szét-szórta a böles rendezés és néhány teremmel

erőt hívta segítségül az osztrák. De elefelejteni, amit Lukács és Tisza rémuralma inaugurált Magyarországon, nem fogja soha. Mindig meg fogja hallani és meg fogja érteni azoknak a hangját, a kik harcra szólítják. S ha volt a nemzetnek feltámadása szabadságharcunk gyászos leveretése után, lesz feltámadása a Tisza-Lukács hadjárata után is. Csak azok kételkedhetnek ebben, akik nem biznak a nemzet jövődjében és abban a hatalmas erőben, amely a nemzetben, annak egyetemében szunnyad.

Nem hiszszük, hogy azok, akik hatalmon vannak most, ne tudnák ezt szintén. A ma még az övék és tort ülhetnek tetszésük szerint, de a holnap! . . .

A legközelebbi jövődjére való gondolat megfagyaszthatja Lukácsék ajkán a mosolyt. S akármilyen tántorogva járnak is a diadalmi dárídót, érzik annak a fulánknak mardosását, amelyet az a félelem hagy vissza szívükben, hogy mit hoz a holnap. Az ő tragikus sorsuk éppen abban kulminál, hogy nemcsak a világot nem tudják ámitani, de önmagukat sem egészen. Ez az, ami megmérgezi a triumfátorok örömet.

Budapest, márczius 17.

Hazai Samu Budapesten. Báró Hazai Samu honvédelemügyi miniszter orvosi tanácsra négy hetet töltött Karlsbadban gyógykezelés céljából. Kurájának sikeres befejezése után tegnap este 6 óra 40 perczkor ismét Budapestre érkezett. A miniszter kitünően érzi magát. Utközben három napot töltött Bécsben, ahol reszort-ügyekben folytatott tanácskozást. Ma a kora délelőtti órákban báró Hazai Samu honvédelemügyi miniszter megjelent hivatalában.

Fejérváry a királynál. Báró Fejérváry Géza, a testőrség kapitánya, ma délelőtt kihallgatáson jelent meg a királynál. Megköszönte azt az ezüstszobrot, amelyet nyolczvanadik születésnapjára kapott az uralkodótól.

odébb kell felfedeznünk másik két művét, melyek közt női portréja a tárlat egyik legjobb darabja.

A második teremben függnek az igazi *Pentelei-Molnár-képek*. Színes, modoros, briliáns esendéletek. Itt van *Bér Dezső* céannes esendélete és egy jó tájképe, *Karlowszky* Bertalan kitünő *Andrássy-képe*, és *Zádor* Istvánnak két nagyon szép, nobiles interieurja. A többi benyilóban szintén találunk elvéte kvalitásos képeket. *Keményffy* Jenőnek két pasztellje sikerült alkotás. *Komáromi Kacz* Endre hirtelenében pointillista lett. A szolidabb képei jobban tetszenek. *Kató* Kálmán olyan esendéletet fest, amelyikben senkit sem utánoz és ilyen piktör *Ranek* Árpád is. *Kacziányi* Ödön önmagát ismétli halálképén és tüzes malmában. Gróf *Zichy* István archaizáló képe ezekben finom, kompozícióban erős. *Mednyánszky* a 140. számú képén még a képet fedő üveg is festett. Az első a hetedik teremmel összekötő folyosó apró képekkel van tele. Van köztük néhány nívós dolog. Ilyenek *Pörge* Gergely, *Glatter* Armin, *Bachmann* Károly, *Basch* Árpád miniatürszerű festményei.

Portréban meglehetősen szegény a kiállítás. Az első értékesebb darab *Kövér* Gyula leányarczképe. Nemesak megfestése, hanem beállítás révén is magára vonja a figyelmet. A pasztikai rész is jóval gyengébb ezuttal, mint a megelőző tárlatokon. *Mester* Jenő formában, egyensúlyban kitünő két bronz-aktja messze kimagaslik a többi szobormű közül. *Murányi* Gyula Golyódobója érdekes, de nem tökéletesen

Munkapárti reménykedés.

— Üdülni mennek Lukácsék. —

Az ellenzék folytatja a harcot

— A politika hírei. —

Budapest, márczius 17.

Lukács és *Khuen* ma nem győztek betelni a munkapárt nagyságának és erejének csodálatával és a legszebb reményeket fűzték ennek a pártnak a jövője elé. Sem Lukácstól, sem pedig *Khuentől* nem veszszük rossz néven ezt a fellángolást, hiszen ez a legkevesebb, amit a munkapárt érdekében tehetnek, amelyet ők teremtettek meg a saját képmásukra. Ők főzték, ők sózták, ők puhították a legkülönfélébb pártállású politikusokat, hogy végre is megkaphassák azt a masszát, amiből ma a munkapárt áll. És létrehozták, megteremtették. Ők büszkéek lehetnek rá, de az ország közvéleménye soha se lesz rá büszke. Sőt pirulni és szégyenkezni fog érte.

Mert az ország közvéleménye tisztán látja, hogy az, amit a munkapárt *Tisza* vezérletével és *Lukács*, továbbá *Khuen* közreműködésével elkövetett, az egyenes megtagadása nemzeti létünknek, történelmi hagyományainknak. Ennek már nincs is szuperletivusa mert ez a legfelsőbb fok, amelyet politikai párt az erkölcsi eltévelyedésben elérhet. És ha *Khuen* még ennek dacára „jövőt” és „szebb jövőt” jósol a munkapártnak, akkor ezt igazán nem tudjuk elképzelni másképp, mint a munkapárt harcát nem az alkotmány, nem a nemzet, hanem az összes felsőbb hatalmak és erők ellen, amelyeknek jelenléte és törvényszerűsége esetleg a párt tagjait, vagy *Tiszát* még feszélyezhetik.

Egyelőre azonban még nem tartunk itt. *Lukács* még nem üzent hadat a természetfölötti erőknek, hanem egyelőre pihen. *Abbáziába* utazott és ott gyűjti az erőt a további nagyszerű törvénytiprásokra. Ugyanezt teszi *Tisza* Geszten. Szóval ők pihennek, hosszú ideig pihennek, mert ezzel is tüntethetnek egy törvény: a munka örök törvénye ellen.

Az ellenzék azonban nem gondol pihe-

nére és lankadatlanul tovább folytatja a harcot. A munkapárti ötvennapos vakációt az ország közvéleményének felvilágosítására fogja felhasználni és e célból az ország minden nagyobb városában népgyűléseket rendez. Ezekon a népgyűléseken meg fogja tudni a közvélemény, hogy ez az önkényes vakáció a kormány számára nem a békét jelenti. És meg fogja tudni a közvélemény azt is, hogy a béke egyetlen ára: a demokratikus választójog és amíg ez tető alatt nincs, addig nincs más választás, csak a legkiméletlenebb harc!

A politika mai eseményeiről híreink itt következnek:

Kossuth Lajos emléke

Kossuth Ferencz, gróf *Zichy* Aladár, *Justh* Gyula s gróf *Károlyi* Mihály, *Kossuth* Lajos halála évfordulójának megünneplésére vonatkozólag a következő felhívást bocsátották ki:

„A szövetségelt ellenzéki pártok *Kossuth* Lajos halálának évfordulóját kegyelettel fogják megünnepelni. Folyó hó 20-án, esütörtökön, délelőtt 11 órakor testületileg vesznek részt a Deák-téri evangélikus egyházban tartandó gyászistentiszteleten, amelynek végzetével a Kerepesi-úti temetőbe mennek, ahol a szövetségelt ellenzéki pártok megbízásából *Ráth* Endre országgyűlési képviselő koszorút helyez *Kossuth* Lajos sírjára. Tekintettel arra, hogy az évforduló husvét nagyhetére esik, a szokásos halotti tort márczius hó 27-én, esütörtökön, délután fél háromkor tartjuk meg a Royal-szálló nagytermében, ahol a szövetségelt ellenzéki pártok nevében az ünnepi beszédet *Bottlik* István országgyűlési képviselő fogja tartani. Felkérjük elvarátainkat, kik *Kossuth* Lajos iránti kegyeletük lerovását hazafiui feladatoknak tekintik, hogy jelenjenek meg a márczius 20-án tartandó gyászistentiszteleten és a 27-én tartandó halottas toron, amely utóbbira vonatkozó részvételi szándékukat kérjük *Zlinszky* István országgyűlési képviselőnek (Irányi-utca 21. Pártkör) folyó hó 25-ig bejelenteni.”

Elutaznak a politikusok.

Justh Gyula holnap *Tornyára* utazik és ott fogja tölteni a husvét ünepeket. A jövő héten visszatér Budapestre s pár heti üdülésre valószínűleg ismét *Abbáziába* megy.

Lukács László miniszterelnök vasárnap reggel *Fiuméba* érkezett. Az *Adamich*-molóról a *László* nevű gőzessel *Lovranába* ment. Valószínű, hogy a miniszterelnök néhány nap múlva *Bécsbe* utazik s kihallgatáson jelenik meg a királynál, hogy be-

megoldott probléma. *Pick* Lajos két portré tanulmánya megérzett, lágyvonalu pasztikák. *Berán* Lajos és *Szirmay* Tóni plakettjei finom, előkelők. *Istók* Jánosnak egy szép márványkutyája is figyelemreméltó alkotás.

A fiatalabb festőnemzedék sikerrel illeszkedik a *Mücsarnok* kiállításába, amelyeken mindinkább nagyobb teret sajátit ki magának. Ezt a magában véve örvendetes tény csak az szállítja le kisebb jelentőségűvé, hogy a legtöbb piktornak meg kell aikudnia a lelkiismeretével, ha obbe a szentélybe be akar jutni. A legértékesebb és legkomolyabb művészeink ezáltal már meg sem próbálkoznak: van elég terük másutt és nem szorulnak a *Mücsarnok* atyáskodására.

Dobai Székely Andor, a fiatalok egyik igen szimpatikus tagja, ezuttal is finom, sikerült dolgokat állított ki. Tónusban, kompozícióban szép és stílusos *Szüle* Péter arczképe is. *Kövér* Gyula „Pihenő modell”-jének a koloritját dicsérhetjük, *Körmendi* *Frim* Ervinnnek egy szép esendélete látható, *Vidovszky* Béla három képe közül a „*Naesora után*” hangulatos keretbe állított kettős portré kitünő kompozíció. *Góth* *Móricz*nak egész sor jó képe látható, de azért a régiékekben igértelset nem látjuk bennük beváltva. *Ferenczy* *Valér*nak *Onarezképe* kvalitásos, komoly festmény. *Müller-Merész* Gyula egészen új név. „*Leány feketében*” ezirű képe sok tehetségről, nobiles meg-látásról beszél. Finom, előkelő és érdekes. *Csalány* Béla „*Részeg leányka*”-ja finom genre-kép. Kedves a témája és lyalitásos a

megfestése. *Bednár* János eltéved attól az iránytól, amelyet régebben maga számára kijelölt. Most *Bayros* hatása alatt festett három képet. Legjobb közöttük a „*Pierrot*.”

Az egyetlen örvendetes fejlődés, amit a tavaszi tárlaton tett rövid, de nem felületeseván tehetünk, az építészeti részen tapasztalható. A Magyar Építőművészek Szövetsége, a népszerű *M. É. Sz.* agitációjának végre engedett a *Mücsarnok* rideg konzervativizmusa és az eddigi szűk, eldugott kis oldaltermen helyett méltó helyet adott a pompás virágzásban levő magyar építőművészetnek. A tizenhetedik teremben állították ki legujabb alkotásaikat a magyar építőművészek, élükön *Lechner* *Ödön*-nel, aki a kecskeméti viztorony tárlati képeit állította ki. *Vágó* *József* a esendőségi iskola terveivel fog feltűnést kelteni. *Vidor* *Emil*nek néhány előkelő épülete és interieurje fényképben látható, fényképben mutatják ízlésüket és tudásukat *Haasz* és *Málnai* építészek is. *Málnai* *Béla*nak külön terve is van: a fővárosi könyvtár-palota rajza. Impozáns, erőteljes és nobiles egyszerű. A rajzokon kívül van egy modell is: *Vágó* *József* tanyai háza. Ideális megoldású, finom és kedves. A modern magyar építőművészetet reprezentálja ez a terem és őszintén örvendünk, hogy végre méltó szőhoz jutott a művészetnek ez a fajta is a *Mücsarnok*ban.

Cserna Andor.

számoljon a parlament végzett munkájáról s jelentést tegyen az általános politikai helyzetről.

Ma ugyancsak Lovranába érkeztek: gróf *Serényi Béla* földmívelésügyi miniszter, *Kálmán Gusztáv* államtitkár és *Szterényi József* nyugalmazott államtitkár.

Gróf *Tisza István* tegnap Gesztre utazott és a husvétii ünnepeket ott fogja eltölteni.

Désy látogatása Khuennél.

A *Neues Budapest* *Abendblatt* jelenti, hogy *Désy Zoltán* szombaton este felkereste *Khuen-Héderváry Károly* grófot, a munkapárt elnökét magánlakásán és a kibontakozásról tanácskozott vele.

Désy Zoltán erre vonatkozólag a következő nyilatkozatot adta ki:

Tényleg beszéltem *Khuen-Héderváry gróffal* és beszéltem vele egészen feszületlenül és senkit sem kötelezően. A politikai helyzetről neki is természetesen csak nézeteimet adtam elő, amelyek általánosan ismereteseek. *Békétárgyalások folytatására magamat felhatalmazva nem érzem, tehát ilyeneket nem is folytathatok.*

*ADésy Zoltán*nak gróf *Khuen-Héderváry Károlynál* tett látogatásáról forgalomba került különböző hírek szóba jövőn, ma este az országgyűlési nemzeti munkapárt körében, gróf *Khuen-Héderváry Károly*, a nemzeti munkapárt elnöke a következőket jelentette ki:

— *Désy Zoltán* tényleg volt nálam. Beszélgetésünk teljesen általános kérdések körül mozgott. *Sem békétárgyalásokról, sem kibontakozásról, sem a miniszterelnök pöréről nem esett szó.* A beszélgetés teljesen úgy folyt le, ahogyan *Désy Zoltán* előadja.

Lukács és Khuen optimizmusa.

Lukács László miniszterelnök és gróf *Khuen-Héderváry Károly*, a nemzeti munkapárt elnöke ma egy újságról előtt nyilatkozatot tettek a kormány és a parlamenti többség jövő terveiről, illetve munkaprogramjáról és e nyilatkozatukban az optimizmusnak olyan kétségbeesítő magas fokát árulták el, hogy annak megítélése már nem is anynyira az újságróra, mint inkább az orvosi szakörökre tartozik.

Lukács és *Khuen* egyszerűen örök életet jósolnak maguknak és a munkapártnak. Távozni persze eszük ágában sincs. A történelemben a kormány és a munkapárt „teljes” győzelmét látják és egyáltalában nem akarják észrevenni, hogy a lábuk alatt már inog a föld.

Lukács a többek között a következőket mondotta:

Egy folyosói nyilatkozatomat kolportálják, amely szerint *csak 1915-ben lesz a képviselőválasztás. Igen.* Előbb technikailag is lehetetlen volna választani az új választójogi törvény alapján. *Egész sora van még hátra a teendőknél és ezeket az előkészülethez tartozó munkákat körültekintéssel kell elvégezni.* A választójogi törvény nyel összefüggő javaslatok parlamenti tárgyalására *csak az ősz folyamán kerül a sor.* Odáig serényen folynak a törvényelőkészítő munkálatok. *A választókerületek új beosztásáról szóló javaslat is csak az ősszel kerülhet tárgyalásra.* Májusban a képviselőház főleg az igazságügyi tárca körébe vágó javaslatokkal fog foglalkozni. *A delegáció terminusa még nincsen megállapítva.* Ez a kérdés elsősorban a *külsügyi helyzet* alakulásától függ. Tavasszal hívjuk-e egybe a delegációt vagy ősszel, erre ma még nem tudnék határozottan felelni.

Khuen nyilatkozata még visszatetszőbb. Ez a nyilatkozat semmibevétele a való tényeknek és a nemzet minden jogos kívánságának, minden küzdelmének. A legjobb jövőt jósolja a „csatanyertes” munkapártnak — és ezzel természetesen magának is, — de azért egy hangot sem szól, hogy azokat a látszólagos sikereket, amelyeket a kor-

mány a munkapárti dumában elért, nem ez a párt, hanem a rendőrség és a katonaság vívta ki. Ezért *Khuennek* pirulni és szégyenkeznie kellene, de semmiesetre sem dicsőkednie. És ha mégis dicsőszik, akkor a saját tehetetlenségét vallja be vele, amely csak addig képes politikai funkciókra, ameddig a szuronyok árnyékában hűsölhet.

Khuen nyilatkozata így hangzik:

— A legnagyobb mértékben meg vagyok elégedve, — felelt a volt miniszterelnök — hiszen *csatát nyertünk. Döntő elhatározó ütközetet.* Ez bizonyára kétségen felül áll az egész ország előtt. Minden úgy ment, ahogy gondoltuk és kívántuk, hogy menjen. Az ellenzék újabb küzdelemre készül, de az ország nem politizál. Most már megkezdődtek a tavaszi mezei munkák, nemsokára itt lesz a nyár, az aratás, — ki fog ekkor törődni népgyűlésekkel, politikával? És igazán kívánatos is, hogy lecsillapodjanak a kedélyek, normális kerékvágásba térjenek a dolgok. *Elég volt az izgalomból!* Adjunk magunknak és az országnak egy kis kíméleti időt. Hadd lélegezhessünk egyszer szabadon. Most már nincs is szükség az én hires optimizmusomra. Döntő sikert aratott a nemzeti munkapárt és optimizmus nélkül is a legszebbeket lehet jósolni.

— Vajjon mi lesz most a munkapárt programja? Erre az a válaszom, hogy *eddig csak politizáltunk, ezután csak dolgozni fogunk.* Most jön a munkapárt nevében is megvalósítható munka korszaka. A lefolyt nagy harcok egészen lefoglalták, lenyűgözték az elméket. Csak politikai és taktikai ötletek, gondolatok termettek. Most, tavasszal, mint az ibolyák, úgy fognak kibújni az eszmék, a megvalósításra váró kulturális, közigazgatási, szociális és gazdasági munka terek.

— A legközelebbi munkaprogram a polgári törvénykönyv megalkotása, a *közgazdaságnak a választójogi reformmal összefüggő szabályozása, a választási bíráskodás, a választójog-ellenes cselekményekről szóló javaslat és sok egyéb reszortmunka.* Hátra van mindenesetre a *horvát kérdés rendezése is.*

Justh Gyula a helyzetről.

A miniszterelnök és *Khuen* jogosulatlan optimizmusával szemben nyilatkozott ma *Justh Gyula* is, aki az ellenzéki küzdelemnek lankadatlan folytatását helyezte kilátásba mindaddig, amíg az ellenzék követelése az elsőtől a legutolsóig teljesedésbe nem mentek.

Justh a következőket mondotta:

— Még erősebben fogunk harcolni ez ellen a kormány és ez ellen a rendszer ellen, amely bünös alapon jött létre és bünös származását a parlamentárizmus letiprásával tetézte. Feltételeinkből nemcsak hogy nem engedhetünk, de azokhoz, ha ugyan lehetséges, még szilárdabban kell ragaszkodnunk. Sőt meg is szaporodtak most már, mert a választójogi „törvény” eldobása a normális állapotok egyik *conditio sine qua non-ja.* Nem revízióját, hanem *tüzetételét követeljük.*

— Ha igaz, amit *Lukács* mond, hogy választás csak 1915-ben lesz és addig ők maradnak, akkor mi 1915-ig fogjuk lankadatlanul folytatni ezt a harcot. — egyáltalán folytatjuk addig, amíg a nemzet ügyét feltétlenül diadalra nem viszzük. De azt hiszem, ez csak olyan örmény fogás, amivel ő hivat akarja biztatni, hogy higgyenek a rendszer tartósságában. Pedig maguk is láthatnák, mennyire nem tarthatják magukat, hiszen csendőr, rendőr, meg detektív nélkül már mozdulni sem mernek. Ha pedig azt remélik, amint ez már említve volt, hogy majd a *kerületi beosztással csinálhatnak közzétűnt zavart*, meg fognak győződni, hogy ez a reménységük is éppugy füstbe megy, mint ahogy hiunak bizonyultak az eddigiek.

Wlassics és Lukács.

A képviselőház szombati ülése előtt a folyosón élcelődtek a munkapárti képviselők és ezt az alkalmat használta fel *Lukács László* miniszterelnök

arra, hogy néhány mérges fullánkot helyezzen el a röpülő élcek közé *Wlassics Gyula* ellen, aki előtte való napon a főrendiházban igen kemény kritikát mondott fölötte.

Lukács többek között a következőket mondotta:

— *Wlassics* azt mondja, hogy a választói reform dolga nem juthat nyugvópontonra. Ugyanaz a *Wlassics* beszél így, aki ezt mondta annak idején az egyházpolitikai törvényekről is.

A miniszterelnöknek erre a kijelentésére ma *Wlassics Gyula* egy hosszabb nyilatkozatban felelt, amelyben konstatálja, hogy *Lukács László* ismételtelen cserben hagyta az emlékezőtehetsége. *Wlassics Gyula* az egyházpolitikai harcok idején mindig amellett érvelt, hogy az egyházpolitikai reformok idővel teljes megnyugvást fognak kelteni, — amint hogy tényleg keltenek is — és sohasem állított olyasmit, ami ennek az ellenkezőjére engedne következtetni. Ezt mindenki így tudja, csak *Lukács* nem akarja így tudni, holott abban az időben minisztertársa volt *Wlassics*nak, aki tudvalegőleg teljes erővel képviselte a fórumon az egyházpolitikai törvényeket.

Wlassics nyilatkozatában a következőket mondja:

— Lehetetlennek tartom, hogy *Lukács László* ezt a nyilatkozatot tette volna, de ha mégis tette, akkor nagyon sokról, csaknem mindenről megfeledkezett. Elfelejtette, hogy én voltam mint képviselő a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslatnak előadója a képviselőházban, én képviseltem mint szakminiszter az országgyűlés mindkét házában a két el nem intézett egyházpolitikai törvényjavaslatot (az izraelita vallás receptiójáról, a vallás szabad gyakorlatáról), én tárgyaltam a kormány megbízásából különösen a főrendek egyes csoportjaival és éppen aggályait iparkodtam eloszlatni és különösen sok parlamenti beszédben egyenesen azt törekedtem bebizonyítani, hogy az egyházpolitikai törvények egy vallásfelekezetenek sem fognak ártalmára lenni és idővel minden esetre megnyugvást fognak kelteni. Lehetetlen, hogy ezt, mit mindenki tud, aki ennek a kornak parlamenti tárgyalásait ismeri, éppen csak a miniszterelnök ur felejtette volna el.

Csak tisztességes eljárással.

Megemlékeztünk arról a folyosói incidensről, mely a képviselőház csütörtöki ülésének végén kigészenni *Szabó István*, *Kossuth-pátri* képviselő és gróf *Tisza István* között lefolyt. Ezt az incidens, amelynek a poentje az volt, hogy *Szabó* tisztességes eljárást követelt *Tiszától*, különbözőképpen kommentálták a lapok és e kommentárok kapcsán maga *Tisza* is megszólalt, hogy egy nyilatkozattal elvegye az incidensnek rávonatkozó élet.

Tiszának erre a nyilatkozatára ma felel *Szabó István* és teljes egészében fentartja *Tiszához* intézett multkori szavait, különösen azt a kifejezést, hogy ne fegyveres bátorsággal, hanem tisztességgel tessék imponálni.

Szabó nyilatkozata így hangzik:

Gróf *Tisza István* és köztem folyó hó 13-án a Ház folyosóján lefolyt szövtetés, sajnálatomra, úgy látszik, félreértett. Tiltakozásomnak célja az volt, hogy nekünk, a ki nem tiltott képviselőknek, ugyancsak nem a fegyveres bátorsággal, hanem csak tisztességes eljárással lehet imponálni.

Győr, 1913. márczius 16.

Szabó István, orsz. képviselő.

Az abauji határozat.

Több lap tendenciózus kassai értesítés nyomán azt írta, hogy az e hónap 11-én tartott közgyűlésen hozott kormányellenes határozatot azonnal megküldötték a főrendiháznak, holott a föliirat nem volt jogerős és nem volt hiteles záradékkal ellátva. Dr *Puky Endre*, Abauj-Torna vármegye alispánja ma nyilatkozatot tett közzé, amelyben hangsúlyozta, hogy a föliirat hitelesítését semmiféle jogszabály nem rendeli s ez nem is volt soha szokás a vármegyénél. A föliirat nem tartalmazott mást, mint a közgyűlési határozat szövegerinté szövegét, amely pedig a közgyűlésen egyhangulag elfogadott. Ez tehát többé semmiféle hitelesítésre nem szorul. Eljárásánál senkinek a tanácsát igénybe nem vette gróf *Hadik János*nak előzetesen nem volt tudomása a föliiratról.

Tomasich a láthatáron.

Tomasich Miklós volt bán hazatért Olaszországból és politikai körökben biztosra veszik, hogy most előtérbe lép a horvát kérdés megoldása. A volt *megtagad minden közösséget* azzal a memorandummal, amelyet dr. Schwarz, Nikolic és Ivic képviselők a nemzeti haladópart nevében juttattak el a miniszterelnöknek, így hát a három képviselő felelni fog memorandumért a pártnak.

Budapest a kormány ellen.

— A választójogi küzdelem. —

A vasárnapi nagygyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 17.

A sópárt záróköveteltelt akart ünnepelni szombaton, nyilván abban a naiv hitben, hogy befejeződött az az évtizedes küzdelem, mely az általános, titkos választójogért annyi energiát emésztett, mely forradalmasította az ország közvéleményét.

Nos hát a sópárt, mint már annyiszor, ismét rosszul számított. Ha eddig küzdött az ország, most harcolni fog, harcolni a szó legteljesebb értelmében, ellentállást, áldozatot nem ismerve, lelkesedéssel, csüggedés nélkül.

Vasárnap délután a főváros polgársága zsufolásig megöltötte a Vigadó, hogy egy tömegben juttassa kifejezésre azt az elszántaságot, melylyel a harcot folytatni kész. A szónokok egytől-egyig életre-halálra való harcot hirdettek és a lelkesedés, mely szavuk nyomán felhangzott és a visszhang, melyet országsherte ez a demonstráció kelteni fog, tán elég erős lesz végre arra, hogy felrázza a tepedőket, tán elég erős lesz arra, hogy — Bécsben is meghallják.

Tudósításunk a következő:

gyűlés megalakulása.

A hatalmas gyűlésen, amelyen több ezren vettek részt, az ellenzéki képviselők közül megjelentek: *Justh Gyula*, gróf *Apponyi Albert*, gróf *Zichy Aladár*, *Vázsonyi Vilmos*, *Bakonyi Samu*, *Désy Zoltán*, *Tóth János*, *Lovász Márton*, *Huszár Károly*, *Szmrecsányi György*, *Barabás Béla*, *Justh János*, *Palúgyay Móricz*, *Hammersberg László*, *Práter Loránt*, *Horráth József*, *Springer Ferencz*, *Bródy Ernő* és *Pető Sándor* országgyűlési képviselők. Ott voltak, továbbá *Kemény Árpád* báró főrendiházi tag, *Balla Aladár* ny. főispán, *Halász Lajos* dr., *Hermann Ottó*, *Lányi Mór* és *Korniss Ferencz* volt orsz. képviselők, a Választójog Országos Szövetsége s Reform-Klub képviselőiben dr. *Blauer Mór*, dr. *Szende Pál*, *Vámos Henrik* és *Szász Zoltán*, a szociáldemokrata párt vezetőségéből: *Garami Ernő*, *Buchinger Manó* és *Ormos Ede* dr. Képviseletette magát a gyűlésen számos fővárosi kereskedelmi és iparoskör, több kaszinó, több pártkör, társadalmi egyesület és kör. *Sajó Sándor*, a közbiztonsági függetlenségi párt elnöke üdvözölte az egybehívók nevében a gyűlést és indítványozta, hogy vezetésére *Justh Gyulát* kérjék fel. Társelnökké választattak közfelkiáltással: *Springer Ferencz*, *Friedlándy Sándor*, *Vázsonyi Vilmos* és *Garami Ernő*. Jegyzők: *Pető Sándor*, *Révész Mihály*, *Lányi Mór*, *Krejesy Rezső*, *György István*, *B. Virágh Géza*, *Taubner Vilmos*, *Kreutzer Lipót*, *Szilágyi Károly* és *Melkó Bertalan* voltak.

Elsőnek szólni nem akaró óvációk közepette *Justh Gyula* tartott lelkes beszédet.

Justh Gyula beszéde.

Addig ebben az országban béke, nyugalom nem lesz, amíg a jogrend helyre nem állítatik (Hosszantartó zajos éljenzés és taps.) Béke, nyugalom addig ebben az országban nem lesz, amíg a korrupció ki nem irtatik. (Zajos helyeslés.) Béke, nyugalom nem lesz addig, amíg a törvénytelenül létrejött jogfosztó választójogi törvény az utból el nem takarítatik és meg nem alkotatik az igazi demokráciának megfelelő általános, egyenlő és titkos választójogi törvény. (Lelekes éljenzés és taps.) Addig itt nyugalom nem lesz, míg a kormány és pártja által romba döntött alkotmány és a népképviselési rendszer pillérei ismét fel nem építettek. *Addig nem lesz nyugalom, amíg a kormányzás tisztasága az egész vonalon biztosítottatni nem fog.* (Percekig tartó taps és éljenzés.)

Rendőri okvetetlenkedés.

Ezután *Springer Ferencz* szólalt fel, aki erősen támadta kormányt és a munkapártot. *Lukács*

László — ugymond — nem is mint vádló, hanem mint bűnös szerepelt a bíróság előtt.

Szeszlér Hugó rendőrkapitány itt megacasztotta a szónokot. Leírhatatlan zaj és láрма keletkezett a rendőrkapitányi beavatkozásra. Nagy nehezen szóhoz juthatott *Vázsonyi Vilmos*, aki ezt mondta:

— A rendőrkapitány a hatóság utasítása szerint jár el, nem méltó hozzánk, hogy mi vele vitába bocsátkozunk. *Meghajlok a fizikai kényszer előtt*, kérem a tisztelt szónok urat, hogy beszédét más keretben folytassa. A leszámolás nem ennek a népgyűlésnek a feladata.

Springer Ferencz befejezte beszédét amelynek végzetével a következő határozati javaslatot terjesztette elő

Helyesli a nagygyűlés a szövetkezett ellenzék elhatározását, hogy a munkapárti választói javaslat ellen az esetre is, ha az formailag törvénynyvé válnék, teljes erővel tovább folytatja a harcot és mindaddig nem járul hozzá a rendes parlamenti állapot helyreállításához, míg a munkapárti választói jog az utból el nem takarított és legalább is olyan választói jogi reform nem létesül, mely az ellenzék választói jogi tervezetében foglaltatik. A nagygyűlés arra hívja fel a demokratikus haladás minden hívét, hogy továbbra is szívósan folytassák a küzdelmet az igazi alkotmányosság, a becsületes népparlament, az ország kulturális és gazdasági fejlődése és erkölcsi megújítása érdekében.

Justh Gyula feltette a kérdést, hogy elfogadják-e a határozati javaslatot. Az egybegyűltek tomboló lelkesedés közepette elfogadták.

Apponyi a főrendiház ellen.

Gróf *Apponyi Albert* a következő beszédet mondotta: Tisztelt Polgártársak! Amikor néhány nap előtt az utolsó kísérletet megtettük arra nézve, hogy a többség alkotmányos lelkiismeretéhez fordulva megállítsuk őt azon a vészteljes úton, hogy jogkiterjesztések csufolt jogfosztási javaslatát kellő megvitátás nélkül keresztül erőszakolja, egyszerűen ünnepélyes fogadalmat tettünk, hogy mireánk nézve ez a kérdés nyugvópontonra nem jutott, hanem mi tovább is mindnyájan, akik erre a célra szövetkeztünk, ernyedetlen és kitarító küzdelmet fogunk folytatni a becsületes, valódi demokráta népparlamentnek a kivívásáért. (Éljenzés és taps.) Kemény szavakkal ostromolta ezután *Apponyi* a kormány magatartását, mellyel a márcziusi tradíciókat megszegte, majd részletesen kimutatta, hogy mily agyafurtsággal foszt meg mindenkit az új választójogi törvény a választói jogosultságtól, aki nem tetszik éppen a kormányoknak. Beszédét ezután így folytatta: Akadtak, akiknek a demokratikus jogkiterjesztés, az általános és titkos választójog elleni nemzeti szempontból voltak aggodalmaik. Hát én látom nemzetünk mostani állapotát, látom, hogy csomaglik az ősi alkotmányunk minden értékes léncse, látom, hogy a böles mérséklést képviselni hivatott főrendiház nem tudja magát megeméberelni arra sem, hogy a korrupció megbényegzésének, nem hogy az igazság felderítésének útját egyengesse. (Ugy van.) hogy van egy főrendiházunk, mely semmiféle alkotmányos funkcionának teljesítésére jelen alakjában nem alkalmas, látom, erőtlén azért, mert hazug, hatálytalan azért, mert fikció. (Hosszantartó lelkes éljenzés-s taps.)

A többi szónok.

Gróf *Zichy Aladár* afra kérte a polgárságot, hogy politikai jogainak gyakorlásában ne engedje magát megmontani pénzzel és erőszakkal.

Buchinger Manó a szociáldemokrata párt szónoka hangsúlyozta, hogy a szociáldemokrata párt nagy politikai megértéssel és mindenesetre nagyobb türelemmel, mint amint a munkapárt megérdemel, áll a becsülettel megvívandó ezen új harcok küszöbe előtt. *Vértes Emil* a kereskedők nevében, *Lányi Mór* a VII. kerületi függetlenségi párt, *Szilágyi Károly* a demokrata párt nevében szólt. *Pető Sándor* felolvasta az üdvözlő táviratokat, a melyeket a márczi népgyűlés, *Székely Aladár* és *Ady Endre* küldött.

Vázsonyi beszéde.

Az izzó hangulat tetőpontra hágott *Vázsonyi* beszéde alatt.

Ez a mi nagygyűlésünk — mondta — figyelmeztetés a hetvenkedőknek és figyelmeztetés a csüggedőknek. A hetvenkedőket arra figyelmeztetem, hogy hiába hirdetik, hogy ők végeztek a választói joggal, hiába hirdetik, hogy ők legyőzték minket, mikor nem voltunk jelen. (Derültség és taps.) A harc, a küzdelem életre-halálra tovább fog folytatódni és gyáva az, aki megszűnik, gyáva az, aki leteszi a fegyvert. Ebből a harczból, uraim, nem térhetünk vissza másként, csak győztesen. (Taps.) Ez a gyűléseket, amelyben itt együtt vagyunk, a társadalom minden osztályából odadörög

azoknak, akik mögött nincs semmi egyéb, mint kölcsönzött fény, kölcsönzött pompa és kölcsönzött erőszak, akik nem maguk, hanem az erőszaktól kikölcsönzött erőhatalommal tartják fenn önmagukat, odadörög ezeknek a mi táborunk a maga véleményét. A munkapárt s a kormány *Paskievics* imitálja most: Felség, Magyarország lábaid előtt fekszik, — jelentik Bécsben *Lukács* és *Tisza*. De korán örülnek a győzelemnek. *Ők a megfordított márcziusi ifjak, akik most összetörnék *Landerer* és *Heckenast*nál a sajtót, az öreg *Táncsicsot* pedig diadalmenettel vinnék vissza börtönébe.* A mi a Balkánon történik, intő példa lehetne a dinasztának, *Szegény Abdul Hamid* most már szívesen kiegyezne még az általános, egyenlő, titkos választójog alapján is a török nemzettel. Talán abban bíznak Bécsben, hogy a bihari gárda majd az orosz csárral szemben is megvédi a dinasztiaát?

T. uraim, én azt tartom, hogy a trónoknak támasza ugyancsak az, ami az alkotmányoké, mert a trón csak egy darabja az alkotmánynak, támasza: a nép ereje, a nép hatalma, a nép szeretete, a nép lelkesedése, a nép szellemi és erkölcsi alkotó ereje. És, ha uraim, mi nekünk az az alkotmányunk, hogy az nem juthat szóhoz, akinek nincs vagyona vagy, aki nem lett harmincz esztendő s hogy itt minden a bihari gárdáé, hát akkor az alkotmányunk a másik teherlapja is legyen az övék, ne engedjék meg a népnek, hogy már 21 éves korától fogva meghaljon az országáért. (Derültség.) ne engedjék meg ezt nekik, csak 30 éves kora után és ha ki tudja mutatni a hat elemi osztályt és egyéb szükséges kellékeket, de ők ujonnan született thermopilei hősök, habár *Thermopile* nem Biharban volt, ők védjék meg a hazát! Hisz olyan hősök *revolverrel, bikacsékkel imponálnak az orosz csárnak!* (Hosszantartó zajos derültség.) Az utunk világos és egyenes. Ha sikerül ezt a választójogi törvényt a választások előtt az utból eltakarítani, akkor meg van adva számunkra a jövő politikai választásának jelszava és programja: ez az általános, egyenlő és titkos választójog. Ha pedig az általános, egyenlő és titkos választójog érdekében harcoltunk azért, hogy legyen az országnak igazi alkotmánya, hogy a nép és alkotmány fogalma egybeforranjon, hogy a hazát megszerezzük a magyar népnek, most már harcoltunk kell azért is, hogy ebben az országban helyreállítsuk a közérkölcnek és köztisztességnek uralmát.

Az a lelkes tüntetés, amely *Vázsonyi Vilmos* fogadta, beszéde befejezésekor megismétlődött. Dörögött az éljenzés, zúgott a taps, majd nyugodtan és legteljesebb rendben kivonult a tömeg a tereméből és a Vigadó előtt sorakozott, hogy a *Petőfi-szobor* elé vonuljon.

A Petőfi-szobornál.

Délután fél 5 órakor a *Petőfi-szobor* körütti hatalmas tórség az utolsó talpalattnyi helyig a szorongásig megtelt a polgársággal és munkássággal. A Vigadóból elindult tömeg élén *Justh Gyula* haladt, *Bakonyi Samuval*, *Szmrecsányi György*, *Huszár Károly*, *Palúgyay Móricz*, *Lovász Márton* orsz. képviselőkkel. A Dunapart felől másik csoport élén gróf *Apponyi Albert* haladt *Désy Zoltánnal*, *Tóth Jánossal* és *Hammersberg Lászlóval*.

A szobor előtti emelvényről *Balassa Jospó* szavalt a nagy lelkesedést keltve *Petőfi*nek „A nép nevében!” című költeményét, majd *Garbat* *Sándor* zúgó éljenzés és taps közben beszélt. Majd gróf *Apponyi Albert*et kívánta hallani a tömeg. *Apponyi* hatalmas tapsvihar és éljenzés közepette mondotta a következőket: Tisztelt polgártársaim! Ha egy pillanatra megállók önök előtt, ennek a szobornak és e szobor által hirdetett nagy eszmék és hagyományok árnyékában, teszem ezt azzal, hogy itt látom tanubizonyosságát annak a nagy öszeforradásnak, amely egy nemzet összes ép erejét kell, hogy egyesítse. Nincs itt közöttünk se polgár, se munkás. Nincs se demokrata, se arisztokrata, csak a magyar nép van itt, amelynek minden tagja többszörös erőfeszítéssel küzd, hogy szegényebb sorsu testvére is részesüljön a boldogulás feltételeiben, alkotmányos jogokban.

A tömeg *Justh Gyulát* kívánta ekkor hallani, aki így szólott:

Álljunk meg egy szóra s az a szó az legyen: A magyarok istenre esküszünk, esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk!

A tengernyi nép utána zúgta a szavakat és a *Justh Gyula* mellett zúgó nagy óvációs hosszú idő után állt csak el.

Ugyancsak közliánatra *Lovász Márton* és *Désy Zoltán* képviselőknél kellett még pár szót szólniok a néphez.

Buchinger Manó felszólítására a tömeg lassan oszladozni kezdett. Justh Gyulát és Apponyi Albertet külön-külön óriási közönség kísérte el. Justh Gyula hazament, Apponyi Albert a Kossuth-pártkörbe, amelynek erkélyéről újra beszélt és nyugodt távozásra hívta fel a közönséget.

A népgyűlés után a tömeg kisebb csoportokban vonult hazafelé. Egy ilyen csoport a Rákóczi-uton tüntetett. A rendőrök azonban a tömeget szétosztatták.

Budapest, márczius 17.

Változások a főrendek listáján. A főrendiház 1913. évi márczius 13-án tartott 38. ülésben az igazoló-bizottság jelentése alapján a főrendek jegyzékén a következő változtatásokat eszközölte: *Frentiu Trajan Valér dr.* lugosi gör. kath. püspök, *Latinovics Frigyes, Burián István báró, Hájós József, Heltai Ferencz dr. és Zsolnay Miklós* élethossziglan kinevezett főrendiházi tagok — *Wimpffen Siegfried gróf és Orosdy Fülöp* báró örökös jogu főrendiházi tagok — neve (ez utóbbi azon megjegyzéssel, hogy ezidőszerint képviselő) a jegyzék megfelelő fejezetébe beiktatott. *Apponyi Sándor* gróf neve — főkamარás mesteri minőségében való egyidejű törlése mellett — mint tárnokmesteré, id. *Festetics Pál* neve pedig mint főkamარás mesteré a jegyzék megfelelő fejezetébe beiktatott.

Kitüntetett osztrák miniszterek. Bécsből jelentik, hogy a király báró *Forster* vasúti és lovag *Hussarek* közoktatásügyi minisztereket az első osztályú vaskoronarendjellel tüntette ki.

A szászabányai mandátum. A szászabányai választókerületben a román nemzetiségi párt *Vlad Aurél*t jelölte, aki a jelöltséget elfogadta és most utazza be a választókerületet. *Vlad* érdekében a román nemzetiségi párt óriási agitációt fejt ki. A munkapárt jelöltje *Korkán Péter*, nyugalmazott főszojgábiró.

KÜLFÖLD

Poincaré békepolitikája. Párisból jelentik: *Poincaré* elnök ma Versaillesben *Etienne* hadügyminiszter, a két kamara elnökeinek és a kormány többi tagjainak jelenlétében megtartotta a szokásos tavaszi szemlét a párisi helyőrség csapatai felett. A nagyszámu közönség lelkes óvációi közepette az elnök a városházára ment, ahol fogadás volt, amely alkalommal az elnök beszédet mondott. Ebben kifejtette, hogy Franciaország gondoskodik arról, hogy a világban elfoglalt pozícióját megőrizze és hogy mindenkor képes legyen becsületét megvédeni. Együttal azonban naponkint bizonyoságot szolgáltatja békés törekvéseinek és kétségtelen lojalitásának, amikor utógondolat nélkül hozzájárul ahhoz, hogy európai megegyezés jöjjön létre. A köztársaság továbbra is folytatja a nemzeti méltóság megővését és a békének politikáját, amely megfelel a haza és a civilizáció érdekeinek.

Leleplezés az általános fegyverkezésről. Mint Párisból jelentik, több párisi lap szenzációs leleplezést közöl arra vonatkozólag, hogy a legfelsőbb haditanács miért határozta el egyhangulag a hároméves katonai szolgálatot? Először *Luzzatti* volt olasz miniszterelnök, aki a francia-olasz bizottság elnöke, *Poincaré*nak elárulta, hogy a német vezérkar nemrég bizalmas jegyzéket intézett az olasz hadvezetőséghez, amelyet arról értesített, hogy 1913. októberig Németország készen lesz a fegyverkezésével és megkezdheti majd a háborút, hogy végül vessen az európai tarthatatlan helyzetnek. Mielőtt azonban a háborúra végleg elhatározza magát, tudnia kell, hogy Olaszország az említett határidőig szintén készen lesz-e a fegyverkezésével? *Poincaré* ezt a dolgot elmondta a legfelsőbb haditanácsban és olyan hatást ért el, hogy valamennyi tábornok nyomban a hároméves szolgálat behozatala mellett szavazott.

A galicziai választójogi reform. Lembergől jelentik: A választói reform bizottsága ma esti ülésén, amelyen *Zaleski* és *Dlugos* miniszterek, *Bobrinski* helytartó és *Goluchowski* tartományi marsall is részt vettek, nagy többséggel elfogadta a választójogi reformra vonatkozó kompromisszumtervezetek háttérponti pontjait, melyek a választási módossal, a kerületi képviselők kérdésével stb.

foglalkoznak. A bizottság előadójával lovag *Vere-szinski* konzervatív képviselőt választották.

Mégis sztrájk lesz Belgiumban. Brüsszelből jelentik: A szociáldemokrata párt nemzeti tanácsa hosszabb tanácskozás után elhatározta, hogy a husvétkor Brüsszelben üléselő pártgyűlésnek javasolni fogja az általános sztrájknak április 14-ére való proklamálását. Ezt a határozatot arra való utalással okolják meg, hogy a kormány nem hajlandó alkotmányrevízió megvalósítására.

A súlyos békefeltételek.

A nagyhatalmak fáradozása a békeért — Bomladozik a Balkán-szövetség. — Katonai forradalom Törökországban. — Drinápoly kapitulál. — Menezstik Thurn Valsassina nagykövetet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 17.

A balkáni harcztéren alig van újabb esemény. Még *Drinápoly* ostroma is szünetel, mert a bolgárok remélik, hogy a vár őrőségének ostrom nélkül is egy héten belül kapitulálnia kell. A helyzet súlypontja most a nagyhatalmak békeközvetítési akcióján van. Igen megnehezíti ezt a békeközvetítést a Balkán-szövetség legutóbbi válasza, amely szinte elfogadhatatlan békefeltételeket tartalmaz. Törökországban valóságos katonai lázadás tört ki és memorandumban fenyegették meg a török tiszteket a nagyvezért, ha ezeket a súlyos feltételeket elfogadná. A nagyhatalmak most valami módot keresnek a feltételek enyhítésére. De ettől függetlenül — hír szerint — Pétervárott is folynak a közvetlen tárgyalások Törökország és Bulgária megbízottai között.

A leszerelés, bár teljes befejezettséggel és egyetértően folyik, mégis újabb bonyodalmakat idézett elő. A bonyodalom, amely inkább diplomáciai félreértésnek nevezhető, az orosz pótnyilatkozat következtében támadt s valószínű, hogy fel is fogják menteni állásától *Thurn Valsassina* pétervári osztrák-magyar nagykövetet.

Mai táviratainkat itt adjuk:

A hatalmak intervencziója.

A békeközvetítés.

Páris, márczius 17. A *Figaronak* jelentik Londonból: A nagykövetségi rennió szombati ülése harmadfél óráig tartott. Az az általános vélemény alakult ki, hogy a nagyhatalmaknak, tekintet nélkül a Balkán-szövetség kikötéseire, meg kell tenniük a békeközvetítést, mert csak a hatalmakat illeti meg az a jog, hogy a mediáció feltételeit megszabják.

A *Temps* közli: A londoni nagykövetségi konferencia meg fogja állapítani a békefeltételeket és elfogadásra ajánlja azokat a hadviselő feleknek. Akkor azután a Balkán-államok látni fogják, hogy hányadán vannak és nem fognak merni a hatalmakkal újat huzni.

Közvetlen béketárgyalás.

Szofia, márczius 17. Azokban a képviselő körökben, amelyeknek összeköttetésük van a diplomáciával, azt híresztelik, hogy a Pétervárra küldött *Dimitrijew* bolgár tábornok és a porta egy megbízottja között közvetlen béketárgyalások fognak megindulni. *Giers* konstantinápolyi orosz nagykövet kezdeményezte ezt a lépést.

Felbomlik a Balkán-szövetség.

Belgrád, márczius 27. Egy vezető szerb politikus ma úgy nyilatkozott, hogy a Balkán-szövetségnek, tekintettel a kifejlődött szerb-bolgár viszállyra, okvetlenül fel kell bomlania. Sőt valószínűnek tartja, hogy a viszály még jobban kiélesedik és a szövetség időelőtt bomlik fel, még mielőtt a békét Törökországgal megkötötték.

A harcztéren.

Lázadás a bolgár seregben.

London, márczius 17. Az Exchange Telegraph Company-nak táviratozzák Konstantinápolyból:

A bolgár táborban Csorlunál egy egész hadosztály föllázadt és azt követelte, hogy becsássák haza a sereget a földet művelni.

A Hamidie utja.

Róma, márczius 17. A Hamidie török ezirkáló szombaton váratlanul megjelent *Durazzo* közelében és négy görög szállítóhajóra erős ágyutüzést kezdett. A szállítóhajókat egy görög torpedónaszád kísérte, amely erősen megsérülve menekült a durazzói kikötőbe, a Hamidie pedig eltűnt.

Berlin, márczius 17. A *Vossische Ztg.*-nak jelentik: A Hamidie titka fel van fedve. Nem a török *Rauf* bey a Hamidie parancsnoka, hanem az angol *Flooth*, aki a hadjárat kezdetén kilépett az angol haditengerészet kötelékéből és belépett a török flotta tisztjei közé. *Flooth* a görög hadihajók támadásakor áttörte az ellenséges flotta harcvonalát és azóta a Hamidie ezirkálóval állandó rettegésben tartja a görög szállítóhajókat.

Számosz megszállása.

Athén, márczius 17. A hellén csapatok tegnap leírhatatlan lelkesedés közben megszállották *Számosz* szigetét.

Ütközet Derkosznál.

Konstantinápoly, márczius 17. Tegnap reggel öt órakor *Derkosztól* északnyugatra nagy ütközet kezdődött, amelyben mind a két részen a tüzérség is résztvett. A Boszporusz partján lévő magaslatokról még délután is hallották az ágyuk dörgését. Egyidejűleg a török flotta *Silivrit* bombázta. A harc még folyik és nagyon heves.

Hivatalos jelentés.

Konstantinápoly, márczius 17. A mai közölt hadi bulletin a következőképp szól: *Drinápoly* előtt könnyű tüzérségi harcra kívül semmi érdemleges nem történt. Egy ellenséges aeroplánra, mely *Bulair* fölött elszállt, esapataink lőttek. Az aeroplánnak menekülnie kellett és így nem hajthatta végre felderítési megbízatását. A Csataldza vonalon *Kastaritól* nyugatra álló előerseink heves tüzelést kezdtek az akalmi ellenséges csapatok ellen, melyeket tetemes veszteségekkel szétszórunk. Az ellenséges csapatok egy része a sáncok mögé volt kénytelen visszavonulni, nagy részük *Kabadzsa* irányában vonult vissza. Egy *Kalfakójból* előnyomuló csapat az ellenséget, mely a várostól keletre állott fel, megtámadta és nagy veszteségeket okozott neki. Az ellenséges csapatokat *Kalfakójból* kiűztük, mire esapataink megszállották a várost.

Drinápoly ostroma.

Szofia, márczius 17. A bolgár főhadiszállásról érkezett jelentések szerint *Drinápoly* kapitulációja körülbelül egy hét múlva várható. Ezért már fel is hagytak a bolgárok az ostromlással.

Újabb görög előnyomulás.

Róma, márczius 17. A Stefani-ügyműködés durazzói jelentése szerint a görögök, hír szerint, megszállották *Valonát* és *Beratot*.

Róma, márczius 17. A Stefani-ügyműködés jelentése szerint eddig nem erősítették meg azt a hírt, mely szerint a görögök megszállották volna *Valonát*. Az olasz kormány mindenestre megadta külföldi képviselőinek táviratilag a szükséges utasításokat.

A leszerelés bonyodalmai.

Magyarazzák a pótnyilatkozatot.

Bécs, márczius 17. A külügyminisztérium tegnapelőtt közlött kommunikéje a közvéleményben nagy és kinos meglepetést idézett elő. Itteni diplomáciai körökben előre látták, hogy a külügyminisztérium kénytelen lesz ismét nyilatkozattal állni elő, mert ezekben a körökben ismeretes volt, hogy a Bécs és Pétervár között a leszerelés kérdésében folytatott tárgyalások befejezésénél olyan valami történt, amit a külügyminisztériumban lehetetlen volt előre látni. Maga a pétervári osztrák és magyar nagykövet *Thurn Valsassina*

gróf volt az, aki hozzájárulását adta ahhoz, hogy a pétervári távirati iroda ismeretes pótlását köztegye. Midőn Thurn-Valsassina grófot az orosz külügyminisztériumban megkérdezték, hogy *nincs-e ez ellen kifogása*, hogy ezt a pótlást köztegyék, ez a kiváló diplomata azt mondta, hogy *nem talál benne semmi kifogásolni valót*. Így a pétervári kabinet följogosítva látta magát annak a pótlásnak köztegyésére, amely itt olyan nagy és kinos feltűnést keltett.

Menesztik a pétervári nagykövetet.

Pétervár, márczius 17. Thurn Valsassina pétervári osztrák-magyar nagykövet legközelebb elutazik hosszabb szabadságra s itteni diplomáciai körökben úgy tudják, hogy többé nem fog visszatérni. Ez a következménye annak, hogy a nagykövet a leszerelési tárgyalások során nem alakalmazkodott teljesen a külügyi kormány utasításához.

Katonai lázadás Törökországban.

Memorandum a nagyvezérnek.

Konstantinápoly, márczius 17. A tisztiek egy csoportja memorandumot adott át a nagyvezérnek, amelyben utalással arra, hogy az ifju-törökök puccsa és a kormányváltozás miésem használnak, sőt a harcok újból való megkezdését és ilyképpen a béke feltételeinek szigorítását eredményezték, erélyesen és utólagára felszólítják, hogy vonuljon vissza és engedje át helyét egy olyan kormányának, amely általános bizalomnak örvend. A memorandum a következőket mondja:

— A legutóbbi forradalom, amely a fegyverszünet megszüntetését és az ellenségeskedések újbóli megkezdését eredményezte, csak azt bizonyította, hogy néhány ember csak önző céljainak és ambícióinak megvalósítására törekszik. Sajnos, hogy a hadseregben teljes tisztelotnek örvendő nagyvezér is ezeknek eszközévé vált. Ha a kormányváltozás hasznára vált volna a hazának, a tisztikar azt teljes erejéből támogatta volna. Sajnos azonban, hogy ez a kormány nem biztosíthatta azokat az előnyöket, mint az előző. *Sőt rosszabbította a helyzetet és ő az oka annak, hogy a szövetséges balkáni államok a békekötés feltételeit súlyosbították és ma már egészen más, sokkal szigorúbb feltételekhez ragaszkodnak.* A tisztikar, amely meg van győződve arról, hogy a kormányváltozás csakis személyes ambíciók kielégítésére szolgált, *kénytelen tehát működését újból megkezdni és a következő kérdéseket állítja föl: Ha a nagyvezér meg van győződve arról, hogy Törökország ereje jobban képes a haza védelmére, mint amennyire a védelem az előző kormány idején működött, miért kért a kormányzat átvételének első hetében az eddigieknél súlyosabb feltételek mellett békét? Miért nem nyomozta ki az előző hadügyminiszter gyilkosát, ami tekintettel arra, hogy a gyilkosság színhelyén jelen volt egyenruhás személyek száma elég csekély volt, nem is lett volna valami nehéz feladat. Miért türe a nagyvezér hallgatagon az ügy elutasolására irányuló törekvéseket. A tisztikar nem türi, hogy a haza egyes személyek önkényének játékvá válják, hanem a felelősségre vonja azokat gaztetteikért. A tisztikar utólagára felszólítja a nagyvezért, hogy az államügyek intézését bizza más, közbizalomnak örvendő férfiakra.*

Hir szerint a nagyvezér elé terjesztett memorandumot háromszor tiszt írta alá. Az aláírók között van Ali Riza ezredes is, aki a londoni béketárgyalásokon mint katonai tanácsadó működött a török meghatalmazottak mellett.

A török összejövés osztrák-magyar részesei.

Konstantinápoly, márczius 17. Az osztrák-magyar nagykövetség jegyzékét adott át a portának, amelyben felvilágosítást kér Lutfi Savfetnek Sabaheddin herceg titkárnak egy osztrák állampolgár házában történt elfogatása

ügyében és azt kérde, mi történt Lutfival, aki mint boszniai ember tulajdonképpen osztrák-magyar alattvaló. Begovics Lutfi Savfetet a rendőrségnél egy Fethi nevű barátja denuncziálta és ez volt az, aki a titkosrendőröket az osztrák Lázár házába vezette. Egy estilap jelentése szerint Lutfit hadbírótság elé állítják. A rendőrség ma egy Salih nevű embert tartóztatott le, aki szintén a titkos bizottság ügyében van kompromittálva.

A nagy pör...

— Ritualis vérvád Kolinban. —

Budapest, márczius 17.

A nagy pör, melynek Eötvös Károly remekes könyve szerint, soha sem lesz vége, ismét kísért. Az emberi butaság, gyűlölködés és sokszor gaz számítások a rugói azoknak az elvetemült, titokzatos mozgolódásoknak, melyek a ritualis vérvádnak időnként a nyilvánosság elé dobott eseteiben kísértgetnek és riasztgatnak. A csehok földjén, Kolin várost rövid időn belül másodszer környékezi a szomorító hírkedtség, hogy a vérvád ocsmány kísértet-meséjét világgá bocsátja. Vak buzgó katolikusok, szervezett keresztény-szocialisták a lakosai Kolinnak, hol most másodszer vádolják a kolini zsidóságot, illetőleg az egyik családot a rettenetes mesével. (Bele van keverve ebbe a sötét esethez *Hrachovszki* nevű káplán, a kolini keresztény-szocialisták egyik fővezére is, akinek viszonya volt az eltűnt leánnyal. A kolini vérvád meséjére vonatkozó részleteket — prágai tudósítások után — itt adjuk:

Titokzatos eset vet talán érdeménél is nagyobb hullámokat Csehország közéletében, sajtójában. E hónap 7-én eltűnt Kolin városából egy Pavlik Mária nevű eselédleány, akit *Weiszberger* kereskedő szolgálatában állott. A városkában csakhamar suttogni kezdtek, hogy a leány *ritualis gyilkosság* esett áldozatul és a klerikális körök a gyilkosság elkövetésével nyíltan megvádolták a *Weiszberger-családot*. A helyzet a családra kezdett már fenyegetővé válni, mikor olyan jelek mutatkoztak, a melyek arra vallanak, hogy a leány eltűnésében több része va egy káplánnak, a keresztény-szocialisták egyik vezetőjének, mint a *Weiszberger-családnak*. Az egész ország izgatott érdeklődéssel várja Pavlik Mária titokzatos eltűnésének magyarázatát.

A prágai „Csasz” című lap jelentése szerint *Weiszberger* kereskedő nyomban értesítette a rendőrséget, amire aztán megindult a nyomozás. Kihallgattak egy eselédleányt, akinek Pavlik Mária eltűnése előtt ezt a kijelentést tette:

— Ha megtudná a kedvesem, hogy viszonyom van *Hrachovszki* káplánnal, vagy ha a bíróság elé kellene állnom, — a vízbe ölném magamat... 4

Fölbontották a leány ládáját és abban levelet találtak *Hrachovszki* káplántól, a keresztény-szocialista párt vezetőjétől, amelyet a kerületi bíróságnál letétbe helyeztek. — A keresztény szocialisták mindent elkövetnek, hogy a ritualis gyilkosság vádját bizonyítsák. Minap a zsinagóga szolgálatánál megjelent egy ember és az eltűnt leány bátyjának adván ki magát kérte vezessék be a templomba. Később kiderült, hogy nem volt a leány bátyja. A csendőrség nyomozza.

Az eddigi tanuvallomásokból már megállapítható, hogy a hónap 7-én az *Elba* hídján látták Pavlik Mariát, mások hallották egy emberi test vízbezuhanását, sőt kétségbeesett segítségkiáltásokat is hallottak. A titokzatos ügy most ebben a stádiumban van.

Dr. *Hrachovszki* káplán nyilatkozatot adott ki, amelyben ötezer koronát ígér annak és hatszáz kötetből álló könyvtárát is annak adja, aki bizonyítja, hogy a múlt év szeptember közepé óta csak egyetlen szót is váltott az eltűnt leánnyal.

Dr. *Hrachovszki*, aki a kolini iskolának katekétája, egyébként nyilatkozatot küldött a Cseh című keresztény-szocialista lapnak és ebben nyíltan ritualis gyilkossággal vádolja a *Weiszberger-családot*.

Képrombolás a Mücsarnokban.

— Az elkeseredett művész. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 17.

Különös botrány játszódott le ma délelőtt a Mücsarnokban. Egy művész annyira elkeseredett, hogy zsebkésével összevagdalta, megsemmisítette a saját képeit. A festőművészt az hozta annyira izgalomba, hogy a rendezőség nem vett tekintetbe semmi művészi izlést, teljes hozzá nem értéssel olyan helyre állította a képeit, ahol teljesen elvesztek, nem tudtak érvényesülni.

A mai bemutató iránt nem volt valami nagy érdeklődés, mert már előzetesen hire járt, hogy meglehetősen silány az idei termés. Kevesen voltak a rossz képekkel megrakott termekben, amikor ugy déltájban, megjelent *Berkes* Antal festőművész és a képeit kereste. Kereste hosszú ideig, de nem akadt rájuk. Végre megtalálta őket a nagy szoborosarnokban, amelynek kerek s oszlopokkal elfödött falát ezuttal szintén teleakasztották képekkel, noha ez a fal egyáltalában nem alkalmas erre a célra. Annál kevésbbé, mert előtte már a buffet asztalai állanak.

De még ez se volt elég a mélyen megsértett művésznek. *Berkes* a legnagyobb elkeseredéssel konstataulta, hogy tíz beküldött képe közül csak négyet fogadtak el s ebből is hármát erre a lehetetlen helyre akasztottak. Hirtelen elhatározással fogta a zsebkését és előbb a baloldalon lógó *Margit-park* című képét, aztán a jobboldalon lévő két kis tájképet *szétvagdalta*.

Az arra járkáló művészek, újságírók megdöbbenve nézték végig a borzasztó képrombolást, de senkinek se volt annyi lélekjelenléte, hogy megakadályozták volna a képgyilkolást. *Berkes* aztán izgatottan elrohant.

Az eset hire hamarosan elterjedt és nagy szenzációt okozott. A művészek igazat adtak *Berkes*nek, aki végre energikusan lépett fel a türehtelen rendezés ellen. De a hangulat inkább amellett volt, hogy sokkal jobb lett volna, ha a rendezők képeit vagdalták volna össze ott az első teremben, a díszhelyen.

Jött aztán a hivatalos személyzet s előbb emlegetett rendőrséget, megtorlást, de azután megmondta a dolgot. Jöttek a szolgák, a képeket erre leakasztották, újra felkaszították és a holnapi megnyitáson már helyükön fognak lógni, mintha mi sem történt volna.

Berkes esetével természetesen foglalkozni fog hivatalosan a Mücsarnok és a képzőművészek egyesülete is.

EGYHÁZAK

— (Egyházi választások.) A nógrádi esperességhez tartozó Felsősztergyályoson a lelkészi állomásra, mely Nagy Jenő lelkésznek eltávozásával megüresedett, háman pályáztak: *Vallányi Pál* illeki lelkész, *Janis János* lipői és *Bienis János* komáromi esp. segédlelkészek. Nagylibercsén (Nógrádban) márczius 9-én választották meg rendes lelkésznek az egyháznak eddigi mintegy másfél éven át — adminisztrátorát: *Csernák Ostjárd*. Beiktatása márczius 24-én lesz. Legendára a régen megüresedett lelkészi állomásra eddig alkalmas jelölt nem pályázott. A honti esperességbe bekebelezett kiscesalomjai lelkészi állomásra, mely *Schultz Aladár* elmenetelével megüresedett, nem hirdettek pályázatot, hanem a szomszédos lelkészek közül egy-néhányat hívtak meg bemutatkozásra s azok közül fognak választani. A temesvári evangélikus egyház most megtartott közgyűlés *Hojten Gedeon* máv. útlevezetőt felügyelőjévé választotta s hivatalába azonnal beiktatta.

— (A zirezi apát pápai kintüntetése.) A pápa dr. *Békési Remigét*, a ciszterci rend zirezi, pilisi, pásztói és szentgotthárdi egyesült apátságainak apátját nagy kitüntetéssel részesítette. Magadta neki az egyházzag szerint egyedül a püspököket megillető violaszínű zucchettót (*Pileolus*, Seli-Dec.). A püspöki jelvényt dr. *Szeghy Ernő* fosaannovai apát szombaton fogja a pápa megbízásából *Békési Remignel* székelyén, a zirezi mostorban átnyújtani.

Harcz a főnyereményért.

— Ujabb jelentkezők. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 17.

Megirtuk annak idején, hogy a Józsvivorsjáték főnyereménye körül nagy harc dúl. Az 1888-ban kibocsájtott 4209 sorozat 27-ik számát 1903. május 15-én 20.000 korona főnyereménnyel huzták ki. A nyereményért évekig nem jelentkezett senki és öt év múlva Beck János alsó-ausztriai malomtulajdonos a törvényszékhez beadott kérsében kérte a sorsjegy megsemmisítését. Azt állítván, hogy az eredeti az ő tulajdonában volt, de időközben elvesztette. Időközben egy lemesvári bank tisztviselője is jogot formált a főnyereményre és szintén megindította az eljárást, hogy a főnyeremény összegét kézhez kapja.

Ekkor persze a rendőrség vette kezébe a dolgot s megindult a nyomozás. Most azonban újabb aspiránsok jelentkeztek.

Tegnap ugyanis egy levél érkezett Belényesről a főkapitányra. A levelet Herzfeld Verona belényesi hérlőnek a leánya írta és ebben bejelentette, hogy a kérdéses sorsjegy a birtokában van és azzal Budapestre jön, hogy a pénzt fölvegye.

A rendőrségen már azt hitték, hogy végre elintézhetik ezt a bonyolult ügyet, amikor tegnap egy másik levelet is kapott a főkapitányság. Ezt Lányi Pál korcsmáros írta Pátyról. A korcsmáros levelében elmondja, hogy a kérdéses Józsvivorsjegy az ő birtokában volt és erre három élő tanút is tud állítani, kiket meg is nevez levelében és akik mind a hárman budapesti lakosok. Lányi megírta levelében azt is, hogy egy ízben ezzel a három emberrel mulatott együtt és akkor tűnt el a sorsjegye. Eleinte ügyet sem vetett a dologra, mos azonban, amikor megtudta, hogy sorsjegyét 20.000 koronával kisorsolták, jelentkezik és kéri az igazságát.

A rendőrség tovább folytatja a vizsgálatot addig, míg pozitív adatokkal valaki be nem bizonyítja igazát.

TÁVIRATOK.

Önkéntes vagyon-adó Olaszországban is.

Milánó, márczius 17. A Corriere della Sera-ban Luzatti szöveget közöl az olasz nemzethez, hogy kövesse a német birodalom népének példáját és önkéntesen felajánlandó vagyon-adóval fedezze a tripoliszi hadjárat költségeit.

A walesi herceg Németországban.

London, márczius 17. A walesi herceg ma Vilmos német császár látogatására, szigorú inkognitóban Németországba utazott. Utján gróf Chester néven fog szerepelni és egyben a német birodalom nagy városait is fel fogja keresni.

Háború készül Mongóliában.

Pétóvár, márczius 17. A pétóvári távirati ügynökség urgai jelentése szerint a kínai köztársasági elnök irodája a legutóbbi kihívó hangú táviratra adott válaszában utalt arra, hogy mivel Mongólia félremagyarazza Kínának minden jó szándékát és mivel ilyen körülmények közt lehetetlen megállapodásra jutni, az elnök elhatározta, hogy a mongol kormányval a jövőre nézve beszélget minden levelezést.

Pétóvár, márczius 17. A pétóvári távirati ügynökség jelentikvantsuból: A Mongólia elleni expedíciós hadtest ma utnak indult. Eddig a 20. hadosztályból 3500 embert indítottak el.

Német diplomata mexikói fogságban.

Newyork, márczius 17. Ide érkezett jelentés szerint Sonora állam hatóságai elfogták Müller Miksa német konzuli ügyvivőt, aki nem akart az

által vezetett bank által előleget folyósítani. A bankigazgató letartóztatás után a hatóságok meg szállották és kifosztották a bankot. Müllert Hermosilloban a kapitólumban fogva tartják. Számos hermosillói kereskedőt pénzadományok megtagadása miatt letartóztattak.

Botrány egy közgyűlésen!

— Rendőr a kereskedelmi alkalmazottak között. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 17.

A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete tegnap tartotta az évi rendes közgyűlést, amelyen botrányos jelenetek játszódtak le. Az ülésen mintegy ötszáz tag jelent meg. Az ellenzék nagy számmal vonult fel, mert a mostani vezetőséggel igazán nincs megelégedve. Az egyesület vagyonát magánvagyonnak tekintik s úgy bántak a pénzzel is, valósággal poecskolták. Amikor a jelenlegi ügyvezető rezsim az egyesület ügyeinek az irányítását átvette 21.000 korona készpénzvagyonra, azonkívül több ezer koronára rugó jótékony alapjai voltak, ezeket gazdagította még Vázsonyi Vilmos országgyűlési képviselő tiszteletbeli elnök, a kinek az egyesület felvirágzását köszönheti, 1906-ban egy tízezer koronás jótékony alapítványt. Vázsonyi kénytelen volt hozzájárulni ahhoz, hogy hat év előtt tett és közben eluszott alapítványa „adományként kezeltesse”. De eluszott az a jelentős tőke is, amit évről-évre a szegélyalop céljaira hasítottak ki.

Az egyesület tagjai nem tudtak erről a botrányos gazdálkodásról mert a vezetőség gondoskodott arról, hogy a mérleg „fényes” legyen. Mindig több és több vagyon mutatott ki.

Ezt a gazdálkodást azonban sokáig eltitkolni nem lehetett s így nöttön-nött az izgalom Taubner Vilmos ügyvezető elnök és társai ellen. Különösen is akkor lett csak az elkéseregés, amikor látták, hogy Vázsonyi Vilmos elnök is elkedvetlenedve, mindinkább visszavonult és Taubner egészen önkényesen vezette az egyesület ügyeit. Hatéves ügyvezető elnökösködés után — tízéves „egyesületi működési” jubileumot rendezett a saját tiszteletére. Kétezer koronát adtak csak az ünnepély céljaira és ezt az összeget a radikális irányú egyesület a főnököktől szedte össze. Tízezer koronás alapítványt tettek — egy fillér nélkül. Vázsonyi tudta nélkül deputációt küldtek gróf Tisza Istvánhoz is, azt is meghíva az ünnepélyre és kérte őt — persze mindezt Vázsonyi tudta nélkül — hogy a jubiléumot királyi kitüntetésre terjessze föl.

Ilyen előzmények után nyitotta meg Taubner elnök a közgyűlést. Az elnök hihetetlen erőszakoskodással, megtiltott minden hozzászólást, visszadobta a névszerinti szavazást kéro ivet, a zárszámadást és költségvetést — bár ezeket és a felügyelő bizottsági jelentést feltétlenül fel kell olvasatni — a kérdés feltétele nélkül és lehetlenné tette minden hozzászólást, elfogadottnak jelentett ki. A választási szavazásokat — még a felmentvények kikérése előtt — első pontként tüzte ki és erre a közel háromszáz főnyi ellenzék kijelentette, hogy nem szava, előbb a számadásokat akarja tárgyalni. Erre aztán oly nagy lett a felindulás és izgalom, hogy Schlangner Mór, aki tizenhat éven át vezető tisztviselője, most is ügyvezető helyettes-elnöke volt az egyesületnek, ott a közgyűlésen tiltakozott ez eljárás ellen, még ott is mondott állásáról, újabb jelölése ellen tiltakozva és így tett Rosenberg J. Lipót alelnök is. A tagok egyrésze most átpártolt az ellenzékhez és Taubner és társai akcióját csak igen kevesen és inkább az a 120 tag támogatta, akik Taubner és barátai ajánlásával két héttel a közgyűlés előtt vettek föl az egyesület tagjai közé.

De még ez se volt elég. Az izgalom nem akartak elülni, ekkor hívták fel a rendőröket, akik eddig Taubner rendelkezésére a közeli Mücsarnok kávéházban vártak. A rendőrök meg is jelentek,

de Weisz háznagy erőlyes tiltakozására, mihamar vissza is vonultak.

Az indulatok most még inkább kilobbantak. Az elelnök tagjai rögtönzött gyűlésen tiltakoztak az elnök törvénytelen, erőszakos eljárása ellen és konstatálták, hogy az ellenzék közül senki sem szavazott a választásoknál. Ünnepezték a lemondott alelnököket és nyomban elhatározták, hogy a főváros tanácsát és a belügyminiszteriumot a legbehatóbban informálva az eseményekről, a közgyűlési határozatok megsemmisítését fogják kérni.

Vázsonyi Vilmos orsz. képviselő, értesülve az eseményekről és azok előzményeiről, nyomban kijelentette, hogy azok felháborodással töltik el és hogy az egyesület élén viselt állásáról azonnal lemond.

Pesti komédiák.

Conferéncia a pesti tavaszról.

A tavasz az olyan, mint egy régi ripacszinész. Rendesen Virágvasárnap után érkezik Budapestre és szerződés után néz. Miután a főváros törvényhatósági bizottsági tagjai között sok a kávé és a vendéglős, a tavasz három hónapos szerződést kap a fővárostól. De Bárczy István, a polgármester, nem szereti a tavasszal vizatérő fecskéket s nehogy úgy járjon, mint az a szegény pesti, aki az erzsébetteri verebekkel telt ágak alatt óhajtja élvezni a balzsamos levegőt és a verebek figyelmeztetik, hogy ismét pettyes lesz a tavaszi divat, fehérke foltok sötét alapon, a polgármester elutazik. Krónikus utazási rohamban szenved, mert tavasszal indul el kölcönt keresni a főváros számára. Ősszel aztán visszatér, mondván: pénz nincs. Tudniillik a fővárosnak. De neki utazásra, az van!

Tavasszal az utcásarkok kihajtanak egy-egy virágot áruló svábót, akik rügyezni kezdenek. (Lásd: bütykös ujjak stb.) Kezükben olajjal szaglanított mübolyákat kínálnak megvételre. A parfüm, amelylyel belocsolják, valódi. Ugyanekkor a sarki virágárusleányok elérik hatvanadik esztendőjüket. Azzal mentegetőznek, hogy a tavasz idősebb, mint ők. A tavasz tízezer éves, mégis szép. Igen ám, csak hogy a tavasz június vége táján elmegy, mert nem állja tovább a pesti klimát. Az öreg virágárusleányok pedig továbbra is itt maradnak.

Tavasszal nyílik a virág és nyílik a férjlek erszénye, mert az asszony — akárcsak a szántóvető ember — ilyenkor veti el a pénzmagot. Az elvetett pénzmagból kalapok, kosztümök és bluzok kelnek ki a divatkereskedések kirakataiból. Nem kell addig várni, mint a buzára. Nyomban lehet aratni és aratnak is a pesti nők a hitelnevű aratógép segítségével is. Hiába csépel a kétségbeesett férj szitkokat, figyelmeztetéseket, minden igyekezet celsévelt eszköz ahhoz, hogy a nő a takarékoság utján maradjon.

Tavasszal kiteszik a kerteket az utcákra s a kávéházak előtti márványasztalokat jótékony nőegyletek foglalják el. A nők darálnak, pletykálnak s ez jótékonyan hat azokra a férfakra, akik nem hallják a kávéházi duruzsolásokat és a barátnőkön végzett fej- és nagymosásokat.

A darálásról jut eszembe: kis darálógépek népesítik be tavasszal a Dunát. Csavargózásoknak nevezik ezeket a búzpöfékelő vizicsavargókat, amelyek a vízijárművek szeniorjai. Nemesak azért, mert Noénak itt feneklett bárkái, hanem járműszenirok azért is, mert minden utasnak tele lesz szénporrall az orra.

Tavasszal felszedik a kövezeteket (s hogy szójáték-elhelyező-intézetem még egy klientól megszabaduljon:) az utcák felturásával dokumentálják turáni származásunkat.

Tavasszal a szerelem szintén divatba jön Budapestben. Az idei divat: mélyen kivágott frázisok, siring tartó igérvényekkel és esküvésekkel diszitve.

Tavasszal... tavasszal nem állom meg, hogy ne beszéljek a tavaszról!

Fakir.

UJDONSÁGOK.

Tavaszdik.

Tavaszdik. . . Kint a pusztán, kint a mezőn a földművesek, a kertészkedő emberek áldott munkájukat megkezdték. Aczél fényes ekével buza alá szántogatnak új barázdákat. A veteményes ágyak kövér földjét ásóval, kapával porhanyósítják az életesírát már bontogató magok alá.

Tavaszdik mindenütt. Csupán a bolgár-földön maradtak a barázdák elhagyatottan, dudvalepett árván. A bolgárok, a világ első kertészei, kiknek odalent a Balkánon a török uralom idejében is világhíresek voltak a rózsáligeteik, ősz óta silylik a törökverő hadjárat rémségeit. A halál veteményes kertjében kertészkednek hónapok óta, nyomorúságos hosszú hónapok óta. Az ágyu most az ekéjük. Ágyugolyókkal szántogatják a siri barázdákat. Ásó-kapa helyett szuszoronyos puskát és kardot forgatnak. Temetőkertek támadnak földöngető véres lépteik nyomán. . .

A szívós bolgár-kertészek, a barázdák első katonái diadalmas fejezeteket irtak be a legújabb kor történetébe is. A csatamezőn is győzelmesen álltak meg helyüket, a kegyetlen tél rémségei sem törték le őket, de már tavaszdik. . . Tavaszdik a balkáni véres csatamezőkön is. A győztesek örülhetnének legjobban ennek a tavasznak és mégis mi történik most odalent? . . . Egy londoni tudósító iroda értesítése szerint Csorlunánál, a török sánczok előtt fellázadt egész bolgár hadosztály. Már a diadal, Konstantinápoly behódolása se kell nekik. A bolgár vitézeknek csak az a kívánságuk, hogy vigyék háza őket. Vigyék háza őket, mert a földjeik parlagon hevernek és ha nem szánthatnak, nem kertészkedhetnek az idei tavaszon, dudva lép el kínkeskertjeiket és a fegyverükre diadalmas esztendőben éhezni fognak a bolgár családok.

. . .Tavaszdik.

M. P.

NAPIREND: Naptár, Kedd, márczius 18.

Róm. kath.: Jer. Cyrill et. — Prot.: Sándor. — Görög-orosz márczius 5.: Konon. — Zsidó: Veadar 9. — A nap kel reggel 6 óra 10 perczkor, nyugszik délután 6 óra 8 perczkor. A hold délben 12 órakor, nyugszik reggel 4 óra 19 perczkor. — *Némethy Károly* belügyi államtitkár fogad délnél 12—2-ig. — *Szorosás* a Mária Terézia laktanyában reggel 8 órakor; I. korosztály 601—800. sorszámig. Szorosás a központi városházán reggel 8 órakor; II. korosztály 1501. sorszámától 1800. sorszámig. — *Muzeumok*: Nemzeti Muzeum régiségára 9—2-ig, Erzsébet Muzeum 9—12-ig és 3—4-ig, Ernst Muzeum (Nagymező-utca 8) 9—4-ig, Iparművészeti Muzeum 9—1-ig, Mezőgazdasági Muzeum 10—1-ig, Ráth Muzeum 3—7-ig, M. kir. Kereskedelmi Muzeum külkereskedelmi hírszolgálati és közszállítási osztálya 9—2-ig, vám- és tarifaosztálya 3—6-ig, nyilvános szakönyvtára 9—2-ig. — *Képtárak*: A „Kéve” művészeti egyesület kiállítása a Nemzeti Szalonban, nyitva 9—4-ig, Belépődíj 1 korona. Pogány Margit festőművész és Bethlen Gyula szobrászművész kiállítása a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—39.), nyitva 9—7-ig, Belépődíj 60 fillér. — *Ferenczy Károly* gyűjteményes kiállítása az Ernst Muzeumban (Nagymező-utca 8.), nyitva 9—4-ig, Belépődíj 1 korona. — *Gustav Klimt* és a Bund Oesterreichischer Künstler kollektív kiállítása a Művész-házban (Szeffü-utca 4. sz.), volt gróf Zichy-muzeum), nyitva 10—5-ig, Belépődíj 1 korona. — A Szépművészeti Muzeum régi képtára nyitva 10—2-ig. — Történelmi Képesarnok nyitva 10—2-ig.

— **A trónörökös szlavóniai vadászata.** Eszdeli jelentés szerint *Ferencz Ferdinánd* trónörökös ma reggel kilenc órakor gróf *Mailáth* László birtokára érkezett szalonka-vadászatra. Noskovezi állomáson a drávavölgyi vasut különvonata várta a trónörökösöt, akit *Mailáth* László fogadott. Moslavina és Vilejva között *Ferencz Ferdinánd* trónörökös gróf *Mailáth* szalonkocsiba szállt át. *Mailáth* grófné a vadászterületen dejeuner adott. Délután a trónörökös Dolni-Mihollácsba érkezik, ahol az éjszakát tölti. Holnap folytatják a vadászatot, holnapután a trónörökös visszautazik Miramareba.

— **Királyi tanácsosság.** A király dr. Bozóky Endrénének, az Országos Képzési Tanács titkári teendőivel megbízott középiskolai igazgatónak, *Bradács* Gyula ungvári közjegyzőnek a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— **Gróf Zichy János és az újságírók.** Az Otthon írók és hírlapírók köre folyó hó 4-én tartott választmányi ülésének határozatából kifolyólag üdvözlő levelet intézett gróf *Zichy* János volt kultuszminiszterhez, amelyben a sajtó iránt tanúsított jóindulatu előzékenységet, a társutazási stipendiu-mos megköszönve, bucsuzott el a volt minisztertől. A levélre most válaszolt gróf *Zichy* János és válaszában örömet fejezte ki a fölött, hogy a sajtó munkásai iránt érzett őszinte rokonszenvét némileg kifejezésre juttathatta.

— **Báró Korányi Frigyes egészséges.** Báró *Korányi* Frigyes állapota annyira javult, hogy már a nap legnagyobb részét ágyon kívül töltheti. Étvágya kifogástalan, teljesen lazmentes, úgy, hogy néhány nap múlva, ha változatlan marad a szép tavaszi időjárás, jélelőtti rendes sétakocsizásokba kezdhet a beteg.

— **Főhercegasszony és a repülés.** Bécsből jelentik: Az osztrák légi flotta szervezésére alakult központi bizottság kérelmére *Zita* főhercegasszony elvállalta az egyes koronatarományokban alakítandó hölgybizottságok védnökségét.

— **Politikai tüntetés a Vuics-pár temetésén.** *Vuics* Misa volt miniszterelnöknek és öngyilkos feleségének temetését politikai tüntetésre használták föl a horvátok és szerbek. Fiumei jelentés szerint az egész tengerpartról mintegy tízezer horvát, dalmata és szlovén gyűlt össze a temetésre és ez a nagy tömeg, mintegy hatalmas szláv folyó hömpölygött végig Fiume utcáin. Susáktól a vasúti állomásig a fiumei olaszok pár évvel ezelőt meg megverték a tüntetően fölvonuló horvát szokosítákat, most azonban egy közbekialítás sem zavarta meg a nagy demonstrációt. A vasúti állomáson, ahonnan a holttesteket Belgrádba vitték, dr. *Orlics* Ivó abbaziai horvát ügyvéd mondott gyászbeszédet. A szónok *Vuicsot*, mint a horvát-szerb propaganda egyik zászlóvivőjét magasztalta és azt fejtette, hogy a különböző országokhoz tartozó horvátok és szerbek mind egy cél felé törekednek, és hogy ez az eszme föltartóztatatlannul halad előre. A temetés ideje alatt különben veszedelmes tolongás volt, amerre a menet elhaladt. A kikötőben levő valamennyi horvát hajó és bárka a gyász jeléül félrúbczra eresztette le a zászlaját. A ravatalra helyezett koszorúk horvát és szerb nemzeti színű szalagokkal voltak díszítve, de az összes szalagokon *csiribetüs* fölírás volt, a horvátoknál is. A szerb kormány részéről két miniszter volt jelen a beszentelésen. A temetés után dr. *Orlics*, aki a gyászbeszédet tartotta, egy magyar újságíró előtt érdekesen nyilatkozott a tüntetésről.

— **Mi horvátok régebben lehetetlenségnek tartottuk azt, hogy a szerbekkel meg fogunk barátkozni.** Az utolsó években már közeledtünk egymáshoz, a balkáni háború pedig már összeolvastott bennünket. A háborútól a szlávok csak sikereset várhatnak. Ma már a radikális horvátok is szerb érzelműek. És ha nem királyi biztos uralkodnék most Horvátországban, akkor a mai demonstráció még nagyobb lett volna. Tüntetésünk különben nem irányul a magyarok ellen, mert mi a magyarországi szlávok sérelmét nem a magyarok rovására írjuk. Mi és a magyarok, jogaink kölcsönös elismerésével még jó barátok leszünk.

— **A görög külügyminiszter Olaszországban.** Rómából jelentik: *Gryparis* görög külügyminiszter a Tribuna egy munkatársával folytatott intervju-ban kijelentette, hogy csakis egészségi okokból jött Olaszországba, ahol egy hétig akar maradni, amely idő alatt szeretne megismerkedni az olasz külügyminiszterrel.

— **Márczius 15.** Márczius idusát mindenütt nagy lelkesedéssel ünnepelték meg.

A *Ferencvárosi függetlenség* és 48-as pártkör sajtó helyiségében tartott ünnepet, melyen megjelent dr. *Springer* Ferencz, a kerület országgyűlési képviselője, valamint a kerület vezetőségének teljes számban és a polgárság színe-jáva. — Az államvasutak északi főműhelyének munkásai vasárnap zászlók alatt vonultak a Petőfi-szoborhoz, ahol a Törökös dalárda nyitotta meg az ünnepélyt. — A *Vasárnapi Munkásképző Országos Bizottság* és a VIII. ker. Általános Közjótékonyági Egyesület vasárnap a VIII. ker. előjáróság I. em. dísztermében márcziusi ünnepet rendezett. — Az országos kereszténység-összejárat fővárosi és vidéki szervezetei mintegy kétezer főből álló tömegben fuvós zenekarral

vasárnap a Petőfi-szoborhoz vonultak s azt megkoszorúzták. — A *Ferencvárosi Szabad Polgári Kör* szervező-bizottsága *Viló*-ut 111. szám alatti helyiségében lelkes hangulatban tartott szabadság-ünnepet. — A *Köbányai Kaszinó* szintén lelkes hangulatban ünnepelte meg a márcziusi nagy napok emlékét. — A *Buda-pest III. ker. Egyesült Polgári Kör* társasvácsora keretében ünnepelte meg márczius 15-ét. — A *Lipótvárosi Társaskörben* márczius 15-én, a nemzeti ünnep alkalmából díszlakoma volt, amelyen a kerület színe-jáva hölgyekkel együtt részt vett. — Az I. kerületi Népművelési Egyesület márczius 15-ikének emlékét nagy közönség jelenlétében vasárnap délután ünnepelte meg. — A százados-utcai polgári leányiskola hangverseny keretében ünnepelte meg márczius idusát. Az énekkar nagy hatással adta elő *Erkel* Ferencz „Bank ban”-jából „Ima a hazáért” cz. dalát és a „Bordalát”. Előadták még *Kun* László egy melodrááját, majd *Torday* *Grahl* Erzsi egy bájos apróságát, a „Feeskék”-et. Az első oszt. kis leánykák egy sikerült tornagyakorlatot mutattak be zenekísérettel, majd *Muray* *Károly* „Az új nevelő” cz. vigjátékát adták elő nagy hatással. Az ünnepélyt *Kacsóh*-féle népdalok és a *Kossuth*-nóta fejezte be. A jelenlevő nagyszámu közönség elismeréssel adózott az intézet kitűnő igazgatójának, *Volensky* *Gyulának*, valamint *Tomka* *Istvánnak*, *Tárczos* *Emmának*, *Szabóné* tanárnőknél, mint akik a rendezés fáradszó munkáját véggezték. A hangverseny jövedelmét a tanulók kirándulási alapja javára fordítják.

Vidékről is hasonló lelkes ünnepélyekről érkeztek tudósítások. *Ditró* község hazafias székely népe nagyszabásu ünnepség keretében ilte meg márczius 15-ének évfordulóját. — *Kiskunfélegyháza* a hagyományos módon ünnepelték márczius 15-ét. Az iskolákban emlékünnepet tartottak. A szintársulat ünnepi előadást tartott, mely alkalommal *Rákóczi* *Ferencz* fogsága került színpadra. A város polgársága a piacon rendezett ünnepséget. Az ünnepségek után a közönség a Petőfi-ház elé vonult. — *Tabán* az összes iskolákban ünnepélyek voltak. Este az iparoskör és a közönség a piacon rendezte az ünnepet. — A *fővárosi* gazdakör szombaton az „Országos Széchenyi Szövetség” részvételével ünnepelte meg a nagy nap emlékét. — *Zomborban* kilenc órakor *Csanády* *István* misét mondott segédlettel. Délután tárgyat hangzott a városháza erkélyéről. A nagyteremben négy órakor kezdődött az ünnepély. Este a függetlenség körben társasvácsora volt, melyen több felkösztönt hangzott el. — *Nagyajósfalván* az ünnep d. e. 10 órakor kezdődött. Az ünnepélyen az intelligencia színe-jáva, valamint a nagygazdák is jelen voltak és ünnepeltek lelkesen. — A *rákóczi* függetlenségi és 48-as kör tegnap este igen szép számmal egybegyűlt tagjai keretében tartotta ünnepét. — *Tordán* hagyományos lelkesedéssel ünnepeltek. Dél előtt istentisztelet volt az egyes egyházak templomaiban és szép ünnepélyek az iskolákban. Este a Tordai Iparosok Önképző Egyesülete a Vigadóban nagyszabásu szabadságünnepélyt és műkedvelői színelőadást rendezett a Tordán élő öreg 48-as honvédek javára. — *Csák* közönsége hagyományos szokásához képest méltón emlékezett meg a nagy márcziusi évfordulóról. Az idei ünnepet a Csáki Polgári Olvasó Egylet rendezte a többi társaságok bevonásával társasvácsora keretében, a polgárság élénk részvétele mellett. — *Ispáron* márczius 15-ét *König* *Miklós* tanító szép iskolai ünnepélyvel tartotta meg. — *Csongrád* város közönsége tegnap délelőtt ünnepelte márczius 15-ét. A Kossuth-szobor előtt végbement ünnepélyen több ezer főnyi közönség jelenlétében *Faragó* *Antal* képviselő megkoszorúta a szobrot.

— Öngyilkosság az ellopott ékszerék miatt.

Temesvároztól néhány nap előtt *Tubai* *Konstantin* alezredes lakásáról kincseket érő műtárgyak, antik ékszerék, pompás gyűrűk, fülbevalók, collierek tüntek el. Az alezredes színházban volt és amikor hazatért, vette észre, hogy szekrényét, amelyben kincseit tartogatta, feltörték. Még az éjjel felkötötte szolgáját, *Glósz* *Miklóst* és *Jaross* *Julia* szobaleányt. Kérdőre vonta őket, de mindketten tagadták a lopást és másnap a rendőrség előtt is ártatlanságukat bizonyították. A rendőrség szigorú vizsgálatot tartott az alezredes lakásán és megállapította, hogy a lopást csak a helyzetet ismerős betörő követhette el. A rendőrség is a tisztí szlgát meg a szobaleányt gyanúsította, akik azonban egyre ártatlanságukat bizonyították. Vasárnap egész délelőtt tartott a kihallgatás és csak ebéd után engedték haza *Glósz* *Miklóst*. Gazdája nem volt otthon, hát bement a hálószobába és ott az alezredes borotvájával elvágta a nyakát. A szerencsétlen ember olyan erővel vágta a nyakába a borotvát, hogy a feje lehullott a törzséről. A rendőrség még eddig nem tudta megállapítani, hogy ki az ékszerlopás bűnöse.

— **Meghalt a felesége után.** Marosvásárhelyről táviratozzák: Jelentették néhány hét előtt, hogy tűz volt *Mezőbándon*, amelynél *Opra* *Zakariás* görögkeleti lelkész felesége az égő paplakban bentpusztult. Férje azóta buskomor lett, viziói voltak és ma neje sírján halva találták. Szivgörcs ölte meg.

— **Lezuhant aviatikus.** Párisi jelentés szerint *Mercier* aviatikus tegnap lezuhant és azonnal meghalt.

Rablógyilkosság a pékműhelyben. Temesvárott rémes rablógyilkosságnak esett áldozatul egy jómódu pékmester. A rablógyilkosság már azért is nagyobb izgalmat keltett Temesvárott, mert három év előtt hasonló körülmények között ölték meg és rabolták ki a szintén temesvári Trpkovics gazdag pékmestert a segédjei. A mostani gyilkosságot is egy segéd követte el a mesterén. Temesvári jelentés szerint Gruics Stojának a temesvári Józsefvárosban, Erőbel-utca 38. szám alatt volt pékműhelye. Közvetlenül a pékműhelyből nyíltott Gruics lakása, egy szegényesen butorozott, szűk szoba. Itt történt a rablógyilkosság. Ma hajnalban négy óra felé a lakásból nyöszörgés hallatszott. A segédek egyike éppen be akart nézni Gruicshoz, a mikor kinyílt az ajtó és Gruics támolygott ki véresen. A feje, az inge csupa vér volt. Végigvágódott a földön. Rövid pár percz alatt fellármázták a házat. Jöttek a rendőrség emberei. A hatósági orvos megállapította hogy Gruicsot *nyolcz fejszeccsapással* életveszélyesen megsebesítették. Benn az áldozat lakásában a szekrény feltörve, az asztalírók kihuzgálva, fehérnemű és más apró tárgyak szanaszét hevertek a földön. Az ügy véres volt és egyik lábánál hevert a gyilkos balta, egy közönséges fahasító fejsze. Erről megállapították, hogy állandóan Gruics ágya mellett állott és az ő tulajdonát képezte. Gruics pénzét egy kis vaskazettában őrizte, míg annak kulcsait, ha aludt, a párnája alatt tartogatta. Most is így volt. Csak hogy a kulcsokat a rendőrség nem találta meg. Eltűntek. De eltűnt a kazetta tartalma is. Alig pár száz koronát hagyott benne a menekülő gyilkos a sietség hevében. A nyomozás adatai szerint a gyilkosságot csakis egy a körülményekkel teljesen ismerős egyén követhette el. A gyanu Gruics egyik segédjére, Enterich Milorad, pancsovai születésű, huszonnégyesztendősek péksegédre irányult, aki már egy év óta állt Gruics szolgálatában. Ez a legény a gyilkosság felfedezése óta nem jelentkezett és ezért a nyomozást vezető dr. Mikes rendőrkapitány rögtön ebbe az irányba terelte a nyomozást. Enterich már néhány nappal ezelőtt többször ismételte társai előtt, hogy háza akarna menni Pancsovára, de nincsen elegendő pénze. A rendőrség rögtön sürgönyileg értesítette a szomszédos hatóságokat és a környék összes csendőrseit. — A temesvári rendőrség részéről *Sebestyén és Hegedűs* polgári biztosok bizniklin hajszolták a gyilkost. A sági országoton azután néhány arra haladtól megtudták, hogy Liget község felé láttak egy embert, akire teljesen ráillett a gyilkos szemleírása. A két polgári biztos most Liget felé vette útját, ahol a gyilkost a *falu egyik korcsmájában elfogták.* A gyilkos, aki tényleg a keresett Enterich volt, nem állt ellent, hanem nyugodtan követte a rendőrség embereit Temesvárra. Az áldozatot a Munkásbiztosító Pénztár szanatóriumába vitték, ma délben megoperálták. Az orvosok véleménye szerint Gruics állapota annyira veszélyes, hogy valószínűleg nem éri meg a holnapi napot. *A gyilkosnál a rablott pénz legnagyobb részét megtalálták. Alig pár korona hiányzott.* Temesvárcól jelentik még: Gruics pékmester, aki ellen segédje gyilkos merényletet követett el, ma délben a kórházban meghalt. A gyilkost *Zecsevics* Milorad személyében Liget temesmegyei község állomásán elfogták. Éppen a pancsovai vonatra akart szállni, amikor a temesvári detektívek letartóztatták. A péklegény a temesvári főkapitány előtt beismerte tettét. Véres zacskójában 500 koronát találtak, melyet a pék Wertheim-szekerényéből rabolt, ahol 17.000 korona készpénz volt.

Beszálló pörvesztés. Déváról jelentik: Zaharie József alkenyéri másodbíró az éjjel rálért Padune Jon alkenyéri lakosra, de nem találta el. Zaharie reggel Paducez Gerasimra is rálért, aki súlyosan megsebesült. A tett oka állítólag egy peres ügyből támadt boszu. Zahariet a csendőrség letartóztatta és beszállította a dévái ügyészség fogházába.

Megölték az őrhelyén. Bécsben szombatról vasárnapra virradólag a *Wiedener Gürtel* 60--62. sz. alatt ujonnan épülő házban megölték *Herbster* József éjjeli őrt és elrabolták esekély vagyonát. A meggyilkolt nőtlen ember volt. Az arra nagy számmal esatangoló gyanus alakok ellen töle telhetőleg védekezett. Egy buldog-kutyát szerzett magának, elzárta az épület kapuját lakattal és mögötte deszkatorlaszt is emelt. Egy héttel ezelőtt a *kutya rejtelmes módon eltűnt.* Azt hiszik, hogy ez összefügg a gyilkossággal. Herbster kicsiny, szerényen butorozott szobában lakott és ott *ülték agyon kalapácsal,* amely az építészszámok közül volt. A nyomozáskor a gyilkosság helyén egy kőmives kabátot találtak, amely valószínűleg a gyilkosé volt. Herbster valószínűleg almban ölték meg. Elrabolták nikkel óráját, négy régi gyűrűjét, postakártyáképzeztári könyvét, óraláncát és cipőjét. Sok gyanus alakot kihallgattak, de még eddig senmi nyomra sem akadtak.

Felrobbant levelek. Kalkuttában tegnap a főpótán titokzatos robbanás történt. A kezelőhivatalnok kezében egyszerre néhány — nagyobb napilapoknak ezimzett levél — rémes robajjal felrobbant és többeket megsebesített, sőt a kezelő hivatalnok a súlyos sebek következtében meg is halt. A rejtélyes bűntényben szigorú nyomozást indítottak.

Három gyermek a kutban. A püspöklandányi vasúti vonalon, az állomástól harmadik őrháznál megrendítő szerencsétlenség történt. *Guti* János vasúti őr feleségével Debreczenbe bemenvén, két kis apró gyermekét egy 13 éves kis tehénész gyerek felügyeletével hagyta otthon. Az öt éves *Erzsi* egy ideig a kut körül játszott másfél éves testvérével, majd fölkapaszkodott a kut kávjára s belenézett a mélységbe. Ezután fölemelte testvérét is, közben az egysúlyt veszítve, mind a ketten belezuhantak a mélységbe. A katasztrófát észrevette *Oláh* Lajos tehénész fiu, aki a kis leányok segítségére sietett. Izgatottságában, miközben a kutostort a vedorrel lenyomta: *maga is belefordult a vízbe.* Oláh segítségért kiáltott, mire több vasúti munkás sietett elő és a fiut nehezen kimentette. A két kis *Guti* leányka megfult a két méter mély vízben. A szerencsétlen szülők betegen fekszenek lakásukon. A vizsgálatot folytatják.

Hajógyári és kikötői munkások sztrájkja. Triestből jelentik: A Stabilimento Tecnico Triestionál történt munkabeszüntetés változatlanul tart tovább. Holnap gyűléseket tartanak a san-marcoi és san-roccoi gyárak munkásai, a Lloyd-Arsenali munkásai és a kikötői munkások néhány más kategóriája. Ugyancsak gyűléseket fognak tartani Monfalconében, Görzben és Pólaban a hajógyári és a főmunkások. Husvét hétfőjén a szervezett munkások általános bizottságot szerveznek.

Elpáhol szuffragettek. A londoni szuffragettek szokásos vasárnapi gyűlése előtt nagy antiszuffragett tömeg verődött össze a Hyde-parkban. Alig ment föl a gyűlés elnöke, *Drummond* asszony a szószékül szolgáló kocsiira, a földből kiszagított virágokat a földdarabokkal együtt arcazába dobta. Bár hangját a lármában hallani sem lehetett, mégis félóra hosszáig beszélt, miközben folyton dobálták almacsutkákkal és kövekkel is. Egy fiatal asszony, aki másodiknak beszélt, szintén nem járt jobban. Végül a rendőrség a gyűlést feloszlatta és a szuffragetteket a legközelebbi földalatti vasutállomáshoz akarta kísérni. A tömeg azonban, melylyel a rendőrség nem bírt, a *nőket az Oxford-streeten fel és alá kergette,* miáltal a forgalom félórai megszakítást szenvedett. Végül sikerült a rendőrségnek, miután erőszaktekintet kapott az üldözött nőket az állomásra vinni, melynek kapuját azután bezárták. A nőgyűlés legtöbb résztvevőjét nagyon csúnyán elpáholták. Sok nőről rongyokban lógott le a ruhája.

Rablótámadás az országoton. Siófokról jelentik: Garai Ferenc és Baralli Vince marhakereskedői vásár után hazafelé tartottak Dráva-egyházára. Utközben Ranyecz Lénárt muracsányi lakos megtámadta őket és mind a kettőt egy hatalmas luszángal leütötte és elszedte pénzüket. Reggel a két kereskedőt vérbefagyva találták meg az országoton. Beszállították őket a perlaki kórházba, ahol eszméletre térítették őket. A csendőrség azonnal hozzáfogott a nyomozáshoz és sikerült is a hegyek között Ranyeczot elfogni. A két kereskedő állapota súlyos, de felgyógyulásukhoz van remény.

Frigyes főherceg utazása. Pécsről jelentik: Frigyes főherceg és felesége, Izabella főhercegné asszony egy heti baranyai tartózkodás után holnap este vendégeikkel együtt visszatérnek Bécsbe.

Borzalmas rablógyilkosság. Krisztek Lajos őhutai lakos a diógyőri vasgyárban dolgozott. Szombat este a gyárban átvette hatvan korona fizetését s azután a korcsmába ment, ahol rövid ideig munkástársaival szórakozott, azután pedig hazafelé tartott. Vasárnap estefelé találták meg a vasgyárba igyekező munkások a gyár melletti üres telken. Nyakán három borzalmas lövés tátongott. A helyszíni vizsgálat megállapította, hogy a gyilkosság még szombat este történt. Az áldozat zsebei kiforgatva voltak, minden pénzt és óráját elrabolták. A tettest keresik.

Amerikai magyarok családi drámája. Az amerikai magyarságnak szomorú szenzációja van ismét. A Pennsilvánia állambeli *Homestead* városcsokában egy magyar ember, a borsodmegyei De-regnyő községbeli *Pero* János vérfagyasztó kegyetlenséggel lelötte ifju hitvestársát, a máramarosmegyei huszti illetőségű Boros Máriát, ki három ártatlan kis gyermekével a gyilkosság napján érkezett ki az Amerikában 12 év óta lakó férjéhez. A házaspár a 10 évre terjedő házasságot idejéből aránylag kevés időt töltött együtt. Az asszony már harmadizben járta meg a tengert. *Petro* erőszakos, veszekedő természetű nem igen tudta a szegény asszony sokáig egyhuzamban kitartani. Így aztán részint önszántából, részint férje parancsa folytán *Petroné* huzamosabb ideig tartózkodott Huszton élő szüleinek hájlkában, mint a férje által nyújtott otthonban. A legutóbbi karácsonyi ünnepeken azonban a posta hírvélevelet hozott *Petroné*-nak, melybe férje nyomtaték kedvéért a hajójeget is betette. *Petroné* engedve a kérésnek, utrakelt három kis gyermekével. Amint megérkeztek *Homesteadra,* az állomáson már ott várta őtet férje és két nőtestvére. *Petro* szenvedélyesen megcsókolta nejét és a három gyermeket, azonban már ott az állomáson ingerült lelkiállapotot tanúsított, úgy, hogy a nők magára hagyván őtet, nélküle indultak haza. Megérkezve az otthonba, csakhamar ott termett *Petro* is és minden bevezetés nélkül durva támadást intézett felesége ellen. Ezt látva a házbeliek, segítségére siettek a megtámadott nőnek, mire *Petro* vad elkeseredettséggel revolvert rántott elő és azt rásütötte saját feleségére. *Petroné*-nak a golyó közvetlenül a szíve alatt hatolt be és olyan sérüléseket okozott, miknek következtében az asszony néhány órai szenvedés után kilehelte lelkét. A gyilkosság elkövetése után *Petro* családja többi tagjait is ki akarta végezni. Kegyetlen szándékában azonban megakadályozták a házban levők, kik rávetették magukat és mindenképpen ártalmatlanná tenni igyekeztek a robusztus embert. A dulakodás közben *Petro* cselbavette revolverével *Simon* Sándor nevű sógorát is, azonban a golyó célzott tévesztett és a jelenlevők közül egyiket sem sértette meg. Majd aztán végső erőfeszítéssel homlokához illesztette a szerencsétlen ember a fegyvert és agyonlőtte önmagát is. A kettős áldozat temetése éppen vasárnap történt, melykor a közönség lepte el a halottasház környékét. A temetési szertartást előbb az öngyilkos felett a háznál, majd a gyilkosság áldozatául esett hitvestárs és édesánya felett a templomban *Harsányi* Sándor ref. lelkész végezte, ki megrázó erővel ostromozta az amerikai magyarság társadalmi és családi életében lábra kapott mértéktelen és duhaj életmódot, mely már annyi ártatlan áldozatot vitt el magával. Kérte a családapákat, hogy gondoljanak szeretettel az elhagyott házában élő családtagjaikra és inkább szűkebben éljenek, de maradjanak a családtagok együtt, mintsem hogy országok sokasága és tengerek végtelensége által egymástól elválasztva. A szerencsétlen halállal elhunyt férj és feleség közös sírban nyugodszanak a homesteadi angol református temetőben.

Nagy tüzvész. Miskolcraól táviratozzák: Görömböly községben ma délután nagy tűz pusztított. A tűznek, amelynek okát még nem tudják, tizenöt ház esett áldozatul a hozzátartozó mellék épületekkel együtt. A tűz oltására a miskolczi tűzoltóság is kivonult.

Titokzatos holttest egy hajón. A *White Star Line* Oceanic hajóján — egy londoni jelentés szerint — egy holttestet hoztak Southamptonba. Az utasok listájából megállapították, hogy mies *Anna Wilson* és Newyorkból való. Egyebet nem tudtak róla az Oceanic-on. Mikor szombaton Southamptonban partraszállították a fiatal nő holttestét, már várta a *White Star Line* hajó parancsnokát az a newyorki utasítás, hogy nem szabad eltemetni *miss Anna Wilson*ot, mert bűntény történt. Newyorkban ugyanis pénteken egy női hang betelefonozott a „*World*” szerkesztőségébe, hogy *miss Anna Wilson*ot megszóktatták s el akarják tenni láb alól.

Kémkedő japán árus. A galicizai Tarnopolban egy kő-figurákkal házaló japánt, aki ezt a mesterségét Galicziában már évek óta üzi, kémkedés gyanúja alatt letartóztatták.

Halálos buleset a lövészenyen. Párisi jelentés szerint *Mont de Marranban* a lövészenyen tegnap nagy szerencsétlenség történt. Az utolsó futamban már közel a célkarikához *Ispahim* zsoke nekilovagolt egy versenytársának és mind a két paripa felbukott. A három másik versenyző már nem tudta elkerülni a földön fetregő lovasokat és így történt, hogy azok is elvágódtak. A közönség körében iszonyu pánik keletkezett. *Ispahim* zsoké holtan húzták elő a lovak alól, a másik négy zsoke is megsebesült, de a versenypárlaknak csodálatosképpen nem esett komolyabb bajuk.

— **Toselliné a kolostorban.** A tegnapi szenzáció az volt Tosellinéről, a kalandos Szász Lujza hercegnőről, hogy veronállal megmérgezte magát. Ezt az öngyilkosságot lezáfolták, Toselliné tévedésből vett be többet az idegcsillapítószerből s így még idejekorán megmenthették. Tosellinéről a mai napnak is megvan a szenzációja: *kolostorba vonul.* Müncheni jelentés szerint a drezdai udvarnál beszélik, hogy az egykori szász trónörökös-kész volna *kolostorba vonulni*, ha Frigyes Ágost király megengedné, hogy gyermekeivel találkozzék és elbucuzzék tőlük. Az „Echo de Paris“ firenzei híradása szerint meg Lujza toscanai hercegné folyamodni fog Ferencz József királyhoz, hogy Ausztria területén élhessen az uralkodócsalád valamelyik kastélyában.

— **Elhunyt hírlapíró.** A magyar sajtó egyik érdemes, régi munkása, Várnay Sándor író és hírlapíró e hó 15-én, délután három óraker életének 57 évében hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése, amelyről a Budapesti Ujságírók Egyesülete gondoskodott, ma délután volt a kerepesi-úti temető halottas házából, ahol Kutas Kálmán ág. ev. lelkész áldotta meg és bucsúztatta megható beszéddel az elhunytat. Várnay Sándor régebben széleskörű publicisztikai tevékenységet fejtett ki, de az utóbbi időben betegsége folytán teljesen visszavonult a nyilvánosságtól. Halálát fia, dr. Várnay Árvád miniszteri segédfogalmazó gyászolja.

— **Székesfehérváron meggyilkolt budapesti utazó.** Székesfehérváron, az őspüspöki városban titokzatos rablógylósság történt. Vasárnap, hajnali négy óraker egy külvárosi utca kövezetén meggyilkolva és kirabolva találtak rá *Herner Györgyre*, a budapesti *Hecht-bankház sorsjegytűzőjára*. *Herner szombaton* érkezett meg Székesfehérvárra. Este nyolcz óraker betért egy éjjeli mulatóba, ahol megismerkedett egy huszárkaplárval. Nagy jókedvűen mulattak éjjelutánig, a huszár akkor bucsuzott és hazament. Az utazó még ott maradt a mulatóban *félnégy óráig*. Akkor kifizette számláját és elindult a szállója felé. A Könyök-utca 9. számú ház előtt valaki megtámadta, rövid szóváltás után *szívenlőtte és kirabolta*. A ház lakói hallották a hangos szóváltást, egyikük — egy *csendőrőrmester* — ki is nézett az ablakán. Egy embert látott a földön elterülve, mellette egy magas alak állott, aki az ablakapódásra *futásnak eredt*. Értésítették a rendőrséget és a talált irásokból megállapították, hogy a meggyilkolt *Herner György*, ötvenéves dombóvári lakos, a *Hecht-bankház* utazója. A szerencsétlen ember szívét furta át a golyó és rögtön megölte. Zsebében mindössze ötvenkét fillért találtak, pedig a mulatóban bankókat láttak nála. A nyomozás eddig megállapította, hogy a rablógylósság egy jól öltözött huszonnyolcz-harmincz év körüli ember, aki rövid szürke felöltőt és zöld automobilsipkát viselt. — Székesfehérvárról jelentik: *Herner Györgyöt* illetőleg, akit vasárnap hajnalban ismeretlen tettes nyílt utcán agyonlőtt, illetőségi helyéről a csendőrség azt táviratozta, hogy különböző büncselekményekért már többször volt büntetve és hogy teljesen zuhlott, dologkerülő ember volt. A gylósság kilétét még nem sikerült megállapítani, de bizonyos, hogy rablógylósságról nem lehet szó. A rendőrség valószínűnek tartja, hogy *Herner* ittas állapotában valakibe belekötött, vagy pedig éppen megtámadott valakit, aki azután lelőtte. A nyomozás folyik.

— **Vonatösszeütközés Galicziában.** Lemberg-i jelentés szerint a 179. számú tehervonat ma reggel a tilos jelzés ellenére befutott *Mosciska* állomásra és összeütközött a 296-os tehervonattal. Az első vonat kalauza és vonatvezetője *azonnal meghalt*. A második kalauz két órával később szintén meghalt. Egy fűtő súlyosan megsebesült. A két mozdony erősen megrongálódott. Hét teherkocsi teljesen elpusztult.

— **Nemzetiségi pimaszkodás.** Pöstyénből jelentik: *Juriga* Nándor, a szeredi tót népbank igazgatója egy *Palenik* nevű rendőrtizedesből lett igazgatótársával együtt egy szeredi vendéglőben csúf botrányt provokált. Mivel a cigány nem akart neki tót dalokat huzni, e szavakkal: *Tótországban vagyunk!* — kidobta a cigányokat a korsmából. Azután azt mondotta: Ne féljete, tótok, a németet kiverjük, a magyar meg magától fog megszökeni! A botránynak a megjelent csendőrség vetett véget, mely *Jurigát* igazgatás miatt fejlentette.

— **Erdőégés Reichenauban.** Mint Bécsből telefonálják nekünk: A Décs közelében fekvő pompás *reichenau* erdő ma éjjel tájban kigyulladt és a tűz hamarosan veszedelmes arányokat öltött. A nagy égéshez kivonult a bécsujhelyi katonaság, de lapunk zártakor a tüzvész még egyre tart és a lokalizáció a sötétségben és a vízhiány miatt nehezen halad.

— **Milliók a betörők kezén.** Newyorkban remekeltek a betörők. Milliók kerültek a betörők kezére. Az elmúlt éjszaka Newyork egyik legnagyobb bankját, illetőleg zálogházát rabolták ki. A pénzcsalán át jutottak a pánzcélszobába, ahol szétverték a pénzszekrényeket és elraboltak minden elvihetőt. *Negyedmillió dollár értékű ékszereken kívül elvittek hetven millió dollár értékű értékpapírt*. A *Harrimann-féle* hagyatékából. Kora reggel fedezték fel a betörést és a rendőrség rögtön megindította a nyomozást. Eddig semmi eredményt nem tudtak elérni, a betörők nem hagytak maguk után semmi nyomot.

— **Egy író balesete.** Könnyen végzetessé válható szerencsétlenség érte szombaton éjjel dr. *Hamvay Ödön* író. A nyugati pályaudvar körül most folyik a kövezet javítása és a javító munkások a villamos sinek mentén mély gödröket ástak. A gödröket ideiglenes deszkalappal takarták be, melyek azonban kellőleg megerősítve nincsenek. Egy ilyen, a járókelők részére készített hidon ment át dr. *Hamvay* a *Pesti Hírlap* palotájával szemben, amikor a deszkalap felbillent és *Hamvay* az alatta tátongó üregbe zuhant, ahol eszméletlenül terült el. Két járókelő sietett a szerencsétlenül járt író segítségére, aki különös véletlen folytán, bár a gödörben levő vasszerkezetre esett fájdalmas zúzódások és megtépett ruházata árán megmenekült a nagyobb bajtól. A zondatlan kövezők ellen az eljárást megindult.

— **Szómegevonás a Petőfi-szobornál.** Vasárnap délelőtt a keresztényszocialisták fővárosi és vidéki szervezetei mintegy kétezer főre rugó tömegben a Petőfi-szobor elé vonultak s azt megkoszorúzták. Az ünnepi szónok *Baránszky Gyula* fővárosi törvényhatósági bizottsági tag volt, majd a tömeg *Huszár Károly* orsz. képviselőt kívánta hallani. A képviselő arra mutatott rá, hogy 48 márcziusában harcoltak a szabad sajtóért, a felelős kormányért, a nemzeti bankért, az esküdtszóért és a jogegyenlőségért. Ma 65 év múlva oda-jutottunk, hogy mindez elveszett, nincs sajtószabadság, nincs kormányfelelősség, nincs nemzeti bank, de van Magyar Bank, amely köztisztviselőket négy millióval megvesztegetett és vannak köztisztviselők, akik e pénzből élőködtek. *A rendőrtisztviselő itt megakartá vonni a szót Huszár Károlytól*, ő azonban viharos lelkesedést kelte folytatva beszédét, ostromozva *Lukács Lászlót és Tisza Istvánt*, akik a 48-iki nagy alkotásokat egymásután teszik tönkre, már az esküdtszókat is el akarják törölni és az egyenlőség helyébe 30 éves korhatárokat állítanak. *A rendőrtisztviselő még több ízben próbálta megakasztani a beszédet, a szót meg is vonta a képviselőtől*, sőt a gyűlést is feloszlatta, a nép azonban mindaddig ervűtt maradt, míg *Huszár* be nem fejezte beszédét, majd a legnagyobb rendben szétszórt.

— **Szerencsés gondolat.** A minap említettük, hogy a Tolnai Világlapja husvéti számában megkezdte az angol nyelvtan gyors elsajátítására az első lezke közlését. Meglepően érdekes az a módszer, melynek alapján az angol nyelv a Tolnai Világlapjából megtanulható. Aki egy angol szót sem tanult még életében, szinte szórakozva juthat ennek a világnyelvnek a birtokába. Mint értesülünk, az angol nyelv befejezése után ugyanazon a módon fogja majd Tolnai Világlapja a francia, német és olasz nyelv oktatását is folytatni. Az angol nyelv tanítását dr. *Mikes Lajos* végzi.

— **A könyvkötők országos kongresszusa.** A könyvkötő munkások vasárnap országos kongresszust tartottak Budapesten. A kongresszuson 2405 munkás képviselőtől 151 küldött volt jelen. A vezetőség jelentését Weisz Béla elnök terjesztette elő. Budapesten a múlt évben nem volt semmiféle harc. Kollektív szerződés van a munkások és munkaadók között, amelyet mindkét fél szigoruan betartott. Vidéken tíz városban küzdöttek jobb munkafeltételekért, mindenütt tel-

jes sikerrel. A nyelvezőrai munkaidőhöz, amely husz év előtt még megvalósíthatlan álomnak látszott, egészen közel jutottak. A vezetőség jelentését egyhangulag tudomásul vették és a felmentvényt megadták. Szakügyek tárgyalása után megválasztották az új vezetőséget.

— **Halálozás.** *Jeanovits Lázár* moholi jegyző, aki 23 évet töltött Mohol község szolgálatában, meghalt. Temetésén a nagyszámú rokonságon kívül részt vett a járás tisztikara és több jegyzőtársa. *Deresy Géza*né Szabó Anna életének 40-ik évében rövid szenvedés után elhunyt Bágyon.

— **Időjárás.** Hazánkban tegnap jobbra felhős, száraz és enyhe idő uralkodott. A hőmérséklet maximuma 21 C volt Orsován, minimuma 3 C Losoncson. — *Prognózis a következő 24 órára:* Enyhe, változó és szeles idő várható nyugaton sok helyütt esővel. (Sürgöny-prog.: Enyhe, változó, szeles, nyugaton sok helyütt csapadék.)

— **Fodor-féle vivóterem** a Koronaherceg-utca 2. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x **Szépérvék és életbölcsesség** jellemzi mind azokat, akik cipőiket bersonozva viselik. Az új Berson gummisarok rugókonny és elpusztíthatatlan.

x **Palais de Danse.** Márczius 16-án új attrakciókkal bővült a Palais de Danse egyébként is fényes és nagyszerű műsora. Nagy áldozatok árán sikerült az igazgatóságnak *Ninon de Beauval* szerződését néhány nappal meghosszabbítani és ilyenformán a nagy művészettel beállított dyonisosai képek továbbra is láthatók lesznek minden előadásban. Igazi szenzáció *Hansi Jackson*, a legjobb német szubretnek fellépte. A világ legelőkelőbb varieté színpadjainak keresett száma a temperamentumos, széphungu énekesnő, akinek minden dalát tomboló tapsal jutalmazza a műértő közönség. A műsor többi számai is méltón sorakoznak eme attrakciókhoz és a színháztánni kitűnő szórakozás, amelyet a Palais de Danse nyújt, állandóan a főváros legjobb közönségét, egyesíti a pazar pompával berendezett mulatóban. Az előadások mindenkor este fél 11 óraker kezdődnek.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Népopera.** *Slezák Leó* neve nem új a budapesti közönség előtt. Vannak barátai, akik szeretik, rajongnak érte és vannak, akik elismerik kvalitásait, de nem tudnak éneken fölmelegeni. Hídegen hagyja őket a kitűnő tenorista, jóllehet elismerik, hogy nem igen találának hamarjában messze földön olyan művészt ki hanganyag és kultúra tekintetében felvehetné vele a versenyt. Ma este a Trubadurban lépett fel. A választás jó, mert *Slezák* hatalmas hangja kitűnően illik ehhez a szerephez. Csak több temperamentumot kívántunk volna játékába és énekébe. Ma este mutatkozott be különben *Langendorf Frida* asszony is. Azucena szerepét játszotta. Sokat tud, sokat tanult, de angja fáradt és nincs vivőereje. Ha olyan hanganyaga lenne, mint amilyen fejlett tudása és technikája, elsőrangú énekesnő lehetne. Így érdekes staggione énekes. A Népopera együttes szépen egészítette ki az előadást. A közönség szívesen fogadta az előadást, sokat tapsolt a szereplőknek és melegen ünnepelte a két művészt. A magas színvonalú előadást *Reiner Frigyes* vezette.

(*) **Elhalasztott Bolygó** hollandi. Az Operaház a Prometheus nagy technikai előkészületei miatt holnap nem tart előadást és a hirdetett *Bolygó* hollandit későbbre halasztotta.

(*) **Növendékhangverseny.** Somogyi Mór zongoraművész zenekonzervatóriuma vasárnap délután fényesen sikerült növendékhangversenyt rendezett a Royal-hangversenyteremben. Ez a hangverseny ismét igazolta azt a céltudatos és művészi pedagógiai irányzatot, melynek az intézet immár tizenkilenc éve szolgálatában áll. Kivétel nélkül szabatos és művészi játékot produkáltak a növendégek, akik közül nem egynek az előadásában komoly művészi értéket láttunk kicsillanni. Így a zongoratanzakon *Kunfy Tibor* egy Brahme-rapszódiaival megérdemelt tapsokat aratott, de meglepő befejezettséggel játszottak *Szántó Erzsébet*, *Somogyi Renée*, *Steinschneider Margit*, *Havas Gizella* és mások. Az énekatanzakon *Somogyiné* tanítványaival közl *Burgerné W. Jolán* csillogó szopránjával, *Havas Ottó* és *Bedő Emma* arattak viharos tapsokat. Mindegyikük önálló henkversenyen is helyt állana már. Nem kevésbé sikerültek voltak a ho-

gedűszámok és itt Koczó Artur, Lichtenstein Aliz és Taenczer Jenő érdemelnek öszinte elismerést. Általában nem egy száma után a klasszikus műsorok az volt az impresszió, hogy az intézet nemes művészi nevelése, mely már nem egy kiváltságot készített elő a tapsok útjára, ezuttal is eddigi sikeréhez méltó munkát végzett. A hangverseny végzetével az előkelő közönség lelkes óvációban részesítette a tanári kart, valamint igazgatóját, Somogyi Mórt.

(*) Színész-háború. A magyar színészegyesületben ósz óta nagy háború fejlődött ki, melynek során a tőke és a munkásság harcra hangsúlyozódott mind erősebben. A vezetőség mandátuma, mely három évre szól, holnap ugyanis lejár s a közgyűlésnek tízenöt fővárosi és tízenöt vidéki tanácsost kell választania, akik aztán a maguk kebeléből választják meg az elnökséget. A mostani vezetőség ellen nagy az elkeseredés és az elégedetlenség a színészek között, akik sérelmeiket abban látják, hogy: 1. az egyesület az igazgatók érdekszövetkezetévé vált; 2. a színészeknek nem ad igazságot; 3. a nem igazgató tagok érdekeivel nem törődik és 4. elfojt minden szociális mozgalmat, mely a színészek sorsát javíthatná. Ezzel szemben a következő programot állította fel: 1. munkaadók mellőzése a vezetőségben; 2. az egyesület átszervezése; 3. az ügynök-elnökség megszüntetése. A munkaadók jelöltje első sorban Ditrői Mór. Ha azonban az egyesületi ügynökség bérlete miatt az ő jelöltsége nagyobb zavargásokra adna alkalmat, ebben az esetben helyette két rendes egyesületi tagot, Tapolezai Dezsőt vagy Szilágyi Vilmost akarják kandidálni. Az ellenzők jelöltje Molnár László, az ügyvezető elnökségre pedig a fővárosi mozgalom szervezője, Sebastyén Géza, magyarszínházi tag.

(*) Művésznövendékek kiállítása. A sokéves tradíció az idei husvét alatt is kiállításra serkenti a Képzőművészeti Főiskola növendékeit. Az intézet Andrássy-utí palotájának két emeletét foglalja el a mostani kiállítás, melyen sok érdekes és tehetséges alkotás látható. A tárlat meggyőzően mutatja, mily előnyösen befolyásolja a nyári művésztelepek készülő művészeit: helyes meglátás, helyes felfogású képek, friss színek, üde kompozíciók nagy számban láthatók a fiatalok e kiállításán. Sok ugyan az átlagmunka, némely falon töbződik a sablon, de gyakran szakítja félbe az ilyen sort egy-egy félreismerhetetlen és biztató ígéretekkel beköszöntő tehetség. Ilyen például Szűts György, kinek tájképei komoly tanulásról és tudásról számolnak be. Teván István szintén a tehetségesek közé tartozik. Fekete Zoltánnak két finom, éretett tájképéről öszinte dicsérettel kell megemlékezni. Welde Gizella tanulmányfeje erőteljesen emelkedik ki az átlagból. Vitéz Mátyást, Meilinger Dezsőt, Soós Andrást, Szűts Istvánt a szolnoki iskola inspirálta, szép dolgokat láthatunk tőlük. Merényi Dezső finom tollrajzai életesekek, humorcsak. Nagyon jók még Szöllőssy János, Szacsavay Alajos és Domanovits József művei is. A gazdag anyagu kiállításnak majdnem minden darabja eladó. Az árak igen alacsonyra vannak szabva, úgy, hogy a legszerényebb tehetségeknek is mód van adva arra, hogy lakásának falait olesó pénzen jó képekkel díszítse, ami mindenesetre többet ér, mintha selejtes bazarholmit aggat fel. A kiállítás e hó 25-ig marad nyitva és belépődíj nélkül naponta megtekinthető.

(*) A Budapesti Kamarazenekar szombaton este nagyszámu közönség jelenléte mellett szép-sikerű hangversenyt rendezett a Központi Katolikus Kőr disztermben. A műsört Neymarek hegedű-szonátája vezette be, melynek ez volt Budapestben a bemutató előadása. A Párisban elismert szerzőre láthatólag nagy vonzóerőt gyakorolnak a modern harmóniák, azonban széleskörű tudása mellett inkább lebilincselő melódiái és az egész szonátán végigvonuló művészi lendület révén érte el mai hatását. Utóbbian nagy része volt dr. Gobbi Károly (hegedű) és Welner Géza (zongora) mesterien kidolgozott, gondosan árnyalt játéknak is. Szép sikere volt egy fiatal, kiváló tehetségű és képességű énekesnek, Morel J.-nek a „Bajazzó“-prologussal. Hasonlóképpen magas színvonalon állott az Ember Ödön, Deveseri Emil, Deveseri Béla és Erdélyi Sándor kvartettje, mely Grieg vonósnégyesét eleven temperamentummal, pompás összjátékkal adta elő. Utóbbira ismét Morel J.-nek tapsolt a közönség egy-egy Schumann- és Schubert-dal meleg közvetlenséggel történt elénekléséért.

(*) Virágvasárnapi színészvásár. A színészek régi szokása szerint virágvasárnapról husvétvasárnapig, vagy is a bőjt hétben nem szoktak előadásokat tartani s ez alatt bonyolították le az új szerződések ügyét. Aki csak tehette, a fővárosba utazott ilyenkor és a színészegyesület palotája előtt nagy csoportok voltak láthatók a farka ruhás, feltűnően öltözött vidégi színészekkel és színésznőkkel. A színészegyesület közgyűlése néhány évvel ezelőtt új rendet teremtett, azzal, hogy a színészesztendő kezdetét és végét szeptember hó elsejében állapította meg. Mióta az új rend meghonosodott, azóta állandóan veszt jelentőségéből a virágvasárnapi színészvásár. Az idén meglehetősen nagy számban jöttek fel ezek a daltársulati tagok és tekintettel arra, hogy a színészközgyűlés is most van, meglehetősen népes most a színészpalota környéke.

(*) Színházak hírei. Az Operaházban holnap, kedden nem lesz előadás. Szerdán, 18-án fejezi be klasszikus előadásait Gluck bűbájos pásztorjátékával, majd a Május királynőjével és Beethoven nagyszabású balletjével, a Prometheus-sal. A ciklus sikere folytán az Operaház husvét hétfőjén megkezdli az egész sorozat ismétlését s husvét hétfőjén Május királynőjét és Prometheus-t, kedden, 25-én a Varázsfuvolát ismétlik meg; esztörtökön, márczius 27-én pedig a Szőkétet a szerialból című vígoperát ugyanazzal a szereplőkkel, akik Mozart e remekét a bemutatón előadásra diadalra vitték.

A Népepera slágeroperettje, a Beldi-Zerkowitz „Aranyesője“, kedden este éri meg első jubileumát. A Népepera óriási befogadóképessége mellett 23 napon belül érkezett el ehhez a közbeeső diadalmas állomáshoz. A jubilaris előadás is Szoyer Ilona és Berky Lili a két női főszereplő, melléjük a páratlan siker többi méltó részese: Pázmán, Ujvári, Hortly, Bihar, Marossy és Mátrai sorakozik. A zenekart Márkus Dezső vezényli, a II-ik felvonás olasz dalát a színház összes szülő operacékesnői és énekesei adják elő. Zerkowitz „Jaj, de szép is a pesti tavasz“ című hatásos indult irt a jubileumra. — Slezák Leó második fellépése szerdán este lesz a Faust című szerepében. Csütörtökön kezd meg a müncheni udvari opera együttese vendégjátékát a Figaró lakodalmával. A Népepera különös érdeme és egyben az előadás különös vonzereje, hogy a budapesti közönség ez alkalommal ismerkedik meg a karmesterek egyik legelőkelőbbjével, Walter Brunóval.

A Vígsházban „Az elnök“ tegnapi előadására minden jegy elővételben kelt el. Holnap, kedden is Verber és Hennequin bohózatát játsszák Hegedűs Gyulával, Tanay Friggyessel, Gazi Mariskával és Haraszthy Herminével a vezető szerepekben, Szerdán a Bellá, Szomor Dezső színművét ismétlik. Csütörtökön este a Lakásokot, Hajó Sándor vígjátékát adják, délután pedig mérsékelt helyátrak mellett a Maszatos Pali, Komor Gyula és Stephanides Károly vídám énekes mesejátéka kerül színre. A Magyar Színház Brody Sándor három egyfelvonásosból álló ciklusának, a Királyoknak a bemutatón aratott óriási sikerét megpecsételte a tegnapi második előadás. A Királyok e héten még szerdán, csütörtökön és vasárnap este van műsorra tűzve. Kedden, szombaton és hétfőn este Molnár Ferenc páratlan sikerű darabját, a Farkas-t adják.

Az Uránában Shuhó Chiba Japán szerkesztő, aki február havában igen nagy érdeklődés mellett tartott Japánról előadást, amint a közönségnek megígérte, márczius 26-án egy második előadást tart. Ezuttal más álló és mozgóképekkel egy japán életével, a búcsótól a sirig ismerteti meg a közönséget, amelynek keretében számos ismeretlen intimitást hoz nyilvánosságra a japán életből.

Kerpel-kézfínomító, kiváló hatású — — — — K 2.50
Kerpel-kezfínomító, rögtön kész, fiatalok — — — — K 2.50
Kerpel-kezfínomító, kész állapotban, 3 darab — — — — K 1.50
Kerpel-páncs, kitűnően tapad — — — — K 2.—
Kerpel Vilmos Budapest, V. kerület, Lípót-körút 28. sz.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* Az Arany János irodalmi társaság nagygyűléséről. Temesvárról jelentik: Az Arany János irodalmi társaság vasárnap tartotta tízéves jubilaris nagygyűlését Szabolcska Mihály elnöklésével. Nagyhatású megnyitójában felelt Goga Oktávián, Petőfi kiváló román fordítójának, aki a magyar nemzet kulturájáról és irodalmáról elmélkedvén, arra konkludált, hogy ilyen már nincs, mert az befeludalt a modern kozmopolita és nemzetközi irodalom sivárságába. Az antiszemita Goga szerint az újabb magyar irodalom azért vesztette el nemzetit jellegét, mert elszűsödött.

Sajnálom — mondja Szabolcska — és mélyen szégyelleném, ha nekem csak védekezni is kellene bármikor a felekezeti elfogultság vádjá ellen, mivel őszintén megvallom, én nem vagyok antiszemita. Az Arany János-társaság a maga szerény keretei közt, bár örök kötelessége hangulyozni, hogy reá nézve csak az az irodalom lehet értékes, melynek írása és dala a nép közt ajkáról-ajkra száll és amely iránt, mint Arany János mondja: Fogékony ott minden kebel.

TANÜGY.

= A pozsonyi egyetem elhelyezése. Jankovich Béla kultuszminiszter Pozsony város törvényhatóságának a napokban előtte tisztelgő küldöttsége előtt kijelentette, hogy a terep tanulmányozása végett ő maga is le fog utazni Pozsonyba. A miniszter eme ígretét tegnap váltotta be. Barbal Aurél főispán, Brolly Tivadar polgármester, dr. Tauscher Béla és Neiszidler Károly képviselők fogadták a minisztert, aki megtekintette a helyi kórházat, az állami kórházat, a volt Eszterházy-kastélyt és parkot, St. Genois grófi uradalmat és végül a pozsonyi várat. Arra nézve azonban, hogy az egyetem elhelyezésére melyeknek a telkét véli legalkalmasabbnak, nem nyilatkozott.

= Gyermektanulmányi kongresszus. Ma délelőtt nyitották meg az első gyermektanulmányi kongresszust a Pedagógiai Szeminárium nagytermében. A kormányt Jankovich Béla kultuszminiszter képviselte. Az ország gyermeknevelési szakemberei közül mintegy 500 vezérférfi jelent meg. A kongresszust Nagy László az előkészítő bizottság elnöke vezette le ezután pedig megválasztották a tisztikart. Gróf Teleki Sándor lett az elnök aki megnyitotta a kongresszust. Az első előadó Angyal Pál egyetemi tanár volt aki a gyermektanulmányról és az igazságszolgáltatásról tartott előadást, majd Ranschburg Pál dr. terjesztett elő javaslatot, hogy az egyetem jogi tantárgyai közé a gyermektanulmányozás is felvéssék. A javaslatot elfogadták. Majd Nemes Lipót a züllött gyermekek részére internátus felállítását javasolta. Lechner Károly kolozsvári egyetemi tanár a gyermektanulmányozás és az orvosi tudomány kapcsolatáról tartott előadást és javaslatot tett a gyermekek pszichológiájának tanításáról. Ember János tanfelügyelő az iskolaorvosi intézmény állandósításáról szölt. Edelmann Menyhért dr. a gyermekvédelemről, az elhagyott gyermekek gondozásáról tartott előadást, majd Nagy László fölolvasta a távollevő dr. Weszely Ödön egyetemi tanár „A gyermektanulmány és pedagógia“ című értekezését. Déliben a Savoy-szálló különtermében 200 terítékű bankett volt. A kongresszus délután Mosdóssy Imre tanfelügyelő elnöksége mellett folytatta ülését, amelyen Domonkos Lászlóné polgári iskolai tanárnő az alkotó munka pszichológiájáról, majd Guttenberg Pál igazgató az alkotó munkáról és a társadalomról, Ujhegyi Lajos tanár az alkotó munka-oktatás tanáról tartott előadást. Ez utóbbi javaslatot tett állandó gyermektanulmányi kiállítás rendezése tárgyában. Nagy László aziránt tett javaslatot, hogy a munkára való nevelést ne csak az iskolák egyes részére, hanem az iskoláztatás teljes egészére terjeszsek ki. Ezt a javaslatot Ranschburg Pál, Répay Dániel, Glücklich Vilma és mások hozzájárulása után el is fogadták. Ekkor a kongresszus ülését bezárták és holnap reggel kilenc órára tüztek ki a folytatását. Itt megemlítjük, hogy a kongresszussal kapcsolatos gyermektanulmányi kiállítást a nap folyamán igen nagy közönség látogatta. Gróf Teleki Sándor elnök kalauzólása mellett Jankovich Béla kultuszminiszter és Náray Szabó Sándor államtitkár is megnézték a kiállítást.

= Polgári iskolai tanárok gyűlése. Az Országos Polgári Iskolai Egyesület választmánya vasárnap dr. Sággy Gyula egyetemi tanár elnöklésével rendes ülést tartott. A gyűlésen Gyöngyössy István a jelölő bizottság nevében bejelentette az időközben megüresedett tisztségekre vonatkozó jelölését, amely szerint a fővárosi alelnöki állásra dr. Imre Sándor pedagógiumi tanár, főtitkárnak Tas Ferenc és ellenőrnek Székelys Adolf fővárosi igazgató jelöltettek nagy többséggel. Tas Ferenc előadást tartott a polgári iskolai főigazgató-ságok és a szakfelügyelet szervezéséről. Böngérfi Géza titkár előadta a tanároknak adandó tanulmányi és betegségyekre vonatkozó javaslatát, amelyet a gyűlés elfogadott.

= Polgári iskolai tanárok a miniszternél. A polgári iskolai tanárok kongresszusának végrehajtó bizottsága tegnap átnyújtotta dr. Jankovich Béla vallás- és közoktatásügyi miniszternek a polgári iskolai státus fizetésrendezésére, továbbá a nem állami polgári iskolai igazgatók és tanároknak nyugdíjára vonatkozó emlékiratát. Szenes Adolf, a küldöttség szóoka, rámutatott arra, hogy az áll.

polgári iskolai tanárok nyugdíjkérdése csak félig nyert megoldást, amennyiben a negyven évi szolgálat továbbra is érvényben marad, a nem állami tanárok pedig még nem is vétettek ki a tanítói nyugdíjalapból. Kéri ennek keresztülvitelét. A fizetésrendezésre vonatkozólag a státus kérdése: hogy a szakfelügyelők (főigazgatók) léptessenek a VI. fizetési osztályba, az igazgatói és tanári státus közös rangsora a korpótlékok meghagyásával osztassék be egyenlően a VII—X fizetési osztályba, a segéd-tanárok pedig a IX—XI-be, a nem állami státus igazgatói és korpótléka, valamint lakbéré teljesen ugyanannyi legyen, mint az államié. Dr. *Jankovich Béla* miniszter megígérte, hogy a kérdést tanulmányozni fogja, annál is inkább, mivel az egész közép-oktatás ügyével foglalkozik. Továbbá kifejezést adott annak, hogy melegen érdeklődik a polgári iskola reformja iránt és szívélyesen elbucszott a küldöttségtől.

FŐVÁROS.

(A Kálvin-tér rendezése. A főváros és a budapesti református egyházközösség tudvalevőleg közös pályázatot írt ki a Kálvin-téren levő telkeik egységes beépítésére. A pályázatra — mint már megírtuk — huszonöt pályamunka érkezett be. Ma dr. *Bárczy István* polgármester elnöklésével a bíráló-bizottság tagjainak egy része értekezletet tartott, határozatra azonban nem került a sor. A döntő ülés április első napjaiban lesz.)

(Csatornázási munkák. A főváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet az 1913. év folyamán végrehajtandó csatornázási munkálatokhoz szükséges vaszerelvények szállítására. Az ajánlatokat e hó 31-ig, hétfő délelőtti tizenegy órájáig kell a tanács II. (ut- és csatornaépítési) ügyosztály vezetőjé, vagy helyettesé kezébe (Központi városház II. em. 279. sz.) benyújtani. A tanács versenytárgyalást hirdet továbbá az alább részletesen felsorolt utépítési és csatornázási munkálatokra és pedig: az I. Diószegi-ut, Daróczy- és Gudacsny-utcaik közötti szakaszának makadamszerű rendezési munkáira, a II. Székely-utca, Fő- és Iskola-utcaik közötti szakaszának rendezési munkáira; a gyalogutak aszfaltozó munkáira, a kocsitnak kis kövel való burkoló munkáira; az V. kerületben lévő új fertőtlenítő-intézet mögötti új makadamszerű rendezési munkáira; a VII. ker., Thököly-ut—keleti pályaudvar mellett levő szakaszának kiszélesítésével kapcsolatos rendezési munkáira és pedig a gyalogut aszfaltozó munkáira, a kocsit kövező munkáira; az I. ker. Ráth György utca, Hieronymi és Osaba-utcaik közötti szakaszának csatornázási munkáira; a III. Vérhalom-utca és Vérhalom-tér csatornázási munkáira és végül a VII. ker. Akácfa-utcaiban levő csatorna-átépítési munkáira. Az ajánlatokat e hó 31-én, hétfőn délig beadni a tanács II. (ut- és csatornaépítési) ügyosztály vezetőjé, vagy helyettesé kezébe.)

(Elhalasztott közgyűlés. Dr. *Heltai Ferencz* főpolgármester értesítette a fővárosi törvényhatóságának tagjait, hogy az ez év márczius 20-ára kitűzött rendes közgyűlést az ünnepre való tekintettel április 2-ára halasztják el. Erre a közgyűlésre külön meghívót fog majd kibocsátani.)

(Az udvarnagyi hivatal ajándéka. A cs. és kir. magyarországi udvarnagyi hivatal a királyi vár-bazárban elhelyezett két kő-oroszlánt, amelyet 1878-ban *Feszler Leó* mintázott, a székesfővárosnak ajánlotta fel. A tanács a felajánlott szoborműveket elfogadta és a csatornázási és kövezési albizottság ajánlatára, amelyhez a fővárosi köz-munkák tanácsa is hozzájárult, elrendelte, hogy a régiséget megfelelően restaurálva a Városligetben a fővárosi Múzeumnak a Gerbeaud-pavillon felé néző főhomlokzata elé a léposzókat pilléreire állítsák fel.)

(A kiházasítási alapítványok nyerői. A fővárosi közjótékonyági bizottsága *Rózsavölgyi Gyula* alpolgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen a *Mária Valéria* és *Gizella* kiházasítási alapítványokat ítélte oda. Az 1000 korona összegű alapítványokat a következők kapták: *Blasmann Lina*, *Klemens Lujza*, *Lanzinger Mária*, *Vargha Erzsébet*, *Hock Margit*, *Maurer Irén Margit*, *Weisz Katalin*, *Telek Jolán*, *Nagy Livia* és *Hirsch Margit*. A bizottság ezután két kisebb alapítvány dolgában is elfogadta a közjótékonyági ügyosztály javaslatát.)

(A hét statisztikája. A múlt héten a fővárosban a statisztikai hivatal kimutatása szerint élve született 463 gyermek, halva született 10 gyermek. Meghalt 377 egyén. Esketés volt 121. Az év eleje óta élve született 4516, halva született 1275 gyermek.)

KÖZIGAZGATÁS

Ítélet után.

Budapest, márczius 17.

Azzal a bírói ítélettel, amely felmentette azon cikkeknek íróját, amely cikkekben érdeme szerint foglalkoztunk a jegyzői sorsjátékot rendezők működésével; ennek az ügynek aktái nem zárattak le. Ennek az ítéletnek kell, hogy következményei legyenek. Ezek a következmények erkölcsi és anyagi vonatkozásban fognak jelentkezni. Mielőtt azonban megkezdénénk akeziókat, amelynek célja ezen szükségzerű következmények beállításának időpontját minél közelebb hozni, foglalkoznunk kell magával az ítélettel a szempontból, hogy ez ítélet valóban alkalmas-e a szóban lévő következmények előidézésére.

A világon mindenütt úgy van, hogy sajtóperbeli ítéleteknél a vádlott felmentés egyértelmű a vádlók elítélésével. Ez az elítélés itt is bekövetkezett és azokban, akik jelen voltak a tárgyaláson, annak ténymegállapításai, az érdekelt vezetőkkel szemben a leglesújtóbb ítéletet váltották ki. Az érdekelt vezetőség azonban, a legfőbb érdekelt lapjában, az egyesületnek ugynevezett hivatalos orgánumban oly módon állítja be az ítéletet, mint ha az a vezetőség elégtételül szolgálna és így sem erkölcsi, sem anyagi konzekvenciák levonására nem lenne alkalmas.

Azt mondják ebben a lapban, hogy a felmentés indoka a cikkiró sértő szándékának hiánya volt és az indoklás kiemeli, hogy a vezetőséget rosszhiszeműség nem terheli.

Eltelkintve attól, hogy a vezetőség a cikkiró megbüntetését kívánta s az ő felmentésük csak a büntetés tényével következett volna be, az ítélet kimondja, hogy a vádlottat az 1878. V. t.-cz. 263. szakaszának utolsó pontja és a bünyádi perrendtartás 326. szakaszának 3. pontja értelmében menti fel a vád- és jogkövetkezményei alól.

Nézzük most már, mit mond a btkv. 263. szakaszának utolsó pontja. Ez a következőleg szól: Az állítások és kifejezések valódiságának bizonyítása a vádlott büntetlenségét eredményezi, a bünyádi perrendtartás 326. szakaszának 3. pontja pedig azt mondja, hogy felmentőnek kell az ítéletnek lennie, ha a büntetést kizáró okok forognak fenn. Tekintettel most már arra, hogy a bíróság e két szakaszt hozta vonatkozásba s a felmentő ítélet ezekre alapította, nyilvánvaló, hogy a cikkek írójának sikerült a bizonyítási eljárás során állításait behizonyítani, mert állításainak bizonyítása volt és lehetett csak a büntetést kizáró egyedüli ok. Ez következik a két szakasz szünetes hivatkozásából s abból, hogy vádlott beszámolójának kérdése még csak megállapítás tárgyát sem képezte.

Azt is írják lapjokban, hogy a vádlottnak nem volt sértési szándéka. A vádlott a bizonyítási eljárás megkezdése előtt világosan kijelentette, hogy összes állításait *Uszka* Bálinttal és *Jászberényi Miklóssal* szemben fentartja. Akik emlékeznek a cikkek inkriminált kifejezéseire, tudják, hogy azok nemesak egyszerűen sértők, hanem kiméletlenek voltak, ha tehát a bíróság azokat nem találta sértőknek s így nem látott okot vádlott megbüntetésére, ez csak onnét van, mert a cikkiró igazat írt.

Az ítélet indoklása bizony éppen oly le-sújtó az érdekelt vádlókra, mint annak rendelkező része. Egyes, önkényesen kiszakított mondatait — az egészről elválasztva, lehet talán rájuk kedvezően félreagárdítani, de ha ezek az egyes mondatok visszaillesztetnek az indoklás egész komplexumába: magában az indoklásban sem találni egy oly pontot, amely az elégtételeknek még csak látszatát is mutatná.

Különbösen is elégtételt keresni és találni nem az ítélet indoklásában, hanem rendelkező részében lehet.

Azzal a tényvel szemben, hogy vádlott felmentette, a rabulisztikának minden erőlködése hiábavaló.

Az ítéletet követelni fogják, mert követniük kell, az erkölcsi és anyagi konzekvenciák feltartóztatatlannak beálltanak.

Községi és körorvosok országos gyűlése. A községi és körorvosok márczius 24-én délelőtt 10 órákor a VII. kerületi kör helyiségében (Wess-lényi-utca 41. I. em.) országos gyűlést tartanak. Az országos gyűlésre már elkészített határozati javaslat tervezete az 1908. évi 38. t.-cz. szigorú végrehajtásának módjait szabályozza. E szerint a községi és körorvosok országos nyugdíj-intézetének megalkotását; az öreg, megrokkant községi és körorvosok szolgálati idejének méltányos megállapításával a nyugdíjtörvény megállapítását kívánják. Ugy értesülünk, hogy az orvosok méltányos kérelmeiket az összes orvosi testületek közreműködésével az országgyűlés mindkét háza elé fogják terjeszteni.

Közigazgatási tanfolyamhallgatók segélye. Győr vármegye törvényhatósági bizottsága *Bertalan Sándor* tanfolyamhallgatónak 50 korona, Zólyom vármegye közönsége *Kindernay Tibor* és *Szedlák János* tanfolyamhallgatóknak 100—100 K segélyt szavazott meg.

Államsegély a vidéki rendőrségeknek. *Lukács László* miniszterelnök, mint belügyminiszter a törvényhatósági joggal felruházott, valamint a r. t. városok rendőrségeinek fejlesztésére az 1912. évi LVIII. törvények 1. szakasza alapján, az 1913. évi állami költségvetésben felvett egy millió koronát most utalványozta ki a segélyben részesített városok részére. Az utalványozással egyidejűleg kibocsátott körrendeletben a belügyminiszter a többi közt a következőket rendeli el:

Ez az államsegély első sorban a városi rendőrségek legelőtérőbbnek mutatók s az alábbiakban megjelölt szükségleteinek kielégítésére fordítandó, még pedig:

1. a rendőrlégénység (rendőraltisztok és rendőrök) illetményeinek javítására;
2. rendszeres rendőri szakoktatási célokra;
3. a legtöbb városban a közbiztonság növelésére teljesen elhanyagolt polgári biztosi (detektív) szolgálat létesítésének, illetve fejlesztésének megkezdésére;
4. ugyanezek a közbiztonság javítása érdekében a n. rendelkezési alap rendszeresítésére a rendőrfőkapitány (rendőrfőkapitány) kezéhez utalványozandó korlátolt összegben.

Pótadómentes város. Szászvárosból jelentik: A városi közgyűlés ma tárgyalta a költségvetést. A város, mint néhány év óta, ez évben is teljesen pótadómentes. Állítólag ez az egyetlen erdélyi város, amelynek nincsen pótadója.

EGYESÜLETEK.

(—) A Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Szövetsége közgyűlése vasárnap délelőtt kezdte meg tanácskozásait a szövetség Erzsébet-köruti helyiségében. A tanácskozást a szövetség elnöke *Horovitz Jenő* nyitotta meg, utána a szakszervezeti tanács nevében *Payer Károly* üdvözölte a küldötteket. A titkári jelentést *Deutsch Jenő* terjesztette elő. A pénztári jelentést *Halász Ferencz* mutatta be. Számos felszólalás után a felmentvényt a vezetőségnek egyhangulag megadták. A vidéki főkek segélyének módjait állapították meg ezután, kimondták, hogy országos mozgalmat indítanak a záróra és a vasárnapi munkaszünet szabályozása érdekében, végül megválasztották az országos vezetőséget. Elnök ismét *Horovitz Jenő* lett, alelnökök *Bogdány Simon*, *Szager Vilmos* és *Schwimmer Félix*, titkár *Deutsch Jenő*.

(—) A MÁV. hivatalnokok takaré- és elősegélyi egyesülete mint szövetség, melyet a vasutasok röviden pumpiának neveznek, *Kotányi Zsigmond* máv. igazgató elnöklésével tegnap délután tartotta meg a keleti pályaudvar tanácstermében 411k közgyűlést. Az évi jelentés kiemelte, hogy az igazgatóság, dacára az általános pénzügyi helyzetnek és annak, hogy a többi intézet jelentősen emelte a kamatállapotát, továbbra is fentartotta a jelenlegi mérsékelt kamatállapotát. A 102

gyűlés az évi jelentést tudomásul vette, azután pedig a felügyelőbizottság jelentése alapján elfogadta a zárszámadásokat és a felmentvényt minden irányban megadta. A tárgysorozat harmadik pontja a múlt évi nyereség felosztása volt. Az 1913-ik évi költségelirányzat letárgyalása után az igazgatóság javaslata a kezesek biztosítására létesített külön tartalékalapról került tárgyalásra. Végül a három kilépő igazgatósági tagot: Márkózi Bélát, Ofner Józsefet és Vész Bélát újból megválasztották.

(—) A Budapesti Újságírók Egyletének választmánya holnap, kedden délután fél négy órakor ülést tart.

(—) A Magyarországi Tanítótestületek Országos Szövetsége március 19-én délelőtt 9 órakor igazgatósági ülést tart a Tanítók Ferencz József-Háza közgyűlési termében. Értesülésünk szerint az igazgatósági ülésen határoznak afelől, hogy a tanítói javaslatok elfogadása után mit csináljon a szövetség.

(—) A Magyar Néprajzi Társaság április hónap 2-án, szerdán délután 5 órakor a Magyar Nemzeti Múzeum dísztermében tartja XXV. rendes évi közgyűlést, a következő tárgysorozattal: 1. Szalay Imre báró elnök megnyitói beszéde. 2. Dr. Solymossy Sándor főtitkár évi jelentése. 3. Kővecsesi Dancs Árpád pénztáros jelentése. 4. A számvizsgálóbizottság jelentése. 5. Számvizsgálók választása. 6. Választmányi tagok választása. 7. Indítványok.

TÖRVÉNYSZÉK

§ Pallós Ignác bűnügye. Megírtuk a napokban, hogy Pallós és társai bűnügyében a vizsgálóbíró szakértői szemlét rendelt el a kibocsátott részvények valódiságának kérdésében és hogy a vizsgálóbíró a törvény rendelkezésétől eltérően nem a kibocsátó-társaság meghallgatását, hanem az Osztrák-magyar bank kiküldendő tisztviselőjét fogja meghallgatni. Pallós Ignác védője, dr. Gád János a vizsgálat siettetése érdekében annak idején belenyugodott a vizsgálat elrendelő végzésbe, de a vizsgálóbíró újabb határozata ellen terjedelmes felfolyamodást nyújtott be, amely — tekintettel az ügy nagy anyagára — valószínűleg csak a jövő héten kerül a vádtanácsban elintézés alá. A felfolyamodás kifejti, hogy a vizsgálóbírónak első feladata lett volna a jogkérdés eldöntéséhez szükséges bizonyítékok beszerzése és hogy az ügy érdemében eddig alig történt valami, e részben még a terhelt ki sem hallgattatott. Kifejti a védő, hogy a letéti igazolványok tulajdonosait sem hallgatták meg; hogy ha a Pallós által készített részvényeket a kibocsátó vasutársaság magáénak ismeri el és az azokat megvásárló Investment Registry Comp. sem tesz kifogást, akkor nincs büncselekmény. Hogy a kibocsátott részvényeket a terhelt mint elsőbbségi részvényeket értékesíteni meg sem kísérelte, hisz a letéti igazolványok kreálása az elsőbbségi részvények forgalmi értékét elenyésztette és hogy a letéti igazolványokat a vasutársaság alapszabályainak 14. szakasza írja elő. A vizsgálóbíró ama indoklása, hogy részvényeket kibocsátó vasutársaság igazgatói részben terhelték, részben sértettek lévén, érdekeltek — a védő szerint nem állhat meg, mert hisz itt nem szakvéleményről, hanem arról van szó, hogy a társaság valódinak ismeri-e a kibocsátott részvényeket, — erre pedig sem az Osztrák-magyar bank, sem más, mint a vasutársaság, nyilatkozni nem tud.

§ Nevető védő. Dr. Wagner Károly ügyvéd-jelölt az újpesti „Nép“ című lapban 1912. szeptember 27-én „Felséges ur“ felirattal egy cikket írt, amelyben a kir. ügyészség királysértést látott s ezért dr. Wagner ellen vádat emelt. Ma tárgyalta ezt az ügyet a budapesti büntetőtörvényszék esküdtbírósága. „Nem érzem magam bűnösnek; én a király személyét nem tartozom jobban tisztelni, mint azt a büntetőtörvénykönyv elrendeli.“ védekezett a vádlott. „Őn ügyvédi vizsga előtt áll? Nem látja a király szobrát? Hisz erre fog nem-sokára esküt tenni!“ — szól a vádlottra az elnök. „Én csak azt látom — replikáz a vádlott, — hogy Kossuth Lajos szobra a mai napig sincs felállítva. Nekem Kossuth Lajos a királyom!“ Eme párbeszéd közben dr. Nagy György védő mosolyogva nézett a terebren felállított királyszobor felé, amit az ügyész észrehevén, erőlyesen követelte a védő renderutasítását. A bíróság — az ügyész indítványára — elrendelte, hogy ezen nevetési incidens miatt az iratok a tárgyalás után az ügyvédi kamarával és az ügyészséggel közöltessenek. A Wagner-ügy bizonyítási anyagának letárgyalása után dr. Nagy György védő annak a bizonyítását is kívánta, hogy Lukács László és gróf Tisza István azért, mert az alkotmányt megsértették és a tüntetésekért vérbefojtották, büntetés helyett ki-

tüntetést kaptak. A bíróság ennek bizonyítását nem engedte meg. Dr. Wagner ellen az esküdtek felmentő verdiktet hoztak.

§ Esküdtétel a Kurján. A Kurján ma délelőtt tíz órakor Günther Antal v. b. t. t. elnöklésével teljes ülés volt. Ez alkalommal Illés Jenő, az újonnan kinevezett kuriai tanácselnök, Westermayer Vidor és Balázs Döme kuriai bírák tették le a hivatali esküjüket.

§ Ügyvéd és szolgabíró rágalmazási pöre. Fényes Samu ügyvéd valami szociológiai témáról a múlt évben előadást akart tartani Barson, de Perczel György szolgabíró a belépődíjak mellett tartani szándékolt előadásra nem adta meg az engedélyt. Fényes erre az ő lapjában, az „Úttörő“-ben hevesen megtámadta a szolgabírót, aki viszont Fényest rágalmazásért pörölte be. A pestvidéki törvényszék ebben a pörben felmentő ítéletet hozott, de a kir. Kuria a bejelentést semmisségi panasznak helyt adva, a törvényszéket újabb tárgyalás megtartására utasította.

§ Magyarok és a balkáni háború. Szegedről jelentik: Jaksity Milutin magyarkikindai nyugalmazott theologiai tanár a Srbski Glas című kikindai szerb hetilapba a múlt év novemberében „Lesz-e új háború?“ címmel a magyarok ellen írogató cikket írt, amelyben azt vitatta, hogy a magyaroknak kötelességük volna a szerb testvéreket segíteni a balkáni háborúban, mert erre a királyság kétszáz évvel ezelőtti ígéretet tett; amelyet azonban be nem tartott. Hitchagyottságnak, a királyi ígéret tekintélye megsértésének nevezte a magyaroknak a török hitetlenekhez való pártolását. A mai esküdtbíróság tárgyaláson a vádlott azzal védekezett, hogy nem írogatott, hanem mint az egyháztörténet tanára ki akarta mutatni, hogy mit szól a balkáni háborúhoz a történelem. Az esküdtek bűnösnek mondták ki Jaksityt nemzetiség elleni írogatás vétségében, mire a bíróság 15 napi államfogházra és száz korona pénzbüntetésre ítélte.

§ Agyonverte a testvérbátyját. Dani József horgosi legény korcsmázás után szökváltásba keveredett János nevű testvérbátyjával. A szökváltás tettelegessé fajult, mire Dani József vasvillát ragadott és azzal testvérbátyját agyonverte. A szegedi törvényszék ma vont a felelősségre ezért a gyilkos testvért és halált okozó súlyos testi sértés büntetése miatt másfél évi börtönrre ítélte.

§ Az Eötvös-utcai rablógyilkos. Emlékeztet még az a rablógyilkosági eset, amely a múlt év június 20-án éjjel történt az Eötvös-utca 29. sz. házában. Egy Vincze Dezső nevű 23 éves, lopás, sikasztás miatt már többször büntetett csavargó a házában lévő Gara, Kun és Jenei cég üzlethelyiségében lopást akart elkövetni de megzavarták. A menekülő tolvaj felszaladt a harmadik emeletre és ott egy nyitott ablakon keresztül beugrott Berg Gusztáv előszobájába. Itt a konyhaasztalon kiterítve levő ezüsttálcákat akarta ellopni s ezenkívül már zsebvágta Hornyik Katalin cselédleány 40 korona készpénzt is. A zajra azonban felébredt a cselédleány, akit aztán Vincze Dezső a konyhában talált baltával örökre elnémított. A budapesti büntető törvényszék esküdtbírósága Vincze Dezsőt gyilkosság és rablás büntetéseért az esküdtek marasztaló verdiktje alapján tizenöt évi fogházra ítélte. Az elítelt rablógyilkosnak még hatrendbeli lopás büntetése miatt kellett számot adnia a büntető törvényszéknek. Ma tárgyalta Vincze Dezsőnek és társának, Zsiga János napszámosnak ezt a tömeges lopási bűnügyét a büntető törvényszék és Vincze Dezsőt újabb négy évi fogházra, társát, Zsiga Jánost pedig lopás és orgazdaság büntetése miatt egy évi börtönrre ítélte.

§ Elítelt kereskedelmi iskolai igazgató. A szolnoki kereskedelmi iskola még csak a múlt évben alakult meg, de azért már több ízben csunya botrány szüretre volt. A botrányok Szentirmai Ivor tanár és egy diák pofokodási afférváljal kezdődtek, amire egy héttel később újabb pofokodás tette hangossá a kultura eme templomának folyosóit. Majd dr. Bubla István szolnoki hírlapíró vádolta meg az intézet igazgatóját dr. Papp Illést. A súlyos vádak miatt az igazgató maga ellen fegyelmi vizsgálatot kért, majd lovagias utra terelte a dolgot és ráadásul még dr. Bublát sértette. A hírlapíró pört indított becsületsértés és rágalmazás vétsége miatt az igazgató ellen, akit a bíróság el is ítélte, az ítélet indokolásában kimondván, hogy az újságíró jogos kritikát gyakorolt akkor, amikor az igazgató személyi és hivatali ténykedéseit szóvá tette. Az ítélet meggyeszte nagy feltűnést keltett.

§ Három munkás halála. Lapunk szombati számában megírtuk, hogy a Magyar Testgyakorlók Körének sportpályáján a levezető csatorna építése alkalmával a csatorna beomlott és három munkást maga alá temetett. A budapesti büntetőtörvényszék Kolényi Rezső építési vállalkozó, Pindroch Samu pallér és Hajek Lajos közműves ellen gondatlanság által okozott emberölés miatt folyamatba tett ezen

bűnügyben ma hirdete ki ítéletét. Eszerint Kolényit hat hónapi, Pindrochot két hónapi fogházra ítélte, Hajeket pedig felmentette, egyben pedig kimondotta, hogy a két elítelt az elhalt két család munkás özvegyét 5000, illetve 3000 koronával kártalanítani tartozik.

SPORT:

(—) A vasárnapi labdarugó-mérkőzések. FTC—MTK 3:1 (1:0) illői-uti pálya. Impozáns millió-ben folyt le a nagy match. A hatalmas nézőtérség minden zugát megtöltötte a közönség. A jobbik csapat az FTC. volt. Nagy lendülettel vitt a játékba, óriás tempót diktált s ezzel kezében tartotta a játék menetének vezetését. Állandó fölényben azonban nem volt. Az MTK. agilitással és lelkes labdára menéssel pótolta fizikai erejének kisebb voltát s ezzel változatossá tette a játékot, amely le és föl hullámzott. Az FTC. csatásorából hiányzott a máskor döntő erejű össztájk és a megértés. Védelme azonban szilklærös volt az FTC.-nek. Payer és Rumboldon nem lehetett keresztül törni. Az MTK.-nak Révész, Knapp, Vágó és Szántó voltak a legjobb emberei. Szerencsése sem volt a kék-fehérv csapatnak. Befejezés előtt 6 percczel egy éles lövése a kapuléczról pattant vissza. Kezdet után azonnal az FTC. támadt s szüntelenül szorongatva a MTK.-t a 20 perczben kornerből gölt ér el Borbás fejese révén. A második féldő harmadik perczében kiegyenlített. Az MTK. Vágó éles lövését nem tudta védeni Ungár. Schlosser kornerből megint a vezetéshez juttatta csapatát. Ezután az MTK. került fölénybe, anélkül hogy eredményt tudott volna elérni, mint az FTC.-nek az utolsó perczben sikerült egy lerohanása, amiből Toth gölt csinált. Bíró Fehérv Ákos volt. — Szövetségi-díj MTK—FTC. 2:0 (1:0) ÜHöi-ut. Az MTK. állandó fölényvel játszott. Goljait Taussig és Konrád rugták. Bíró Langfelder Ferencz. —

Magyar Kupa mérkőzések. BTC—33 FC. 1:0 Hungária-uti pálya, Törökvs—UTE. 4:2 Halom-utca. Ladányi díjmérkőzés IIIKTYE—TTC. 1:0 Határ-utcai pálya.

II. osztályu bajnokság: KAOE—ETC. 1:1 — URAK—Fv. TK. 2:0. — BEAC—MAFC. 3:0. — FSC—FIAK. 12:0.

Külföldi eredmények: Wien. Rapid—WAC. 4:3. — WAF—Hertha 3:2. — Floridsdorf—Vichna 4:3. — WSC—Simmering 2:3. — Rudolfshügel—Szombathelyi SE. 4:0.

(—) A MAFC vívőversenye. A Műegyetemi Atlétikai és Football Club VIII. József nádor emlékvívő-versenyét tegnap tartotta a Műegyetem aulájában nagy számu érdeklődő közönség jelenlétében. A versenyen eldölt Magyarország 1912/13. évi főiskolai vívő bajnoksága is, amelyet Lichtenekert András nyert meg. A kard-emlékverseny győztese Benedek Géza lett. A részletes eredmények a következők:

József nádor kard-emlékverseny. 1. Benedek Géza MAFC. 2. Ghykai Gyula MAFC. 3. Schwarz Andor NVC. 4. Brachfeld József NVC.

Főiskolai vívő-bajnokság. 1. Lichtenekert András MAFC. 2. Schindler Akademische Fecht-klub (Bécs). 3. Vértés Imre BEAC.

Főiskolai kardverseny. MAFC—bécsi kombinált csapat 8:1. A MAFC csapatában Benedek Géza, Kovács Andor és Barok Imre, a bécsi csapatban Salmann, Schindler és Lauser vívott.

Főiskolai törccapatverseny. A magyarok 5:1-re vezettek már, amikor a bécsiek visszalétek a további küzdelemtől. A MAFC csapatának Berger, Dobó, Paizs, a bécsinek Lauser, Schindler és Fuchs voltak a tagjai.

(—) A magyar tornász-bajnokságok. A MOTESZ. rendezésében vasárnap kerültek döntésre Magyarország tornász-bajnokságai, amelyeknek részletes eredményei a következők:

Csapatbajnok: a BTC. Egyéni bajnok: Pászthy E. (BTC.). — Vidéki bajnokságért csapatverseny nyujtón: 1. Szegedi TE 92.56 ponttal. 2. Soproni T. és TE. 88.75 ponttal. 3. Kolozsvári EAC 83.25 ponttal. 4. Pozsonyi TE 85.06 ponttal. Országos bajnokságért csapatverseny korlátón: 1. Budapesti TC 124.1 ponttal. 2. FTC 124.5 ponttal. 3. BBTE 123.85 ponttal. 4. NTE 123.45 ponttal. 5. MTK 115.3 ponttal. Egyéni verseny az országos bajnokságért (nyujtón, lovon, korlátón). 1. Pászthy Elemér BTC 47.75. 2. Gellért Imre MTK 45.03. 3. Szalai József 43.55. 4. Hoffer Béla 40.70. 5. Gutwillig Endre 36.73.

(—) A husvét mékőzések. Nagypénteken kezdődik a labdarugósport husvét vendégeinek budapesti szereplése. Husvét mindenkor nagyhete volt a labdarugósportnak, de kétszeresen az lesz az idén, amikor három angol és egy belga csapat szere-

pel Budapesten. Az angol csapatok közül elsőnek a *Northern University* csapata fog bemutatkozni. Ez a csapat nagypónteken játssza első mérkőzését s pedig a Hungária-köruton a *Magyar Testgyakorlókör* csapata ellen.

() Angol csapatok egymás ellen. Oxford City vezetősége azt a kérést intézte az MTK. vezetőségéhez, hogy tegye lehetővé egy Budapesten tartandó *Oxford City-English Wanderers* mérkőzés létrejöttét. Oxford City ugyanis az angol válogatott csapatban szereplő három játékosától Berry, Ansel és Callendertől is eltekintve, oly erős csapattal jön kontinensre, hogy erejét nemcsak kontinentális ellenfeleivel szemben hanem az *Englisch Wanderers* híres angol csapatával is kipróbálná. Ha a mérkőzést sikerül létrehozni, ugye ez bizonyára egyik legnagyobb attrakciója lesz a husvétii angol mérkőzéseknek.

() A Márcziusi handicap mind a két előre fogadott lova: *Mina N.* és *Szigetvár* helyzetlenül futott s győzött az utolsó napokban lanszirozott *Márta*. Így tehát már az első jelentősebb verseny a beavatottak részére lett lefutva, a publikum pedig fogadta azokat a lovakat, melyeknek csak a híre volt jó. Részletes eredmény:

Maerz-handicap. Díj 10.000 K. Táv 2200 méter. 1. Obersperger, F. *Márta* (Capelari). 2. Non plus ultra (Dumelsthamer). 3. Iluskám (Pezzi). Nem helyezett: Edina K., Siess E. U., Nina N., Bolygó, Felszemű, Szigetvár, Páva S., Hedvig, Sei schnell, Rendezvous, Mágna, Gordon. Tot: 10:45, 20:73, 164, 125. Könyvf.: 5. Márta, Mina N., Felszemű, 6. Szigetvár, Hedvig, 7. Edina K., Gordon, 8. Rendezvous, 12. Mágna, 14. a többi. 145: 1.30.5.

KÖZGAZDASÁG

Gazdák tanácskozása.

— A Magyar Gazdaszövetség közgyűlése. —

Budapest, márczius 17.

Ma délelőtt tartotta rendes évi közgyűlését dr. *Darányi Ignác* elnökle alatt a Magyar Gazdaszövetség. A közgyűlést dr. *Darányi Ignác* a Magyar Gazdaszövetség-elnöke nyitotta meg, aki konstatálva a gyűlés alapszabályszerű összehívását, megnyitó beszéde előtt meleg szavakkal emlékezett meg a jubiláló Magyar Földhitelintézetéről, amely oly elismerésre méltó aldozatkézséggel támogatja az agrármozgalmakat. Lendületes szavakkal emelte ki különösen gróf *Dessowffy Aurélnak* az intézet felvirágoztatása körül szerzett hervadhatatlan érdemeit. A közgyűlés hosszantartó éljenzéssel és tapsal ünnepelte a jelenlevő gróf *Dessowffy Aurélt*, amelynek csillapultáival megtartotta elnöki megnyitó beszédét.

— Hálásan köszönöm — mondja — azon hazafias támogatást, amelyben a lefolyt évben is részesíteni méltóztattak. (Élénk éljenzés.) Tagjaink száma folyton szaporodik, ami azt mutatja, hogy mindig tágabb és tágabb körök értik meg törekvéseinket; különösen örvendek azon körülmény, hogy a kisemberek, a kisgazdák, a gazdakörök és szövetkezetek képezik messze túlnyomó részét a belépő tagoknak. (Zajos tetszés.) Érzik a kisgazdák, hogy életbevágó érdekeik forognak kockán és talán érzik azt is, hogy nálunk és előttünk magasabb szempont nincsen, mint az, hogy a magyar mezőgazdaság érdekeit és abban az ő érdekeit is, sem jobbra, sem balra nem tekintve, mindenkor hiven és szilárdan képviseljük.

— A lefolyt esztendő roánk nézve igen súlyos esztendő volt, de legsúlyosabb az a sötét felhő, mely gazdasági életünket a Balkán felől fenyegeti. (Halljuk! Halljuk!) Kínosan érintette a magyar gazdaközöniséget a felhatalmazási törvény kiadó jelenségeivel együtt, amelyek legfontosabb érdekeink megkárosításának, 1917-ig sértetlennek vélt szerződéseink és egyezményeink megváltoztatásának árnyékát vetették előre; mert nem tudjuk megérteni, hogy a Balkánon előfordult eltolódások miben alterálhatják az Ausztriával való kiegyezést, az állategészségügyi egyezményt, az Ausztriával, 1909. márczius 16-án az összkontingensnézve a kiegyezés egész tartamára kötött pótegyezményt, az élőállat behozatalt s az őrleési forgalom tilalmát, nem tudjuk megérteni, hogy hogy gnyolhatnak bennünket békebontóknak, akik csak a statusquot óhajtjuk csorbitatlanul fentartani és nem tudjuk megérteni azt sem, hogy azok, akik ajkukon folyton a közgazdasági ágak harmoniáját hirdik, ezt úgy akarják elérni és biztosítani, hogy egyoldaluan bennünket sújtassanak s a háborus

benyodalmak terhét és ódiomát mireánk hárítsák. És nem tudják megérteni azt sem, hogy az ellenünk való hadjáratban hogy adhatja magát eszközül oda a külpolitika s hogy nem érzik, hogy sem erőteljes külpolitikát követni, sem hatalmas hadsereget fentartani egy ország legfontosabb ágazatának, nálunk a mezőgazdaságnak hátrátételével nem lehet. (Zajos tetszés.) De még ennél is szomorubb az, hogy a képviselőház többségében *Wittmann János* barátunkon kívül (éljenzés) senki sem akadt, ki érdekeink mellett szót emeljen és a főrendiházban is csak gróf *Dessowffy Aurél* öcczelencziája (éljenzés) felszólalásának és a támogatására sietett gróf *Zichy Tivadar* igen tisztelt tagtársunk beszédének köszönhetjük, hogy megmentettük a zászló becsületét. (Zajos tetszés.) Kérdem, odáig jutottunk-e, hogy a magyar képviselőházban a magyar földnek keresni kell képviselőt? (Ugy van! Ugy van!) Folyton azt hangoztatják, hogy a képviselőházat túlnyomóan a földirtokos osztály foglalja el és hogy a politikai tulsuly ezek kezében van. Hát én köszönöm ezt a politikai tulsulyt. Ha így néz ki a mezőgazdaság képviselője, akkor én részemről abból alig tudok kérni. Ezek egyszerűen lehetetlen és tarthatatlan állapotok. (Ugy van! Ugy van!) Lehetetlen állapot az, hogy olyanok, akik a legszebb ígéretek alapján túlnyomóan gazdák által küldettek a képviselőházba, ott minden feszélyeztettség nélkül az érdekeinkkel legellentétebb álláspontot képviseljenek. És ha az illetőkben nincs meg az az érzés, hogy magatartásuk mennyire helytelen, akkor a választók feladata, hogy arra őket megtanítsák. (Élénk tetszés.)

A balkán szerződésről, névszerint, a szerb szerződés revíziója tárgyában a magyar kormány saját kebelében megegyezett, de hogy hogyan, arról nem tudunk semmit. Ugy látszik, a magyar gazdasádalom ezen döntő kérdésekben quantitate négligehetőnek, vagyis elhanyagolható mennyiségnek tekintetik. Mindezen tünetek azt mutatják, hogy elérkezett az utolsó óra arra, hogy nagy árnyokban és az eddigi akciókat messze túlhaladva, szervezkedjünk és agítaljunk. Ne mondja senki, hogy szegények vagyunk, azt se mondják, hogy kevesen vagyunk s hogy e célra elég emberrel nem rendelkezünk.

A *Darányi* beszédét követő lelkes éljenzés lecsillapulta után német nyelven szólott az elnök a délvidekről felröndült mintegy 200 főnyi kisgazdákhoz. Köszönetet mond nekik, hogy ilyen nagyszámmal jöttek fel a Magyar Gazdaszövetség közgyűlésére. A Magyar Gazdaszövetség tulajdonképpen — ugymond — a kisgazdák szövetsége. A kisgazdák érdekét képviseli, szól a mezőgazdasági vámvédelem előnyeiről és azon újabb törekvésekről, melyek a vámvédelem megbolygatásával a gazdaközöniség érdekeit bizonytalan jövő elé állítják. Szervezkedésre és kitartásra hívja fel a kisgazdákat.

Ezután *Mezey Gyula* előadására került a sor. Mezey a mezőgazdaságunk vámvédelméről tartott magas nivójú előadást s végül a nagygyűlés a következő határozati javaslatot fogadta el:

A közgyűlés mély fájdalommal veszi tudomásul, hogy a külkereskedelmi kérdésekre vonatkozólag az ugynevezett felhatalmazási törvényjavaslat törvényterőre emeltetett és hogy a kormány és törvényhozás a gazdaközöniség osztatlan megnyilatkozására tekintettel nem volt.

A legnagyobb határozottsággal tiltakozik az ellen, hogy ezen felhatalmazási törvény olyképen használtassék fel, hogy a mezőgazdaságnak biztosított vámvédelem megcsökkentessék és a vámvédelem hatása alatt különösen kisgazda osztályunknál tapasztalható fejlődés állami intézkedésekkel megakasztassék és visszavetessék.

Tiltakozik az ellen, hogy a balkáni összkontingens tovább emeltessek, a Romániának adott kontingens egy része Szerbiára átruháztassék és ezáltal az 1909. márczius 16-án Ausztriával a kiegyezés egész tartamára kötött titkos pótegyezmény megszegessék.

Az állattenyésztésre a legnagyobb veszedelemnek és a kiegyezés kijáratásának nyilvánít minden olyan kísérletet, mely balkáni élőállat behozatalára irányul.

Tiltakozik a közgyűlés az őrleési forgalom tilalmának, mely a kiegyezés alkatrészét képezi, bármily alakban való megszüntetése ellen.

Tiltakozik az ellen, hogy a Balkán államokkal oly megegyezések létesítessenek, melyek 1917-en tul Magyarországot bármily részben kötök és ilyen intézkedésben az Ausztriával kötött kiegyezés legnagyobb garanciáját feloldva látna.

A közgyűlés legmélyebb sajnálatára azt találja, hogy a magyar gazdaközöniség és különösen a Gazdaszövetség által képviselt kisgazdák érdekeire és kívánásaikra megfelelő tekintet nincsen és a legfontosabb dolgokban nélkülünk határoz-

nak, ennél fogva szükségét látja annak, hogy az alapszabályaink által előrendelt nagy kereteken messzemenő szervezkedési akció indíttassék meg, mely a magyar gazdaközöniségnek és közgazdasági politikáinknak azt a súlyt biztosítsa az egész vonalon, amely azt egy elsősorban mezőgazdasági államban megilleti.

Ennek folytán a kassai nagygyűlés napirendjére kitűzi egyfelől a Balkán államokra vonatkozó aktuális külkereskedelmi kérdéseket, másfelől az országos szervezkedés fokozottabb és minden falura leendő kiterjesztését és ezen közgyűlési határozatok előkészítésében az igazgató választmányt bízza meg.

Ezután *Blaskovics Ferencz*, a több mint 12 ezer tagot számláló délvideki földművelők gazdasági egyesülete nevében jelentette ki csatlakozását a szövetség állásfoglalásához. Gróf *Vass Béla*, a szolnokdombokamegyei gazdasági egyesület elnöke és *Levatic László*, a bars megyei gazdák nevében jelentette ki hozzájárulását a javaslatához.

Dr. *Darányi Ignác* elnök összegezve a vita anyagát, rámutatott arra a körülményre, hogy a magyar gazdaközöniség már évek óta sürgeti a céltudatos rendszeres telepítési törvényt, amelynek legfőbb hivatása volna, hogy a nemzetiségű vidékeken — így különösen Erdélyben — a pusztuló magyarságot megmentse. Sajnos, ez a törvény még mindig késik. Dr. *Bornát István* terjesztette elő ezután a Gazdaszövetség múlt évi működéséről beszámoló évi jelentést, melyet a közgyűlés egyhangú helyesléssel vett tudomásul. Jóváhagyta ezután a közgyűlés a zárszámadásokat és megállapította a költségvetést. Végül az indítványokat tárgyalták, amelyek között *Mendl Jeromesnak*, az Osztrák-Magyar Bank statutumaira vonatkozó javaslata fölött, miután ez időszerűtlen, napirendre tértek. A közgyűlés ezután dr. *Darányi Ignác* rövid záróbeszédével véget ért, utána a vámpolitikai bizottság tartotta meg alakuló ülését.

A jegybank kimutatása. Márczius második hetében mindig nagyobb a visszazönlés a jegybankhoz, mint a benyújtás. Az Osztrák-Magyar Banknak márczius 15-éről ma publikált állása javult a megelőzőhöz képest, de amíg a váltótárca és a lombard együttvéve csak 68 millió koronával csökkentek, a múlt évben ugyanakkor a kölcsönintézet 92 millió korona kisebbedést mutatott. Az adóköteles bankjegyforgalom 57 millióval kisebb lett, de még mindig 219 millió korona, holott a múlt évben ilyenkor a jegybank 94 millió korona adómentes bankjegytartalék fölött rendelkezett. Az érczkészlet 127 millió koronával csökkent egy év alatt, ami a változatlanul szilárd devizapieczen áll összefüggésben. A devizakurzusok napról napra emelkednek, ami aggodalommal tölti el a piacot. A hat százalékos bankráta mellett is előfordulhat az eset, hogy a jegybank kénytelen lesz kamatlábát legalább egy fél százalékkal fűszöktetni, mert a folytonosan dráguló külföldi váltók erre fogják kényszeríteni. A devizák kurszai már a felső aranyponthoz állanak, sőt a német váltó 118.35 koronás árfolyamával már a felső aranyponthoz is lépte. Ez olyan kurzus, amikor adós külföldi hitelezőjének már nem váltóval, nem csekkel, hanem az ezt helyettesítő érczezel, magával az arannyal fizet s ezt az aranyat pedig a jegybanktól vonja el. A jegybankotól banknak egyetlen aranyvédelmi eszköze a magas kamatláb. Ha hat százalékos ráta mellett is veszélyeztetve van az érczkészlet, a jegybank tovább megy a kamatláb fűszöktetésével egészen addig a határig, amikor már aranyát biztonságba helyezve látja. Hisz a múlt évi október 25., illetőleg november 15-iki kamatlábemeléseket is azzal indokolta *Pranger József*, az Osztrák-Magyar Bank vezérigazgatója, hogy a kamatláb sürgős emelését a devizakurzusok ugrásszerű árfolyamemelkedése gyorsította, illető-

Ö. Mácsing

Holnap: Az ördög.

lami. A részvényesek pénze is jórésben odaveszett. A bejelentési határidő május 17.

Az osztályosorsjáték Ausztriában. Junius havában Ausztria életbe lépteti az osztályosorsjátékot, mely hivatva van a kis lottót fokozatosan kiszorítani. Egyelőre 100.000 darab sorsjegyet fog kibocsátani a kincstár, még pedig saját kezelésben, melyek öt osztályban játszanak. Egy-egy osztályra egy sorsjegy 40, valamennyi osztályra tehát 200 koronába fog kerülni. Az állam tehát, ha minden sorsjegy elkel, 48 milliót vesz be, melyből 70 százalék a nyerményekre esik, úgy, hogy a kincstárnak 14.4 millió korona bruttó nyeresége marad. Az eladást banküzletek és dohánypótlószedék, valamint a lottógyűjtődék fogják végezni, amiért a bankok 3 százalék, a dohánypótlószedék 6 százalék eladási jutalmat fognak kapni. Az osztrák pénzügyminisztérium minden bérleti ajánlatot visszautasított, mert a kincstárnak akarja biztosítani az osztályosorsjáték nagy hasznát.

Allamvasúti üzletvezetők kongresszusa. Máramaroszigetről jelentik: Az összes magyar államvasúti üzletvezetők márczius 28-án vasúti menetrend megállapítása céljából Máramaroszigetre érkeznek. Az üzletvezetők meg fogják tekinteni a vármegye nevezetességeit, a szlatinai sóbányákat, a szigetkamarai sóórlételepet és a rónaszéki Apafitárnát. Báró Perényi Zsigmond főispán melegen érdeklődik a kongresszus iránt és készséggel átengedte a vármegyeház dísztermét az értekezlet megtartására.

Fizetési képtelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetési képtelenségeket jelenti: Demeter Ferdinánd Arad, Schider Jónó Szombathely, Weichinger Károly debreczeni cég fizetési képtelenségére vonatkozólag meg kell jegyezni, hogy nem idősb, hanem ifjabb Weichinger Károly lett fizetési képtelen.

Egybehívott közgyűlések.

Márczius 19. Magyar Általános Hitelbank rt.
Márczius 24. Budapesti Közúti Vaspálya Társaság.
Április 8. Angol-Osztrák Bank.

Felölés szerkesztő:

DR. LUKÁCS GUSZTÁV JENŐ.

Kiadó-tulajdonos:

Magyar Újságkiadó Vállalat.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

A REJTÉLY KULCSA.

— FRANCZIA REGÉNY. —

IRTA: **RICHEBOURG EMIL.**

— Miért?

— Én nem tudom.

— Az ön urasága talán attól tartott, hogy én a tovább utazásban csakugyan ellenkezhetném és azért küldtél az embereket önnek erősítésül — tevő hozzá Cheramyné gunyosan.

A komorna mély hallgatásba zárkozott.

— Egyébként — mormogá Cheramyné — megenni csak nem fognak. Azzal elszánta magát alkalmazkodni az elkerülhetetlenhez, kinyújtotta lábát s fejét a kocsi egyik oldalpárnájára nyugtatva, hátradőlt s többé egy szót sem szólt.

A lovak még sokáig ügefttek tova; valahára aztán mégis csak megállottak.

— Hála Isten — mondá Cheramyné — itt vagyunk!

Egyidejűleg kitekintett a hintó ablakán, tájékozódni az iránt, hogy hol vannak. Az utazókocsi azonban még mindig csak a magános országuton állott. Láta, hogy a lovasok egyike leszáll lováról, a kocsisoz közeledik és kinyitja annak ajtaját.

Valenszki Péter volt.

— Asszonyom — mondá nagyon udvariasan, mialatt kalapját levette fejéről s azt a belső kocsiülésre helyezte, — még nem érkezünk ugyan meg, de alig van több husz percnyi, legfeljebb félóra utunknál hátra. Miután önnek, asszonyom, nem szabad azt tudnia, hova viszünk, meg fog nekem bocsátani, hogy némi elővigyázati rendszabályt vagyok kénytelen foganatba venni; be fogom kötni önnek szeméit.

— Az én szeméimet bekötni? Azt nem fogom megengedni! — kiáltá Cheramyné magánkivül.

TŐZSDÉK.

Gabonatőzsde.

Budapest, márczius 17. A készáruüzletben lanya volt ma az irányzat. Kielégítő kínálattal szemben a malmok kezdetben tartózkodók voltak és rossz árakat is ígértek, később jobb vételkedvet mutattak ugyan, de az árigéreteiket még sem akarták feljavítani. Mivel azonban az eladók elég engedékenységet mutattak, meglehetősen élénk forgalom fejlődött ki, aminek folyamán elkelt mintegy 29.000 q buza, a szombati árnál 2.50—5 fillérrel olcsóbban. A legdrágább eladási ár 11.70 korona volt 79 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 11.12% korona 75 kilós bácskai buzáért. — Egyéb gabonaneműek árai nem változtak. Forgalmába került: 1100 q rozs 9.25—9.35 koronás árakon és 200 q zab 10.35—10.40 koronás árakon. A határidőpiacon a mai üzlet kifejezetten lanya lefolyású volt. Mindjárt megnyitáskor a szombati zárlat jegyzése in alul indult meg a forgalom, később pedig kedvetlen hangulat mellett csak nagyon korlátolt forgalom fejlődött ki, az árfolyamok pedig lassan még jobban visszazorultak. A tegnapielőtti zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza 9 fillérrel, októberi buza 13 fillérrel, az áprilisi rizs 10 fillérrel, az októberi rozs 6 fillérrel, az áprilisi zab 9 fillérrel, az októberi zab 6 fillérrel, a májusi tengeri 5 fillérrel hanyatlott.

A készárupiacon köttetett:

Buza. Tiszavidéki: 100 q 81 kg 23.20 K, 100 q 79 kg 23.20 K, 300 q 79.5 kg 23.50 K, 100 q 79.5 kg 23.— K.

Fejérmegrei: 1400 q 80 kg 23.35 K, 400 q 79.5 kg 22.25 K, 100 q 79 kg 22.25 K.

Pestvidéki: 200 q 79 kg 32.30 K, 100 q 79 kg 23.— K.

Bácskai: 1850 q 79 kg 22.25 K, 1050 q 73.5 kg 22.25 K.

Raktárból: 2000 q 76.3 kg 22.90 K, 1490 q 78.3 kg 23.20 K.

Ros: 100 q 18.70 K, 1000 q 18.50 K kppar.

Zab: 100 q 20.70 K, 100 q 20.80 kpf.

— Ennek meg kell lenni — ellentét Valenszki — s arra kérem, ne szegüljön ellen!

— De én nem akarom!

— Biztosítom, asszonyom, hogy nekem nagyon fájdalmasan esnek és sajnálnám, ha arra lennék kényszerítve, hogy erőszakhoz nyuljak.

— Mit jelentsen ez? — szólt a baba felháborodva.

— Ez azt jelenti, hogy mindennel el vagyok látva arra nézve, miszerint daczára ellenzésének, úgy beburkoljam fejét, hogy ne láthasson szemével többet, mint talpaival. Még szájpeczkem is van, hogy önt a kiabálásban megakadályozhassam.

— Rablókka, utonállókka van tehát dolgom?

— Nem, asszonyom, hanem oly férfiakkal, kik uraságuknak hű szolgálói. Önnek mit sincs oka félnie és ezen elővigyázati rendszabály kivételével, melyet, bár az önnek nagyon kellemetlennek látszik lenni, foganatba kell vennem, oly előzékeny bánásmódban fog részesülni, minő önt megilleti. Válasszon tehát, asszonyom, de gyorsan, mert sietünk: vagy kámzsa és szájpeczek, vagy egyszerű szemkötő.

— Isten nevében, tehát alkalmazkodom! Hol a szemkötő?

Péter kabátja alul széles eelyemszemkötőt húzott elő, mely e ezéla ugy látezik már előre el volt készülve és a baba szeméire illesztette, feje hátulján pedig azt két csomóra kötötte össze.

Ennek megtörténte után maga is beállt a kocsihoz, bevágta annak ajtaját és a lovak a kocsi osterpattogása által megindítva, az utat gyors ügetéssel folytatták.

A kocsi csak a „hercegnők terén“ a kertkapu előtt állott meg ismét. Valenszki szállott ki először, aztán lesegíté Cheramynét, átvezetve a kerten s fel a nagy lépcsőfokon az előcsarnokig, hol aztán az orosz inas oldotta le szeméiről a köteleket.

A határidőpiacon köttetett:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint) 1913-ra.

Buza 1913 áprilisra	11.32—33—24—55
Buza májusra	11.52—55—46
Buza októberre	12.02—01—05—11.94
Ros áprilisra	9.40—41—35
Ros októberre	9.43—42—48—40
Zab áprilisra	9.33—35—16
Zab októberre	8.33—31—36—31
Tengeri 1913 májusra	7.45—43—47—42
Tengeri júliusra	7.73—72—75—77

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza 1913. áprilisra	11.25—11.26
Buza októberre	11.91—11.95
Ros áprilisra	9.32—9.33
Ros októberre	9.34—9.35
Zab áprilisra	9.26—9.27
Zab októberre	8.31—8.32
Tengeri 1913. májusra	7.42—7.43
Tengeri júliusra	7.70—7.71

Ertéktőzsde.

Budapest, márczius 17. A mai tőzsde üzletelen volt. A pénzpiac feszültsége, valamint a külsőben levő husvétii ünnepek tartózkodóvá tették az itteni spekulánsokat. Az üzlet forgalma a legmirimálisabb volt és kötés is csak elvétve fordult elő. Az árfolyamok a Rimamurányi és a Magyar Bankban egy-két koronáva csökkentek, míg a többi értékek változatlanok maradtak. A készárupiacon jelentékenyebb változás nem volt. A járadékpiac üzletelen. A zárlat csöndes maradt. A déli tőzsde szintén üzletelen volt, mert a berlini jelentés nem elégített ki. A nagyfoku üzletelenség miatt az árfolyamok az összes értékekben 1—2 koronával csökkentek. A zárlat üzletelen maradt.

Az előtőzsden köttetett: Magyar hitel 825.50, Ágrárbank 509, Jelzalog 433.50, Magyar bank 565.75—588, Rima 721—722.50, Közúti vasut 650.50—652, Hazai sorsj. 109, Temesv. szesz 446—448.

A déli tőzsden köttetett: Magyar hitel 825—826, Per. kor. 82.52 és fél—82.60, Jelzalog 433.50—434, Magyar bank 550.75—551.50, Keresk. bank 3590, Rima 719.50—721, Közúti vasut 650—651.50, Városi villamos 368—368.50, Salgó 748, Városi elv. j. 144—145, Turul 470.— K.

Utőtőzsde: Osztrák hitel 631, Magyar hitel 825.25, Laenderb. 518, Bankv. 517.25, Unionb. 601, Allamv. Allamvasut 704, Városi 368, Közúti 650, Magyar bank 550 K.

— Egészen vakká lettem — szólt a nő — már nem látok többé.

Azonban már pár percz multán, midőn szeméi lassankint hozzászoktak a világoassághoz, ismét teljesen jól látott.

— Vakságom már elmúlt — szólt Péterhez — és most merre, hová?

— Nem óhajt valamit étkezni?

— Nem, köszönöm.

— Akkor tehát kövessen engem, kérem.

Felmentek az első emeletre, Péter felnyitott egy ajtót, Cheramynét belépni engedte egy szobába, hol ez az öreg Soleure grófnéval találta magát szemben.

A baba panaszkodni akart a vele szemben tanúsított eljárás miatt; de ezen halvány, dolyfős, szigorú tekintetű és tiszteletet parancsoló lényű hölgy előtt oly megmagyarázhatatlan szorongó érzés ragadta meg, hogy minden szó elhalt aajkán.

— Türelmetlenül vártam önt, asszonyom. — szólítá meg a grófnő. — Ön tudja, hogy miért hozták ide?

— Szülemhez.

— Igen, s azt hiszem, önnek nem kell rá sokáig várakozni.

Csakugyan az egyik mellékszobából nyögés, sóhajlás és jajgatás, sőt néha egy-egy fájdalmas felkiáltás hallatszott.

A bábát azonban a betegágyas nő szobájába vezették, mialatt Soleurené az előszobában maradt. Sötét merengésbe mélyedve várt az öreg urhölgy a bekövetkezendő eseményre. Mit nem adna azért, ha a jövőbe pillanthatna. Legforróbb óhajta az volt, hogy azon kis lény megszületésével együtt, mely a mellékszobában volt, a világoasságot megpillantandó, egyuttal arról is értesüljön, mikép az halva született gyermek. Mennyi gondtól és kintől lenne ő és fia felmentve ezáltal; de magára az ártatlan kis gyermekre nézve is ez lenne a legjobb s legüdvösebb.

(Folyt. köv.)

Bécs, márczius 17. Az előtözsden a spekuláció a teljesen tisztázatlan politikai viszonyok és a pénzpiaczen uralkodó feszültség miatt nehezen tartották. Skoda gyöngült és az üzlettelenség zárlatig sem enyhült. A délitözsden az árfolyamok ismét hanyatlottak.

1 ó. 30 p.: O. h. 630.50, M. h. 823, Anglob. 338.75, Lacänderb. 508, Bankv. 517.25, Unianb. 601, Allamv. 703, Déliv. 113.25, Alpasi 10.53, Rimamurányi 720.50, Dohányr. 322.25, Májusi jár. 84, M. kor. 82.45, török sorsj. 227.50, Márka 118.27, Skoda 835.50 K.

Berlin, márczius 17. (Értéktözsde.) A mai tözsdei nagyfokú pangása jellemezte, mert a zavartság politikai helyzet, a pénzpiac helyzet és a közelgő ünnepek messzemenő tartózkodásra adtak okot. A legtöbb értéknemben ezért esések voltak, melyek eleinte alig érték el az egy százalékot, végül azonban a vezető spekulációs értékeknek 1-2 százalékra és azontul is terjedtek. Járadékok közül török sorsjegyek háromnegyed márkát veszítettek. A készárúpiac ipari értékei hágyadtak voltak és legnagyobb részt tetemesen alacsonyabb jegyzetek, mert sok vállalat váratlanul alacsonyabb osztalékot helyez kilátásba, így Gebhard und König 2 százalékot veszített. Napi pénz 5 és félszázalék, magánkamatláb 6 százalék, ultimópénz szórványosan 8-8 egynegyed százalékokon kelt el.

Üzleti tudósítások.

Kőbányai sertéspiac. Márczius 17. Fialat nehéz (párónként 320 kilogrammon felüli súlyban) 152 fillér. Fialat közép (párónként 251-320 klg.-ig terjedő súlyban) 152-154 fillér. Közép (párónként 240-280 klg.) 154-156 fillérig.

Sertéskonzumvásári jelentés. (A székesfővárosi állatvásár és közvagóhid igazgatóságától márcz. 17.) Előző napi eladátlán maradvány 1156 darab sertés, 41 darab süldő, 46 darab malacz. Mai felhajtás (negyed 4-ig) 1529 drb. sertés, 7 drb. süldő. Összesen 2745 drb. sertés, 48 drb. süldő, 46 drb. malacz. Eladatot 2429 drb. sertés, 25 drb. süldő, 4 drb. malacz. Mai maradvány 316 drb. sertés, 25 drb. süldő, 42 drb. malacz.

Árjegyzés. Zsirtsertés. Öreg I. rendű 350 klg. felüli ételsúlylevonással 132-144 fillér, Öreg II. rendű 289-350 klg. ételsúlylevonással 132-136 fillér. Fialat nehéz 300 klg. felüli ételsúlylevonással 138-155 fillér. Fialat közép 220-300 klg.-ig ételsúlylevonással 138-162 fillér. Fialat könnyű 120 klg.-ig ételsúlylevonással 140-164 fillér. Hussertés nehéz 300 klg. felüli ételsúlylevonással 136-155 fillér, Hussertés könnyű 240-300 klg.-ig ételsúlyban 94-112 fillér. Süldő 50 klg.-ig bef. elősúly. 96-112 fill. A vásár irányzata: élénk. Az árak emelkedtek.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Márczius 16. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Szaru-kán Zoltán szatmárnémeti törvényszéki bíróát a debreceni ítélőtáblához címéki titkárrá;

a kereskedelemügyi miniszter dr. Hállay Ferenc miniszteri segédtitkár szaktudósított miniszteri titkárszaktudósítottá, dr. Dénes S. Sándor és dr. Samassa Aurél miniszteri segédtitkárokat miniszteri titkárokká, dr. Madri König Jenő és dr. Jármai Elemér miniszteri segédtitkári címekkel és jelleggel felruházott miniszteri fogalmazókat és dr. Csorba Iván miniszteri fogalmazót miniszteri segédtitkárokká, dr. Galgóczy Oszkár, dr. Gerő Tibor, dr. Bözörményi László és dr. Válfay Bertalan miniszteri segédfogalmazókat miniszteri fogalmazókká, dr. Kálmán Dezső miniszteri segédfogalmazót a szaktudósítottok létszámába fizetés nélküli miniszteri fogalmazóvá, végül dr. Ladányi Dezső, dr. Novák Andor, dr. Kossuth Lajos S. Gábor és dr. Czappak Miklós fizetés nélküli miniszteri segédfogalmazókat fizetéses miniszteri segédfogalmazókká;

a vallás- és közoktatásügyi miniszter Tóth Jolán okleveles tanítónőt a nérandási (volt határvidéki) közégyetemen iskolához rendes tanítónővé;

a belügyminiszter Zaboránszky Istvánt a munkási állami gyermekmezbérlőnél alkalmazott napidíjast fizetés nélküli irodaségdítázzá;

a képviselőház Bodrogi Andor budapesti lakost az országgyűlési gyorsíródába segédközpontjává;

a budapesti ítélőtábla elnöke Jónás Samuél budapesti lakos, jegyzőgőrlőt a budapesti kir. ítélőtábla területére díjaz joggyakorokká nevezte ki.

Névmagyarosítás. A belügyminiszter Lederlé Vilma nagyzebeni lakos, valamint Klára nevű kisköri gyermeke „Székely”-re, Pazota István budapesti lakos „Pálmai”-ra, Visnyovszky Gusztáv budapesti lakos, valamint Erzsébet és Irén nevű kisköri gyermekei „Vágó”-ra, — kisköri Spitzer Zelmá budapesti lakos „Somló”-ra, Slatovics József fővárosi lakos, valamint József és Ida nevű kisköri gyermekei „Székely”-re, Kisköri Gábor Károly pécsi lakos „Gábor”-ra, Pék Gábor és Gyula budapesti lakosok családi nevének „Pegány”-ra kört átváltoztatását megengedte.

„EGYETÉRTÉS”

politikai naplap.

Kiadóhivatal: PAJOR MÁTYÁS.

SZÍNHÁZAK.

Kedd, 1913. márczius 18. An.

Nemzeti Színház

Este 8 órákor
A faun.
Vigjáték 3 felvonásban. Írta: Edward Knobloch. Fordította: dr. Sebestyén Károly.

Népopera

Este 8 órákor
Szojzer Iloná és Berkó Lili vendégfellépéssel

Aranyeső.

Operett 3 felvonásban. Írta: Baló Izor. Zenejét szerzelte: Zerkovits Béla.

M. Kir. Operaház

Este 8 órákor
Langard Bor tudósítóval
A bolygó hollandi.
Dalmó 3 felvonásban Zenejét és szövegét szerzelte: Wagner H. Fordította: ifj. Abrányi Kornél.

Vigszínház

Este 8 órákor
Az elnöké.

Dohózat 3 felvonásban. Írta: Hennequin és Veber. Fordította: Karthy Pál-yes

Fővárosi Orfeum
Waldmann Imre igazgató. 44266 Nagymező-utca 17.

Ma és minden este:
SYLVESTER SCHÄFFER
és az imponás márcziusi műsor. Csiszeri korán jönni, mert az 1-56 rész romok! Jegyfelvétel 10-1. és 2-6 ig
A legközelebbi d. u. előadás esütörtökön 20-án.

ROYAL PALAIS DE DANSE
Telefon 119-22 VII., Erzsébet-körút 31. sz. Telefon 110-22
MINDEN ESTE 8 ÓRÁKOR A MÁRCZIUSI SLÁGER MŰSOR
BANDIKA
és nővére FONFON lezuhantása A jószívű Bandika. Erődti mozi-skeccs. Játssza: BANDIKA, a világhírű kis mozi-skeccs nővérevel FONFON-nal és saját színtársulatával.
Clemens és Dean az utóélettel amerikai táncospár
R. Wally. — Street & Gues.
azonkívül az összes márcziusi új pompás attrakciók. Előadás után ROYAL-CABARET. Jegyek az összes előadásokra elővétel díj nélkül, váltatók a Royal-Orfeum jegypénztáránál az összes városi jegyárúhelyeken. — Esütörtökön márczius 20-án délután 5/2 órákor megkezdett helyi család előadás BANDIKA és az összes attrakciók felépítéssel.

PALAIS DE DANSE
(TÁNCPALOTA). Kezdete este 8 órákor.
VI., Szerecsen-u. 35. Telefon 120-77.
HANSI JACKSON
a legjobb német szüfret.
Ninon de Beauval
„dionisoi népm.”
La Bérone „A tancer zenekór” című jelenetében Zeska török kastélyosnő és még 20 kiváló attrakció. Előadás után párisi vig hangulat és táncmulatság reggelig. Kihűs konyhai American bar. Reggelig két zenekar. Jegyek este 1/10 órától kaphatók a pénztárnál.

Az egész világot uráló eredeti The Champion
kerékpárokat duna harangszap-
ágyval és szabadonfutóval, 5
és 5 1/2 lóerővel, minden árfel-
emlő nélkül szigorúan az eredeti gyári áron havi 10 és 15 koronás részletekre adjuk és
kiszállítjuk a házhoz.
az egész világon létező összes kerékpárokat, külföldi és hazai gyártmányúkat, csapárokat, lamákat, pedálokat, láncokat, csomószekereket és egyéb kiegészítő részeket megvásárolhatunk nagyban- és kiskereskedelmi áron a gyártó vállalatoktól és azoktól a kereskedőktől, akik a világon mindenütt képviseltetik a német kerékpár- és alkatrész-gyártást.
LÁNG JAKAB és FIA
kerékpár- és alkatrész-gyártók
Budapest, VII., József-körút 51. szám.
Kiosztóhely: Budastr. 2. sz. Budastr. Margit-körút 6. szám.
a Höllel Premier kerékpárokkal, — az utolsó 2 éven belül készült sok kettőskerékűt, könnyűkerékűt, váltókat, a gyártás az összes úttérre megkezdett és kerékpárjait még a készlet tart 125 koronájával szállítjuk. — Előfizetőknek 1800 koppelkerékűt és alkatrészt szállítunk ingyen és bérmentve.

American Shoe Company Limited

Amerikai cipő r.-t.

Elsőrendű valódi amerikai cipő-különlegességek kizárólagos elárúsítása.

Tavaszi újdonságok!

- BUDAPEST**
IV., Kigyló-tér 1. (Királyi bórpalota)
V., Dorottya-utca 6.
VII., Erzsébet-körút 42.
- DEBRECEN**
Piac-utca 44.
- ZAGREB**
Hlica 22.

Kérje képes árjegyzékünket!

MAGYAR LÁNYOK

Képes hetilap fiatal leányok számára. Szerkeszti TUTSEK ANNA. Előfizetési ára negyed-évenként 3 korona. Előfizetni bármely könyvkereskedésben vagy közvetlenül a kiadóknál.

Kiadóhivatal: SINGER és WOLFNER Budapest, VI., Andrássy-ut 16. szám.

SZINHÁZAK.

Kedd, 1913. márczius 18-án.

Magyar Színház

Este 8 órákor
A farkas.
Vigjáték 3 felvonásban.
Irtá: Molnár Ferencz.

Király Színház

Este 8 órákor
Pálmai Ilka, Fedák Sári és Nyárai Antal vendégfelleptével

A cigányprimás.

Operette 3 felvonásban Irták: Wilhelm és Grünbaum. Fordította Harsányi Zsolt. Zenéjét szerezte Kálmán Imre

Budapesti Színház

Márczius hó 23-ig zárva.

Várszínház

Nincs előadás.

Uránia Színház

Este 8 órákor
Az Ur Jézus.
Fellepté: Hees János

ROYAL-ORFEUM

VII., Erzsébet-körút 31.
Telefon 110-22.

Minden este 8 órákor
legelsőrangú színházi- és varieté-előadás.
A máriusi sláger műsor
BANDIKA a nővére Fonfon léghajóutazása. — **A jószívű Bandika**. Eredeti moziszkicc. Játssza: **BANDIKA** a világhírű kis mozisztárs nővérevel **FONFON**-nal és saját színhársulatával. **Clemens és Dean** az utólrhetetlen amerikai táncospar. **Bernhard Mörbitz** a legvidámabb német kómikus. Azonkívül az összes márciusi új attrakciók. — Előadás után **Royal-Cabaret**.
Jegyek elővételi díj nélkül válthatók a **Royal-Orfeum** jegypénztáránál és a városi jegyárúsió helyeken.
Csütörtökön, március 20-án d. u. 8 1/2 órákor mérsékelt helyáru családi előadás, **Bandika** és az összes attrakciók felleptével

FOLIES CAPRICE

VI., Révay-utca 18. Telefonszám: 14-22.

Ma és minden este:

„Die Geschichte vom Wolf“

Irtá és rendező: **Trebitsch Sándor.**

EZT MEGELŐZI:

„Szégyen! Gyalázat!“

és az új szólószámok.

Jegyek elővételen: a nappali pénztárnál d. e. 9-1-ig és d. u. 3-6-ig **Hirsch** Andrásy-ut 19. **Sopronyi Rákóczi-ut 1.** „Az Est” kiadóknál és **Breuer** tőzsde, **Terez-körút 54.** — 12 óra után az első emeleti „Casino de Parisban” a legjobb ének- és táncszámainak fellepte.

Royal Cabaret

Erzsébet-körút 31. Telefon 110-22.

Minden éjjel 12 órákor nagy nemzetközi cabaret előadás.

40 szenzációs ének és táncattrakció. Többek közt: **GEORGETTE LOLE, ELLY BACH, LA BELLE LISBETH, Anna Jas, Elise Wulffon, Jenny Lili, Linda Bellini, Fodor Vilma, Steffi Erti, Olga Steininger, Elly Schaik, Erdélyi Ferike, Steffi Sári, Ellen Angelo, Katalin Bácske, Virág Mária, Teddy Hollen, Abonyi Irén, Franzl Bauer, Regina Hochendorf stb. stb. Kukó Vince zenekara. Bal májli. Keringőverseny reggelig. Új nóták! Új táncok!**

MARGIT GYÓGYFORRÁS

(Bereg megye)

a gyomor, belek, húgyhólyag, s különösen a légzőszervek hurutos bántalmánál igen jó hatású még akkor is ha **vérzések** esete forog fenn

Megrendelhető: **Édeskúty L.**-nél Budapesten és a forrás kezelőszéknél Munkácson.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. szám. Telefon: József 21-16.

11 órákor Kezdeté fél 9 órákor. 44239
Sláger! Ujdonság!

Az utolsó lepedő!

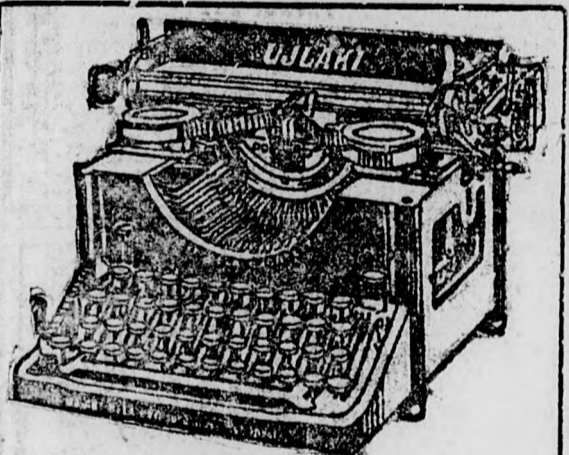
9 órákor. 9 órákor.

A háboru áldozata!

Bohózatok. Irták: **GLINGER és STAUSSIG.**

Steinhardt új kupaikkal és kitűnő külföldi számok!

Jegyek: Dél előtt 10-től 1-ig és délután 3-tól 6-ig a mulatóban és egész nap a **Hirsch-féle** nagytőzsdeben, **Andrassy-ut 19.** és a **Hungaria-fürdő** pénztáránál kaphatók.

Részletfizetésre is!
Látható írásu

UJLAKI írógépek

Arjegyzzék kívánatra. Arjegyzzék kívánatra.

UJLAKI írógéptelep

Bpest, VII., Erzsébet-körút 28.
Telefon 122-60. Telefon 122-60.

HUSVÉTI KIALLITÁS KERTÉSZ TÓDORNAL

Husvéti tojások.
Tojástöltelékek.
Meglepetési tárgyak
Eredeti és tréfás locsolók. Nyulacska bonbonierek. ♦ Illatszerek.

Husvéti cikkekről arjegyzzék ingyen és bérmentve.

Kertész Tódor
Budapest, Kristóf-tér.

BUDAPEST KRISTÓFTÉR

London, Páris, Berlin, Bécs, Brüssel, Budapest hangversenydobogóin **Szigeti József** és **Geyer Stefi** hazánk elsőrangú művészei

REMÉNYI MIHÁLY

a magy. kir. zene-akadémia házi hangszerkészítője által sajátkezűleg készített műhegedőin nagy sikerrel hangversenyoznek.

REMÉNYI hangfelfogó gerendája által bármely rossz hangu hegedő sokkal jobb, erősebb és nemesebb hangot kap, kezeség minden egyes hangszert.

REMÉNYI quinttisza hangverseny húrjai a legdurvábbak.

REMÉNYI régi mesterhangszerek javításait a legművésztesebben végzi

REMÉNYI hegedőkészítési műterme
BUDAPEST, Király-utca 58. szám.
Telefonszám: 87-84. Arjegyzzékét kérjen.

Alkalmi vételt butorok, szőnyegek csillárok-ban

ajánl szép és finom 44036

perzsa szőnyegek csillárok-ban

NAGY ZSIGMOND VI., Lázár-utca 3.

Bazilika közelében (Saját ház.)
Jegyeseknek fontos! Vételkényszer nélküli mindenkinek megtekinteni ajánlatos.

„UJ IDŐK“

TÁRSADALMI ÉS SZÉPTUDALMI KÉPES HETILAP
Szerkeszti: **HERCZEG FERENCZ**

KIADÓHIVATAL: **BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 16. SZÁM. ÁRA: NEGYEDÉVENKÉNT 5 KORONA**

ALKALMI SZŐNYEGEK, BUTOROK, CSILLÁROK

szalon- és bőrgarniturák, teljes lakberendezések
legelőcsöbban kaphatók az

Alkalmi Butoráruházban

VIII., **Baross-utca 9.**
(az egész házb an)

H e t i m ű s o r :

Márczius hó	Nemzeti Színház	Magy. Kir. Operaház	Várszínház	Népopera	Vigszínház	Magyar Színház	Király Színház	Budapesti Színház	Uránia
19 Szerda	Miss Hobbs	Május királynéja Prometheus	Caesar és Cleopatra	Faust	Bella	Királyok	A cigányprimás	—	Az Ur Jézus
20 Csütörtök	A faun	—	—	Figaro lakodlma	Maszaos Pali Lakjok	Királyok	A cigány primás	—	Az Ur Jézus
21 Péntek	—	—	—	—	—	—	—	—	Az Ur Jézus
22 Szombat	—	—	—	Don Juan	Tatárjárás	A farkas	A cigányprimás	Szókik a nagysága	—
23 Vasárnap	Délután: Az ember tragédiája Este: A faun	H. Mann mészé	—	Pirosbugyellár s Aranyeső	Ocskay brigaderos Lakájok	Tavaszi ünnep	A cigányprimás	Az asszonyfaló Szókik a nagysága	—
24 Hétfő	Délután: A vasgyáros Este: A faun	P. Langó kasszony Május királynéja Prometheus	—	Az igazgató ur Aranyeső	Bella	A kis lord	A cigány primás	Az ordészleány Szókik a nagysága	—

Brüsszel, zsigeti József művészei

ket kérjen.

telt

44036

k,

jek

k-ban

OND

ca 3.

ház.)

yszer nél-

ajánlatos.

OHIVATAL: APEST, VI., RÁSSY-UT ZAM. ÁRA: NYEDÉVEN 5 KORONA

EGEK, AROK

gar-lak-k az zban 9.

ránta

dr Jézus

dr Jézus

dr Jézus

Az új tavaszi és nyári ÁRJEGYZÉKEM megjelent!

NEUMANN M.
os. és kir. udv. és kam. ezáltaló
férfi-, fiu- és leányka RUHATELEPE

Budapest, IV., Múzeum-körút 3.

FIÓKOK: Arad, Belgrád, Brassó, Debrecen, Fiume, Kassa, Kolozsvár, Lincz, Miskolc, Nagyváradi, Pécs, Pozsony, Sofia, Szeged, Tomesvár, Zágráb.

Kivánatra ingyen és bérmentve

SPECIALISTA

Dr. KAJDACSÝ

Gyógyít bizonyos sikerrel kórházakban szerzett tapasztalatok alapján vér-, bőr-, ideg- és szexuális állapotok és mindenféle női bajokat

Budapest, VIII., József-körút 2.

RENDEL: 10-4-ig. ESTE: 7-8 óráig.

A vérbe vegyelemzése Wassermann tanár módszerével.

Gyógyítás „EHLICH 606” szerével.

Levél útján is biztos gyógyulást találunk azok, akik személyesen meg nem jelenhetnek, vagy távol a fővárostól laknak. Gyógyászok utasításával kivánatra küldetnek.

Kitűnő fegyverek

öröknek. önvédelemre, vadászatra és szabadidőre. Werndl gyaloglói fegyver 5 kor., szurony hüvelylyel 1 K Werndl lovassági karabély 16 korona. Kropatschek-karabély, 8 golyóra tölthető, szuronnal 25 K. fegyverszif 1 korona, éles tölény darabja 10 fill., vaktöltény 2 fillér. Katonai puskaműves által kipróbált jó fegyverek. Tiller Mór és Tarsa pdv. szállítóknál, Budapest, Váci-utca 35. Fegyver-árjegyzék kivánatra díjmentesen.

Ady Endre könyvei:

A Minden Titkok verseiből. Ára K 3.—
A Menekülő Élet. Versek. Ára K 3.50
Igy is történhetik. Novel-lák. Ára K 3.—
Vallomások és tanulmányok. Ára kötve .. K 1.—
Szeretném ha szeretnének. Versek. Ára .. K 3.—
Vér és arany. Versek. Ára K 3.—
Gyűjtemény Ady Endre verseiből. Ára kötve K 1.20

Kiadja a Nyugat Irodalmi és Nyomdai Rt. Kaphatók minden könyvkereskedésben.

A "NYUGAT" KÖLTŐI

BABITS MIHÁLY: Herceg, hátha megjön a tél is. Versek. Ára 3 kor.	HELTAI JENŐ: Versei. Ára 3 K 50 f.
BALÁZS BÉLA: A vándor énekel. Versek. Ára 2 korona.	KERÉNY SIMON: Lamentációk. Versek. Ára 2 K
GELLÉRT OSZKÁR: A Deltánál. Versek. Ára 2 K 50 f.	LESZNAI ANNA: Hazajáró versek. Ára 2 korona.
GELLÉRT OSZKÁR: Ofélia térdein. Versek. Ára 2 K	LÁNYI SAROLTA: Ajándék. Versek. Ára 2 K 50 f.
GELLÉRT OSZKÁR: Rubens asszonya. Új himnuszok a szerelméhez. Versek. Ára 2 korona.	SZÉP ERNŐ: Énekeskönyv. Versek. Ára 2 K
	ÚJABB MAGYAR KÖLTŐK: Lyrai anthológia. Összeválogatta Elek Artúr. Ára kötve 3 korona.

KIADJA A "NYUGAT" IRODALMI ÉS NYOMDAI R.T. KAPHATÓK MINDEN KÖNYVKERESKEDÉSben

AZ ÉN UJSÁGOM

előfizetési ára:

Negyedévre	2.50 korona
Félévre	5.— korona
Egész évre	10.— korona

SINGER és WOLFNER
"VI., Andrassy-ut 16. szám."

LEONARDT D. és Társa
TOLLAK
Gömbhegyűvel.

Sérültek!

Multiform-sérvykötő

A világhírű szabadalom leírását ingyen és bérmentve küldjük. — Kicsérélhető nyomlapok. Legfinomabb kiállítás, kényelmes viselet.

Sérvykötők egyoldali 6—8—10—12—15 K kétoldali 12—16—20—24—30 K

Műláb a lehető legjobb kivitelben működ a leg-izlésebb kiállításau. működő

Támgép, háskötő, gummiharisnyák stb. saját gyárunkban jóállással, mérték szerint készítettünk. Nagy kópos árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.

Magyar Orvosi Műszertár
Bpest, VII., Rákóczi-ut 32., a Rókus-kórházzal szemben.

A vörös keresztre figyeljünk.

EVŐESZKÖZÖK

ezüsből és alpacca ezüsből,
DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK
a legelőnyösebben

POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERTELEPÉN

Budapest, VI., Teréz-körút 5. szám, I. emelet.

VIDEKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDITOK. ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Szépérvék és életbölcseesség

megkivánja, hogy cipőinket **berersonozva** viseljük!

AZ ÚJ "BERSON" gummisarok

Bersonozni a cipőknek a VALÓDI ÚJ "BERSON" GUMMISAROKKAL való ellátását jelenti. BERSONMŰVEK Budapest VII.

E hirdetés rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges perit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill. -rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges perit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill. -rel fizetendő.

Egyedül álló

Keresmény árvalány, karcsu, magas termetű, széke, százezer korona vagyonnal, gyorsan fő jhez menni óhajt. Komoly jelentkezők, kiknél gyors házasság ellen akadály nincsen, azonnal választ kapnak. Leveleket „Fides 38490” alatt Swarz József hirdetési irodája, Budapest, Andrassy-ut 7. továbbít.

Férjet keresnek:

gazdag délamerikai fiatal özvegy, 24 éves orosz ca. 50,000 rubel vagyonnal, néhány bécsi és magyar hölgy 50-200,000 korona vagyonnal, 22 éves német árvalány 400,000 marka vagyonnal és még sok száz vagyonos hölgy és özvegy. Komoly számú uraknak (vagyon, vallás, foglalkozás mellékes) díjtalan felvilágosítást ad: Schlesinger, Berlin 18

Házasságokat

diszkrétén, minden igénynek megfelelően közvetít Nagy Jenő elismerten legszolidabb házasságközvetítő irodája, Budapest, Rákóczi-ut 38., I. emelet 3. Czechnélküli levelezés

Gyorsírás A Gyorsírás Gyorsíró Társaság szaktanfolyama lényegesen meggyorsított modern hygienikus új helyiségekben (Andrassy-ut 12.) tartatnak. Legelőszőbb kiképzés gyorsírásban. — Gabelsberger-Markovits rendszer. Beiratkozás naponként. Tandíj igen mérsékelt. Díjmentes tantárgyak: magyar-német helyesírás, „Kartók” amerikai könyvelési és nyilvántartási rendszer, összeadó- és számológépek kezelése. Pár-huzamosan csú tanfolyamokat is tartunk. Végzett növendékeinket díjazalannul állásba juttatjuk Glogowski és Társaság (Remington) Budapest, VI., Andrassy-ut 12. szám.

Kitűnő likőrök

és rum készíthetők házilag Réthy-féle kivonatokkal. Készítési utasítást és árjegyzéket bérmentve küld Réthy Béla gyógyszerész, Békéscsaba.

Parlamentari

gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás különféle gépeken és magyar-német fogalmazásoktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 korona. Kereskedelmi akadémiái rendes tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyamai nyilvánosság joggal. Alapította Markovits Iván az 1883. évben. Közérvényű egyesületi oklevelek. Tájékoztatót küld a Gabelsberger Szakiskola (kizárólag Hegedűs Sándor-utca 7. előbb a szemközti Liszt Ferenc-tér 10. szám alatt). A címre jól vigyázzunk! Az egyesületnek más iskolája nincs. Az „Országos” és Gabelsberger Szakiskola” jelzőket megtövesztés céljából utánozzák. Telefon 64-68.

Veresátonya

befőtt 5 kilós postakosár K 8 50. Felkai konzervgyár Barta József Szepesmegye.

Feltalálóknek

díjtalanul küld szabadalmi tanácsadót találmányokat minden államban értékesít Révai és Társaság szabadalmi és értékesítési osztálya Budapest József-körút 21.

Szabadalmakat

külföldi értékesítésre elfogad Révai és Társaság szabadalmi és értékesítési osztálya Budapest, József-körút 21.

Dughagymát

5 kilós csomaggal bárhová bérmentve 3. — koronáért szállít Bója István, Szeged.

MINDEN

fiatalembernek és hölgynek feltétlenül ajánlható a Társalgas Művészete című könyv. Szegye az emberre, ha társaságba megy és nem tudja, mit szólnon szomszédjának vagy pláne főlebbvalójának. Mindenki szánakozva nézi az ily embert! Akar ön szellemes lenni? Akarja, hogy kellemes társalgónak tartásák? Olvassa el a Társalgas Művészete (Előny-állhatatlanság titka) könyvet, melyből megtudja, mint viselkedjék, hogy férfit, nőt, alattvalót, főlebbvalót egyaránt meghódítsa! A könyv korrekci utmutatója lesz az élet minden helyzetében. (Olcsón megszerzheti.) Attekinthető kiadvonatot (tartalomjegyzéket) ingyen, diszkrétén küld a „Csodás Könyvtár” kiadóhivatala, Budapest, Rákóczi-ut 36.

MIKSZÁTH KÁLMAN utolsó kötet:

Tövishes látogatóban

Elbeszélések

(Az író könyvalakban még meg nem jelent, utolsó elbeszélései és regénytörödéke.)

Ára fűzve 5 korona, vászonkötésben 7 kor.

Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrassy-ut 21, valamint minden könyvkereskedésben.

A magyar memoár-irodalom ércékesége I

ZICHY GÉZA GRÓF EMLÉKEIM

Első kötet

Ára 6 korona

Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, Andrassy-ut 21. szám és minden könyvkereskedésben.

Tokaji

aszamorodni 1906. évi 5 liter 11 korona. Tokaji édes aszabor 5 félliteres üveg 12 korona, bérmentve Grattner Lajosnál, Tokajban.

Haj fiatalokori

szin visszanyerését és hullás óvását tanítom 4 K 45 fillér beklüldésével. Rancól óvó rózsasárcokénes 90 fill. Minden ren delés árhoz 45 fillér beklüldésével portomonoson szállíthatók. Reiháné Nagy káta. Pestmegye.

Gyümölcsfa,

díszfa és rózsasárcjegyzék ingyen szolgál Weber falkolajja, Békésmegyeoren, (Budapest mellett.)

Sonkapác

szepességi, 1 adag 1 sonkára K —, 50, 12 adag K 5. — Felkai Konzervgyár, Barta József, Szepesmegye.

Találmányokat

tömegeikket megvételre külföldnek állandóan keres Révai és Társaság szabadalmi és értékesítési osztálya, Budapest, József-körút 21.

Fajhasonlítások és ezek tojásai.

Choehin-China, Brahma, Langshan, fehér és sárga Orpington, Plymouth-Rocks, vörös Rhode-Island, Houdan, törpe; ára törzsenként (1 kakas és 2 tyúk) 50 korona; 1 tojás 50 fill. Peking, Aylesburg és pézsmakacsák, törzsenként 45-60 korona, 1 tojás 100-150 fillér. Bronz és virginali hófehér pulykák törzsenként 60 kor.; 1 tojás 150 fillér. Óriási emémi lújak törzsenként 75 kor.; 1 tojás 2 kor. Vadászácának (angol zöldhátú) törzsenként 35 kor.; 1 tojás 1 korona. Továbbá igen nagy készlet televelőfákban és pedig luc, erdei fekete, vörös, tönjén fenyő stb. 1 üb. 30-300 cm. m. 200-300 fill. Soványnek alkalmas akác és gladiola (árisztutóvise) csemeték 1-4 éves magonok minőség szerint 1000 üb. K 12-55. Akác és tölgy subángok 250-400 cm. magas 1000 üb. K 65-100, gyümölcsfák, díszfák, díszbokrok, rózsák, stb. Képes árjegyzéket kívénatra ingyen küld: Graf BATHYANNY ZEIGMUND uradalmi intézménye GENDLAK, n. p. Ferenczlak, (Vas megye.)

Szingazdag természeti leírások!

Makay Béla Hegyen-Völgyön

Természeti és vadászképek Szerző ezen újabb könyve méltán sorakozik az előbbiekhez. Ilyet, költői lendületet van minden leírásában, rajongó szeretet a szabadság: a természet iránt.

Ára 6 korona.

Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, Andrassy-ut 21 és minden könyvkereskedésben.

Juniperus

(nemes borovicška) 4 1/2 literes postatartály bérmentve K 12.20. Felkai Konzervgyár Barta József Szepesmegye.

Régi jó üzlet

vegyszerkereskedés Budapest környékén teljesen berendezve olcsón bérbe adó, esetleg olcsó áron eladó házsal együtt. Eövebbet a tulajdonosnál Nagy Ödönél Váci-ut 34. L 4.

Több métermázsza

saját termései akadémia eladó 5 kilós postacsomagokban kor. 9.50. Nikola Mihály, áll. tanító, Pészak.

Diszkerkedvölök

kérjenek árjegyzéket az első magyar díszfenyő falkolától. — Tulajdonosa: Copony Ede Körmenten. 120 fajta televelőfák, lombfák, sorkák, díszeserjék kaphatók.

Örökre

írója tyukszemnek, minden borbajnak, fagyásnak, viszketetnek 80 fill. Fogfájást rögtön szüntető 1 kor. Reiháné, Nagy káta, Pestmegye.

B.-almádi

remek kilátó helyén 6 szobás urasági nyaraló eladó. Csóka Kálmán Énying.

12 kor. helyett csak 5 kor.

17.000 pár ábraszertű finom tűzős, rombos és csúcs bőrcipők oros talppal melyek Törökországban voltak szánva és haboru következében visszamaradtak. E készleten melóbb tel kell adnom és azért adom a cipőket készitési áron alul csak 5 K., legjobb minőségű 6 és 7 K-ért párját, hozzávaló gumisárok 50 fill. Kapható minden nagy-szaban hölgyek és urak részére. Szikáludás utánvet mellett. Gyermekcipők 3-4 korona. Weisz ezüstkivitteli arnáz, Nagysalló, Bars megye.

Rekedtség

biztos és kellemes orvos sága a Réthy-féle cukorka, 60 fillért mindenütt kapható.

MAKAY BÉLA új könyve:

A LÁP VIRÁGA és egyéb írások

Ebben az új könyvében is megmarad a természet bübájos világában, amelyet nálánál senki sem ismer és nem érez át jobban, de már nem csupán természeti leírásokat és vadászképeket ad, hanem történeteket is kerekít ki.

Ára 4 korona.

Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, Andrassy-ut 21, valamint minden könyvkereskedésben.

BUTOR

30% megtakarítás!

Régi Butorszalon

Budapest, Ferenciek-téro 3. félemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknak, mahagoni és palisander buterek, ari szobák, angol hörgarnitúrák és teljesen berendezett mintaszobák, költi szőnyegek, csillárak. Telefon 32-13. 28598

Ajtók, Ablakok

vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál

BUDAPEST, ÜLLÖ-UT 123. Telefon: 62-33. Alapított 1886-ban.

Zálogcédulákat

veszek. Elzálogosított brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem.

Singer Jakab

ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán.

ÚJ KÖNYVI

GYULAI PÁL KRITIKAI DOLGOZATOK 1854-1861. Ára 5 korona.

Hét nagyobb kritikai essay van e kötetben, Gyulai Pál munkásságának az az irodalomtörténeti fontosságú része, melyet írodalmunk legfőbb, magasabb kritikusává és felmetes polemikusává küzdötte fel magát.

Megrendelhető: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrassy-ut 21, valamint minden könyvkereskedésben.

Soványosság

Az egyedüli eredménytől kísért háziszor a dr. William Hartly tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szópelt testidomokat nyernek. — Hölgyek remek kórelt. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért fötállást. Verszegényesség, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknak nélkülözhetetlen tápszer, Kitüntetve: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Készülő levelek minden országból. Dobozonként 1 írt 10 kr. Használati utasítással. — Főraktár Balázs Károly drogueria VII. Damjanich-utca 33. Telefon József 28-29.

Szólóelknyvök

szólóelknyvök és kitűnő érmelléki hegyi borokról tessék azonnal egy levelezéppal ingyen kérni a most megjelent legújabb nagy képes táárjegyzéket, melyet bárkinék is azonnal megküldik a legnagyobb és a legjobb hírnök örvendő Ermelléki szólóelknyvök és versszószaporító telepek tulajdonosa. Cím: Györgyovich és Lakatos, szóló-nagybirtokosok, Székelyhid, Biharom.

OLAH GÁBOR:

KORUNK HOSE

Verses regény. Ára 3 korona.

FRANKLIN-TÁRSULAT.

Kapható: Lampel R. Könyvkereskedésben (Wodianer F. és Fiai r.-t.) Budapest, VI., Andrassy-ut 21 és minden könyvkereskedésben.

Kitűnő taneró

elismert legjobb módszer szerint tanít gymnáziumi, reál- és polgári iskolai tárgyakból. Előkészít teljességgel bármely magánvizsgára, érettségire, önkéntessegire. Egyenkénti oktatás. A biamulus eredményeket igazoló okiratok felmutathatók. Külön gyorsírási tanfolyam. Két tanuló teljes ellátásra felvétetik. Fordítások elfogadottnak. G. H. Budapest, VIII. ker., József-utca 52., III. 22.

AZ ATHENAEUM A KÖNYVTÁR

legújabb kötet: Francia forradalom izgatóján érdekes eseményei a világ-líru író nagygo fantáziájának a megvilágításában.

Anatole France: Az istenek szomjanzak! Regény. 384 old. Ára

Eddig megjelentek:

- KÖBOR TAMÁS: Komédiák. Nov. (324 old.)
- BÉRO LAJOS: Gloria. Novellák (448 old.)
- BALZAC: A szandabőr. Regény (387 old.) Fordította Barsanyi K.
- ZOLA: Pascal orvos. Reg. (448 o.) Ford. Gerő A.
- DICKENS: Mét város. Reg. Ford. Ballint H. (448 o.)
- ANATOLE FRANCE: A Pinguinek szüete. Regény. Ford. Bölöny Gy. (324 o.)
- CSEHÖV: Az orvos és a szerető és más novellák. (384 oldal.)
- BÖLSCHRE: Szerelm. az élt világhában. (152 oldal.) Két kötet.
- TOLSTOJ: Hadzi-Murát. Regény. Az örög. Elbeszélés. (374 old.)
- VOSS RICHARD: A kórelt és az asszony. Regény. (334 oldal.)
- TÖTH BÉLA: A boldog-asszony dervise. (372 oldal.)
- MAUPASSANT: Egy élet. Regény. (372 oldal.)
- C. F. MEYER: A barát ná-sza és egyéb novellák. Lányi V. ford. (384 o.)
- HELTAI JENŐ: Hét sovány esztendő és más elbeszélések. (384 o.)
- GELJERSTAM: Az őcsike. Az örök rejtejt. (384 o.)

Minden kötet 190

Kapható minden könyvtárban, Kijáza az Athenaeum irod. és nyomdai r.-társ.